

1886—B.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΕΤΟΣ ΟΓΔΩΟΝ, 1886—ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΞΑΜΗΝΙΑ
ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ

Ἰδρυθῆναι ἐν ἔτει 1879

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ν. Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΥΔΡΑΙΟΣ

1886

Ἀπαγορεύεται ἡ ἄνευ ἄδειας ἀναδημοσίευσις τῶν περιεχομένων

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Ἑλλάδι φρ. 5. — Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ χρυσῶ φρ. 6.

Ἡ συνδρομή εἶνε προπληρωτέα καὶ ἔτησια, ἀπὸ 1^{ης} Ἰανουαρίου μέχρι 31^{ης} Δεκεμβρίου.

Ἐγγράφονται κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν συνδρομηταὶ καὶ λαμβάνουσι τὰ φύλλα ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἔτους.

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΟΜΟΥ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΑΣΕΩΣ»

Ἄδειου φρ. 2,50 καὶ ταχυδρομικῶς στελλομένου φρ. 2,80

Χαρτοδότην » 3,50 καὶ ταχυδρομικῶς στελλομένου » 4—

Εὐρίσκονται ὅλοι οἱ μέχοι τοῦδε ἐκδεδομένοι τόμοι

Ἀποτελεῖται δ' ἕκαστος ἐκ 12 φυλλαδίων.

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	σε.	σε.	
Ἀλληγορικὴ τῆς ΔΙΑΠΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ 15, 62, 79, 111, 127, 143, 159, 187		Μεταστάσιος (δ) 171	
Ἀπάντησις εἰς τὸν δωδέκατον διαγωνισμὸν τῆς ΔΙΑΠΑΣΕΩΣ (μετὰ 12 εἰκόνων).....	124	Μικρός (δ) ἦρωσ (μετὰ 22 εἰκόνων) 1, 17, 33, 57, 65, 84, 97, 118, 130	
Ἀποτελέσματα τοῦ δωδέκατου Διαγωνισμοῦ.....	126	Νὰ ἦσθε δ, τι φαίνεσθε..... 103	
Ἄξια, (ῆ) τοῦ ἀνθρώπου δὲν συνίσταται εἰς τὰ ἐνδύματά του.....	110	Νέον (τὸ) φόρεμα..... 10	
Ἀύστηρά (ῆ) μητεροῦλα (μετὰ εἰκόνας).....	29	Οἰκοδόμησκαλος (ῆ) (Κωμῶδια εἰς πρᾶξιν μίαν) (μετὰ εἰκόνας).....	89
Ἀυκαπάρνησις μικροῦ Ῥωμαίου.....	94	Ὅρκος (δ) τῆς γάτας (μετὰ εἰκόνας).....	24
Ἀηδὼν (ῆ) (μετὰ 5 εἰκόνων).....	168, 181	Παιδικὸν πνεῦμα 14, 31, 43, 62, 95, 110, 127, 142, 150, 176, 187	
Ἀλαγον (τὸ) τοῦ Μανωλάκη (μετὰ εἰκόνας).....	175	Πᾶνος Γιαννόπουλος (μετὰ εἰκόνας).....	135
Ἀνθοῦλα (ῆ) (μετὰ 2 εἰκόνων).....	156	Παρηγγέλματα.....	184
Δὲν εἴμπορεῖ τις νὰ εὐχάριστῃ ἑαυτοῦ.....	93	Πέτρος (δ) καὶ ὁ Γιάννης (Διάλογος).....	70
Δημόδεις παροιμίαι.....	46	Πνευματικαὶ ἀσκήσεις 16, 32, 48, 64, 80, 96, 112, 123, 144, 160, 176, 188	
Διαγωνισμὸς δωδέκατος (μετὰ 12 εἰκόνων).....	25	Προσπάθεια (ῆ).....	52
Δύο μικροὶ μῦθοι.....	158	Πρῶτον (τὸ) μάθημα τῆς ἱστορίας.....	6
Δύο νοήματα τῶν.....	12	Πῦρ (τὸ) (μετὰ 3 εἰκόνων).....	11
Ἔβδομος (δ) πατήρ.....	135	Πῶς φεύγει ἡ στενοχωρία (Διάλογος) (μετὰ εἰκόνων).....	77
Εἰς ἀναζήτησιν μέλλοντος I. (μετὰ 22 εἰκόνων) 49, 72, 81, 108, 113, 138, 153, 172		Ταμίσιον ὑπὲρ τῶν ἀπῶρων ἐπιμελῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν.....	31
Ἐκκλησία (ῆ) τοῦ βασιλέως.....	141	Ταχυδρομὸι καὶ ἐπιστολαὶ.....	74
Ἐν τῷ ἔργῳ (Κωμῶδια) (μετὰ 2 εἰκόνων).....	150, 165	Τέτις καὶ ἀβραμῆς, (Κωμῶδια εἰς πρᾶξιν μίαν).....	22
Ἐπὶ τοῦ νεπέτρος (τὰ).....	54	Τέτιος εἶμαι (μετὰ εἰκόνας).....	38
Εὐεργετικὰ πτηνὰ (τὰ) (μετὰ εἰκόνας).....	136	Τετράψυχη (ῆ) (μετὰ εἰκόνας).....	41
Θεοφίλιος (δ) εἰσέρει.....	94	Τί εἶνε Κοζάνοι; (μετὰ εἰκόνας).....	106
Θερμάστρα (ῆ) (μετὰ 4 εἰκόνων).....	146, 161, 177	Τί κάμνει ὁ θυμὸς (μετὰ εἰκόνας).....	47
Θυμὸς (δ) τῆς Πιπίτας (μετὰ εἰκόνας).....	117	Τριάντα χιλιάδες δραχμαὶ.....	134
Ἰνδικὸν Διήγημα.....	28	Ἵδωρ (τὸ) (μετὰ 4 εἰκόνων).....	43
Καθένος τὴν δουλειὰ του.....	75	Φιλόδοκος (ῆ) ἑλλῆν.....	180
Καλλιπερον (τὸ) ἱατρικὸν (μετὰ εἰκόνας).....	53	Χηνοσοφίς (ῆ) Γιαννοῦλα (μετὰ εἰκόνας).....	8
Κομηλοπάρδαλις (ῆ) καὶ τὸ ἀρακάκι (μετὰ 2 εἰκ.)	30	Χρυσὸς (δ) καὶ ὁ ἔργυρος.....	26
Κλαπέξ (δ) στέφανος.....	92	Ψάρευμα (τὸ) (μετὰ εἰκόνας).....	186
Κοριτσάκι (τὸ) καὶ ὁ μῦθον (μετὰ εἰκόνας).....	142		

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

	Σελ.		Σελ.
"Αγωμεν εἰς τοὺς ἀγρούς.....	56	Μέλισσα καὶ πεταλοῦδα.....	104
Γατούλα μου (ἢ) Διδὴ (μετὰ εἰκόνα).....	95	Μικρὰ (τὰ) παθήματα (μετὰ εἰκόνα).....	105
Γενναιωτέρα.....	10	Μυρωδιά (ἢ).....	155
Δανεικὰ.....	152	Πατρίδα μας (ἢ).....	180
Εἰς τὸν μικρὸν Ἰωάννην.....	103	Σκοτωμένο (τὸ) πουλί (μετὰ 2 εἰκόνας).....	40
Ἐλάτη (ἢ).....	53	Σκύλα μας (ἢ).....	128
Φρησκειτικὸν ἐγχετήριον.....	179	Σκουλαρίκη (τὰ).....	158
Καλοκαίρι (τὸ).....	8	"Ὑμνος εἰς Ἀρσάκην.....	110
Καρφίτος καὶ ἀλώπηξ.....	24	Φοβησιάρης (ὁ) (μετὰ μουσικῆς).....	76
Κάστανα, Κάστανα, Κάστανα.....	141	Χήρα (ἢ) καὶ τὰ ὄργανά.....	184
Κάθε πρωΐ.....	167	Χριστινάκι (τὸ) καὶ τὸ σταμνάκι.....	92
Λύκος καὶ ἄρνιον.....	14	Ψαρᾶς (ὁ).....	115
Μητέρη (ἢ) μας κοιμᾶται.....	133		

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ὁ τόμος οὗτος περιέχει 105 εἰκονογραφίας

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΗΡΩΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Τῆς θερινᾶς διακοπᾶς ἐπιγαίναμεν κατ' ἔτος καὶ ἐρέναμεν δεκαπέντε ἡμέρας εἰς τοῦ θεοῦ μας Φιλίππου, ὁ ὅποιος ἤγάπα τὰ συγγενικά του παιδιά καὶ ἐφιλοξένηι συνήθως πέντε ἕξ ἀνεψιούς, ἀνεψιάς, μικρανεψιούς, μικρανεψιάς, καὶ αὐτὸν καθεξῆς. "Ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ συγγενεῖς του, μέχρι τοῦ δωδεκάτου βαθμοῦ, τὸν ἠνόμαζον θετὸν τῶν. Εὐτυχῶς ἡ ἐξοχικὴ του οἰκία ἦτο πολὺ εὐρύχωρος καὶ ἠδύνατο νὰ ἐγίωσιν ἀρκετὴν ἀνεσιν οἱ φιλοξενούμενοι, οἱ ὅποιοι, ὡς εἶπον, δὲν ἦσαν ὀλίγοι. "Ὅταν ἐπιγαίναμεν οἰκογενειακῶς, οὐδέποτε παρεκάθητο εἰς τὴν τράπεζάν του ὀλιγότεροι τῶν δεκαπέντε συνδαιτυμόνων. Ἡ κυρὰ Κατερίνα μάλιστα, ἡ γρατὰ μαγείρισσά του, ἐνθυμείτο ὅτι πολλάκις εἶχεν ἐτοιμά-

σῆ φαγητὸν διὰ τριάκοντα πεινασμένους συνδαιτυμόνας, καὶ τοῦτο ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας κατὰ συνέχειαν.

— Ἦσαν πρὸ πάντων ἕνας σωρὸς ἀγόρια, ἔλεγε, καὶ τὸ καθένα τρώγει γιὰ τρία κορίτσια τὸλιγότερο. Καὶ νὰ ἦσαν τοῦλάχιστον φρόνια παιδιά, ὑπομονή! ἀλλ' αὐτὰ ἦσαν κατὰ τρελλόκαϊδα, πού μου ἐκινῶν τὸ μαγειρεῖο ἀνω κάτω καὶ ἦτον ἀδύνατο νὰ βρῆς τὸ κίθε πρᾶγμα στὴ θέσι του.

Τὰ πικράπονά της αὐτὰ ἡ κυρὰ Κατερίνα ἐτελείωνε συνήθως με πρότζαϊν νὰ μας μάθη νὰ κκ-τατασκευάζωμεν μελόπητταν ἢ σβίγκους ἢ μελομακάρουνα" καὶ ἡμεῖς ὑπεδεχόμεθα πάντοτε τὴν πρότζαϊν της μετὰ ἐνθουσιασμοῦ καὶ χειροκροτημάτων, καὶ ἀπεφασίζαμεν νὰ κάμομεν πρὸς τιμὴν της μίαν μεγάλην ὠραίαν μελόπητταν.

Ἡ κυρὰ Κατερίνα ἐγρόνιαζεν ἀκατάπαυστα, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον συνήθιζε νὰ λαμβάνη μέρος εἰς τὴν διασκεδασίαν· ἀλλ' ἀπὸ τὸ χαρούμενον προσωπὸν τῆς καὶ ἀπὸ τὰ γέλια τὰ ὁποῖα τῆς ἤρχοντο ὅταν μας ἐστὸ βλίξει, καθὼς ἔλεγεν, ἐμαντεύαμεν ὅτι τὴν διεσκεδάζον τὰ παιγνιδία μας. Μὰς υπερασπίζετο πάντοτε εἰς τὸν θεῖόν μας καλλιτέρα ἀπὸ δικηγόρον, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ Ἀγία Αἰκατερίνη, τὴν ὁποῖαν συγγὰ πικρὰ ἐπεκαλεῖτο, πολλὰκις θὰ ἐμεσίτεσε βὰς τῆς συγχωρηθῶν τὰ μικρὰ ψεύδη τὰ ὁποῖα πρὸς χάριν μας ἠναγκάζοντο νὰ λέγη ὅταν ἐσπάζαμεν πολυμίμιν τὴν ἀντικείμενον, ἢ κατεστρεφόμεν δένδρον τι τὸ ὁποῖον ἡγάπα ὁ ἀξιολοβόςτης συγγενής μας. Ἡ κυρὰ Κατερίνα τοῦ ὑπενώμιζε τότε ὅτι εἶνε ἐξήντα χρόνων γυναῖκα καὶ δὲν βλέπει πλέον καλὰ, καὶ ὅτι ἂν μία τῶσον γραῖα ὑπηρετρία δὲν ἔχει ἀπὸ τὸν κύριόν τῆς τὸ δικαίωμα νὰ πάζῃ καὶ κάποτε κανένα ποτηρί, θὰ πῆ ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον ἀναισθησία εἰς τὸν κόσμον. Ὁ θεὸς Φίλιππος δὲν ἀπέλεγε τίποτε καὶ ποτὲ δὲν παρετήρησε, πῶς ἡ τῶσον προσεκτικὴ συνήθως κυρὰ Κατερίνα ἐγένετο τῶσον ἀνεπιδέξιος καὶ ἔκαιμε τῶσσας ζημίας, ἀκριβῶς ὅταν ἐφιλοξενούμεθα ἡμεῖς εἰς τὴν οἰκίαν του.

Τὸ ἔτος περὶ τοῦ ὁποῖου ὀμνῶ εὐρισκόμεθα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ θεοῦ μου ἐξ εὐαγγελίου ἀπὸ δεκατριῶν ἕως δεκαπέντε ἐτῶν. Ἐγὼ ἤμην εἰς ἓκ τῶν μεγαλύτερων. Ἠρχίζαμεν νὰ γινόμεθα σοβαροὶ ἄνθρωποι πλέον καὶ ἡμεῖς, καὶ ὁσάκις δὲν εἴχομεν διαθέσιμα καὶ παίζομεν τὸν κρυφτὸν ἢ τὴν τυφλομυρτζα, ὀμιλοῦσαμεν περὶ σπουδαίων πραγμάτων. Ἐκάνομεν σχέδια περὶ τοῦ μέλλοντός μας· ἐφανταζόμεθα βίον ἐνδοξόν, ἐνάρετον, καὶ εὐτυχῆ συγχρόνως, ἐννοεῖται, διότι ποῖος δὲν ἦτο βέλαιος καὶ παραδέδοτος ὅτι θὰ ἦτο εὐτυχής! Ἀλλὰ τὴν εὐτυχίαν τὴν ἠθέλομεν μαζί με τὴν δόξαν, αὐτὸ ἦτο τὸ ζήτημα· πάντες ἐπεθυμοῦσαμεν νὰ γίνωμεν ἥρωες.

— Ἐγὼ, ἔλεγεν ὁ Γεώργιος, θὰ γίνω στρατιωτικός ἢ στρατιωτικὴ δόξα εἶνε μεγαλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλην δόξαν.

— Ἐγὼ, διέκοψεν ὁ Κίμων, θὰ γίνω σοφός· θὰ μάθω τὰ μυστήρια τῆς φύσεως καὶ θὰ κάμω ἀνακαλύψεις αἱ ὁποῖαι θὰ ἀφελήσουν ὅλον τὸν κόσμον· αὐτὸ εἶνε πολὺ προτιμότερον παρὰ νὰ σκοτώνης ἄνθρωπος.

Ὁ Ἀλκιβιάδης ἐπεθύμει νὰ ἀνακαλύψῃ ἀγνώστους χώρας καὶ νὰ ἐξαναγκάσῃ τοὺς ἄγριους κατοίκους τῶν νὰ γίνον εὐτυχεῖς ὅπως ἡμεῖς ἐννοοῦμεν τὴν εὐτυχίαν. Ἡ ἐξαδέλφη μου Ἰριγένεια ἡγάπα τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐπεθύμει νὰ γίνῃ κολογαῖα καὶ νὰ ὑπάγῃ με τὸν Γεώργιον εἰς τὰς ἀνωτάτους χώρας τοῦ δια νὰ διδάξῃ τὸν Χριστιανισμὸν καὶ τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην.

— Καὶ δὲν μου λέγετε, παρακαλῶ! ἐφρόναξεν αἰφνῆς ἡ ἐξαδέλφη Μελπομένη, ἐνῶ ὁ Γεώργιος θὰ κατακτῇ τὸν κόσμον, ἐνῶ ὁ Ἀλκιβιάδης θὰ προσφέρῃ μαντήλια εἰς τοὺς ἄγριους καὶ ἐνῶ ἡ Ἰριγένεια θὰ διδάσκη εἰς αὐτούς τὸ μυστήριον τοῦ εὐχέλαιου, ποῖος θὰ μένῃ εἰς τὸ σπιτι; ποῖος θὰ φροντίξῃ διὰ τὸ μικρὰ μας; ποῖος θὰ ἐτοιμάξῃ τὸ φαγητὸν τοῦ θεοῦ Φιλίππου;

Ἡ ἐρώτησις αὕτη μας ἐφάνη πολὺ χυδαία καὶ βλαβερὰ ἠπορήσαμεν, πῶς ἦτο δυνατόν κοράσιον τῶσαν νοσημὸν καὶ περὶ τοῦ ὁποῖου εἴχομεν τῶσαν καλὴν ἰδέαν νὰ κάμῃ τὸιαυτὴν ἐρώτησιν, ἐνῶ ἐπρόκειτο περὶ σπουδαίων πραγμάτων, περὶ παγκοσμίων καὶ εὐγενῶν συμπερινομάτων. Ἀλλ' αὕτη δὲν ἡννόει νὰ ἀνακαλέσῃ τοὺς λόγους τῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν θεῖον Φίλιππον διερχόμενον ἐπρότεινε νὰ ὑποβάλωμεν εἰς αὐτὸν τὸ ζήτημα. Ὁ θεὸς Φίλιππος ἐκάθησεν εἰς τὸ μέσον ἡμῶν· πέντε ἐξ παιδικαῖ φωναὶ μαζί ἐξέθεσαν εἰς αὐτὸν τὴν ὑπόθεσιν, τὴν ὁποῖαν εὐθὺς ἐνόησε.

— Μὲ ἄλλους λόγους, παιδιὰ μου, θέλετε νὰ γίνετε ὅλοι ἥρωες καὶ νὰ ἀποθάνετε με φήμην; Ὅποια δόξα διὰ τὴν οἰκογένειάν μας! Ἐχετε δίκαιον, πρέπει νὰ σκοπεύετε μεγάλα πράγματα διὰ νὰ μπόρεσετε νὰ κάμτε κάτι τι. Τὸ ζήτημα ὁμῶς εἶνε, πῶς εἴμπορεῖτε νὰ πραγματοποιήσετε τὰ σχέδια τῆς φαντασίας σας. Ἀφοῦ λοιπὸν θέλετε νὰ γίνετε ἥρωες, διατί δὲν ἀρχίζετε ἀπὸ τώρα;

Ἡ πρότασις μὰς ἐξέπληξε. Ναί μὲν, ἐνομιζόμεν ὅτι κάτι εἴμεθα καὶ ἡμεῖς, ἀλλ' ἀκόμη δὲν εἴμεθα ἀρκετὰ μεγάλα διὰ νὰ γίνωμεν ἥρωες.

— Εἴμεθα ἴσως πολὺ μικροὶ ἀκόμη, θετέ μου, εἶπεν ὁ Γεώργιος· εἰς τὴν ἡλικίαν μας κανεὶς δὲν ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ κάμῃ μεγάλα πράγματα.

— Τί ἐννοεῖς μεγάλα πράγματα;

— Νά, πράγματα πολὺ ὀφελίμα, πολὺ δύσκολα τοῦ νὰ τα θαυμάξῃ ὅλος ὁ κόσμος, ἐπειδὴ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τα κάμῃ.

— Εἴμπορεῖτε, παιδιὰ μου, χωρὶς νὰ ἐξέλθετε τῆς οἰκίας σας καὶ ὅποιανδὴποτε ἡλικίαν καὶ ἂν ἔχετε νὰ κάμτε πράγματα πολὺ χρήσιμα καὶ πολὺ δύσκολα. Σὺ, παραδείγματός χάριν, Γεωργίε, θὰ κάμῃς πολὺ ὀφελίμον πράγμα, ἂν εἰς τὰς διακοπὰς μελετήσης τὰ μαθήματα τῆς Φυσικῆς εἰς τὴν ὁποῖαν ἀπεριρίφθη· καὶ φαίνεται ὅτι τοῦτο εἶνε πολὺ δύσκολον διὰ σέ, διότι κατ' οὐδένα τρόπον ἀσφασιζεῖς νὰ κάμῃς αὕτην τὴν ἐργασίαν.

— Ὁ θεὸς μου! δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ, θετέ μου. Ἐν πρώτοις μία ἥρωική πράξις πρέπει νὰ εἶνε ὀφελίμος εἰς τοὺς ἄλλους, ἔχι εἰς ἡμᾶς τοὺς ἰδίους· καὶ δι' αὐτὸ ἴσα ἴσα τὴν θαυμάζει ὅλος ὁ κόσμος.

— Ὡστε κατὰ τὴν γνώμην σου, διὰ νὰ ὀνομάσωμεν μίαν πρᾶξιν ἥρωικήν πρέπει νὰ εἶνε ἀξία

θαυμασμοῦ. Νομίζεις λοιπὸν ὅτι αἱ ἥρωικαὶ πράξεις πρέπει νὰ εἶνε ἀνδραγαθήματα κινουντα τὴν ἐκπλήξιν τοῦ κόσμου;

— Ἐννοεῖται, βέβαια!

— Καὶ ὁμῶς εἰξεύρεις πόσοι καλά πράξεις μένουν καὶ θὰ μείνουν ἀγνώστοι; θὰ εἶπῃ λοιπὸν ὅτι αὐταὶ δὲν εἶνε ἥρωικαὶ πράξεις; Σὺ πρὸ ὀλίγου ἔλεγεσθε ὅτι διὰ νὰ ὀνομασθῇ μία πράξις ἥρωικὴ πρέπει νὰ εἶνε ὀφελίμος εἰς τοὺς ἄλλους καὶ ἔχι εἰς ἡμᾶς αὐτούς· ἀλλὰ ὅταν ἀπὸ τοιαυτῆν πρᾶξιν περιμένωμεν φήμην καὶ δόξαν δὲν θὰ εἴμεθα ἐγωῖσται; Ἥρωες, παιδιὰ μου, εἴμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ κάθε ἄνθρωπος ὅταν ἐκτελῇ τὸ καθήκον του με καρτερίαν καὶ αὐταπαρησίαν, μὴ ἀπαυδῶν ἀπὸ τὰ παρουσιαζόμενα ἐμπόδια. Καθήκοντα δὲ ἔχουσιν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἀνεξαιρέτως μικροὶ καὶ μεγάλοι, ὥστε ὅλοι εἴμποροῦν εἰς τὸ εἶδος των καὶ εἰς τὸν κύκλον των νὰ γίνωσιν ἥρωες τοῦ καθήκοντος.

Ἀκούοντες τοὺς λόγους τούτους τοῦ θεοῦ μας ἐμένομεν ἄφωνοι. Ὁ ἥρωισμὸς δὲν μας ἐφαίνετο πλέον τῶσον θαυμάσιον πρᾶγμα ὅσον εἴχομεν νομίσαι προτιμότερα.

— Παιδιὰ μου, ἐπανέλαβεν ὁ καλὸς θεός, θὰ σας διηγηθῶ μίαν ἱστορίαν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης μου· εἶνε ἀληθὴς ἱστορία, διότι ἔλαβα καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος μέρος εἰς ὅσα θὰ σας διηγηθῶ. Εἶνε ἱστορία τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας καὶ πρόκειται περὶ ἑνὸς παιδιοῦ ὡσαν καὶ σὰς, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀληθῶς ἄξιον τοῦ ὀνόματός τοῦ ὁποῖον φιλοδοξεῖτε νὰ ἀποκτήσετε, ἦτο ἥρωες. Πρῶτα ἀπ' ὅλα, σὰς λέγω ὅτι: τὸ παιδίον αὐτὸ δὲν ἤμην ἐγὼ. Ἦναι ἀκούσατε, ἀκούσατε καὶ ἂν ἡ διηγήσις μοῦ σας φαῖνῃ εὐχάριστος, θὰ ἀπερωρωμεν δι' αὐτὴν τὰς νύκτας μας ἀπὸ σήμερον.

Ἐδῶχθημεν μετὰ χαρᾶς τὴν πρότασιν καὶ ἐτοιμάσθημεν νὰ ἀκούσωμεν τὸν ῥήτορα.

« Ὅταν ἤμην δεκατεσσάρων ἐτῶν, ὠνευρούμην, ὅπως καὶ σεις τώρα, περιπετείας αἱ ὁποῖαι νὰ με κάμουν ἐνδοξόν· οἰονδήποτε βιβλίον καὶ ἂν ἐδιάβαζα ἤθελα νὰ ὀμιλάσω με τὸν ἥρωά του· ἐγνώμην κατακτητῆς τοῦ κόσμου με τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον, ἀνακάλυπτα ἔκτην ἡπειρον με τὸν Χριστόφορον Κολόμβον, ἔκαμνα τὴν περιόδειαν τῆς γῆς ἐπὶ ἀεροστάτου· ὅλα τέλος τὰ μεγάλα κατὰ ῥῶματτα, ὅλα τὰ σπουδαία ἔργα, νὰ ἐτελειοποιούην με τῆν φαντασίαν μου ὅταν εἶχα τὴν ἡλικίαν σας.

Καθὼς εἰξεύρετε, ἤμην μονογενής, καὶ ὅταν ἀπέθανεν ὁ πατὴρ μου ἤμην πολὺ μικρὸς ἀκόμη καὶ δὲν εἴμποροῦσα νὰ ἐννοήσω τί ἔχασα. Κατοικοῦσαμεν εἰς μίαν κομῶπολιν ὅπου δὲν ὑπῆρχεν οὔτε σχολεῖον ἢ μῆτηρ μου ἐπειδὴ δὲν ἠθέλε νὰ με ἀπομακρύνῃ ἀπὸ πλησίον τῆς, μεῦ ἐπήρην οἰκοδιδάσκαλον τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐκπαιδεύσεώς μου. Κατόπιν ἐθεώ-

ρησεν ἀναγκαῖον νὰ με στείλῃ νὰ ἀκούσω μεγαλύτερα μαθήματα καὶ νὰ συναναστραφῶ καὶ ἄλλα παιδία. Ἀπετάθη λοιπὸν πρὸς τὸν σύζυγον τῆς ἀδελφῆς τῆς ὁ ὁποῖος εἶχε πολλὰ παιδιὰ καὶ αὐτὸς, καὶ τοῦ ἐξήτησε συμβουλήν τί ἔπρατε νὰ κάμῃ.

Δὲν εἶχα ἰδεῖ ποτέ μου τὸν κύριον Καλλιάρχην, τὸν θεῖόν μου. Τοὺς υἱοὺς τοῦ ἐξεπαίδευεν εἰς ἐν λύκειον τῆς πρωτεύουσῆς καὶ τὰς διακοπὰς μετέβαινε με ὄλην τὴν οἰκογένειάν του εἰς τὸ ἐξοχικόν του κτήμα. Ἐξῆυρα ὅτι εἶχα πέντε ἐξαδέλφους ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μεγαλύτερος ἦτο ἐν ἔτος μόνον μεγαλύτερός μου καὶ μίαν ἐξαδέλφη ὀλίγον μικροτέραν.

Ὁ θεὸς μου ἀπήντησεν εἰς τὴν μητέρα μου καὶ τὴν παρεκάλει νὰ με στείλῃ τὸς διακοπὰς εἰς τὸ κτήμα του νὰ διέλθω ἓνα μῆνα. — Ὅταν θὰ γνωρίσω τὸν Φίλιππον, ἔλεγεν εἰς τὴν ἐπιστολήν του, ἀποφασίζομεν τί πρέπει νὰ κάμωμεν.

Τὸ σχέδιον τοῦ θεοῦ μου ἐπροξένησε πολλὴν χαρὰν. Ἡρώτων ἀκατάπαυστα τὴν μητέρα μου περὶ τῶν ἐξαδέλφων μου καὶ περὶ τῶν γονέων των. Μοῖ εἶπε μόνον ὅτι πρέπει νὰ ἀγαπῶ καὶ νὰ σέβωμαι τὸν κύριον Καλλιάρχην.

« Ὅσον διὰ τοὺς ἐξαδέλφους σου, μοῖ εἶπεν, ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν εἶνε πλέον μικρὸς ἥρως νὰ προσπαθήσης νὰ του ὀμιλήσῃς. »

Ἡ λέξις ἥρως, λεγόμενη περὶ παιδιοῦ συνομηλικού μου, μοῖ ἐπροξένησε ζῶηραν ἐκπλήξιν.

« Τί κάμνει που εἶνε ἥρως; ἠρώτησα.

— Ὅτὰ το ἴδης.

— Ἀλλ' ἂν εἶνε κανεὶς ἥρως, μητέρα, εἶνε σπουδαῖο πρᾶγμα! Τι ἔκαμῃ;

Ἡ μῆτηρ μου δὲν μοῖ ἀπήντα, ἀλλὰ μόνον ἐγέλα με τὰς ἐρωτήσεις μου. « Ἐπίε μοῖ τουλάχιστον, ἠρώτησα, ποῖος ἀπὸ τοὺς ἐξαδέλφους μου εἶνε ἥρως; — Ἄν δὲν μπορέσης νὰ τον ἐνοήσῃς, μοῖ ἀπεκρίθη, θὰ πῆ ὅτι εἶσαι χονδροκέφαλος. »

Μὲ ἐφίλησε, καὶ δὲν ἔμαθα τίποτε ἄλλο. Μαντεύετε λοιπὸν πόσον ἐθασάνιζε τὴν φαντασίαν μου ὁ ἥρως ἐξαδελφός μου. Τὴν ἀνδραγαθήμα νὰ ἔκαμῃ ἀρὰ γε; ἐσκεπτόμην ἀκατάπαυστα. Μήπως ἐπήγε εἰς τὴν Ἀφρικὴν; (εἰς τὴν Ἀφρικὴν εἴμποροῦσε νὰ σκοτώσῃ λέοντας.) Μήπως ἔκαμῃ θαλασσινὰ ταξείδια; (ἴσως τον ἐγκατέλειψαν εἰς καμὶν ἔρημον νῆσον καθὼς τὸν Ῥοβινσῶνα). Μήπως ἐφρόνευσε κανένα λυσσαμένον σκύλον καὶ ἔσωσε, με κίνδυνον τῆς ζωῆς του, τοὺς κατοίκους βλοκλήρου πόλεως; Ἀλλὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐπεισόδιον, με ὅλον τὸν κίνδυνον τὸν ὁποῖον θὰ διέτρεχεν ἡ ζωὴ τοῦ ἐξαδέλφου μου, ἂν ἦτο ἀληθὴς, δὲν εὐχαριστεῖ τὴν φαντασίαν μου καὶ ἐχάρηκα πολὺ ὅταν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν ἀπήντησεν ἡ μῆτηρ μου καθὼς καὶ εἰς τὰς ἄλλας; ἔχι! ἔχι! ἔχι!

Ὅταν ἐφθασεν ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεώς μου ἡ

χαρά μετεβλήθη εἰς λύπην, διότι ἐσπυλολογίζομαι ὅτι θὰ ἐγκαταλείψω τὴν μητέρα μου. Τῆ εἶπον ὅτι ἐπιτοίμιον νὰ μείνω μαζί της, ἀλλὰ, μολονὶ ἐπρώτος οὗτος ἀποχωρισμὸς ἐπρόκειτο εἰς αὐτὴν περισσότερο ἀθλίω παρὰ εἰς ἐμέ, ἐπέμεινε νὰ ἀναχωρῶσω. — Θὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ ἀργότερα, μοι εἶπε, ἀλλὰ τώρα θέλω νὰ πᾶς χωρὶς ἐμέ. Πρέπει νὰ εἶσαι γενναῖος καὶ νὰ συνηθίσῃς νὰ ταξιδεύῃς μόνος σου. Ἀμα φθάσῃς νὰ μου γράψῃς τὰς ἐντυπώσεις σου.

Μὲ συνώδευσε εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν καὶ ὅταν ἐφθάσεν ἡ τελευταία στιγμὴ τῆς ἀναχωρήσεώς μου, μὲ ἐρίλησε καὶ μεν ἠύχθη καλὴν ἐνέταμωσιν. Μοῦ ἤρχετο δρεξίς νὰ κλαύσω ἐκάθητα εἰς τὸ βάθος μιάς σιδηροδρομικῆς ἀμάξης καὶ στρέψας τὰ νῶτα πρὸς τοὺς συνταξιδιώτας μου παρετήρουν μετὰ προσοχῆς τὰς τοποθεσίας.

'Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ συγκίνησίς μου κατεπραῦνθη. Πρώτην φοράν ἐταξείδευα μόνος καὶ δὲν εἴμποροῦσα νὰ κρύψω τὴν ὑπερηφάνειάν μου διὰ τὴν νέαν αὐτὴν ἐλευθερίαν μου. Δὲν εἴξευρα πῶς νὰ σταθῶ, διότι ἤμην βέβαιος ὅτι εἰς τὸ πρῶτόν μου ταξείδιον ὄλων ἡ προσοχὴ θὰ ἦτο πρὸς ἐμὲ ἐστραμμένη. Ἐπὶ τέλους ἔρριψα κρυφὸν βλέμμα εἰς τοὺς συνταξιδιώτας μου· οἱ περισσότεροὶ ἐκοιμῶντο, ἄλλοι ἀνεγίνωσκον, κανεὶς δὲν μ' ἐσπυλολογίσετο.

Ἐλευθερώτατον συναίσθημα ὅτι ἤμην κατὰμοιός διεδέχθη τὴν στενοχωρίαν μου. Ὁ λογισμὸς μου ἐστράφη πάλιν πρὸς τὴν μικρὰν μὰς οἰκίαν καὶ τὴν ἀγαπητὴν μου μητέρα, καὶ ἤρχισαν πάλιν νὰ μου ἔρχονται δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Αἶφνης μία ἰδέα ἐπέρασεν ἀπὸ τὸν νοῦν μου: Τί θὰ ἔλεγε ὁ ἥρωας ἐξάδελφός μου, ἂν μὲ ἐβλεπε νὰ κλαίω; Βέβαια θὰ με περιεφρόνει, διότι: οἱ ἥρωες ποτὲ δὲν κλαίουσι. Ἔλαβα σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ νικήσω τὴν ταραχὴν μου, καὶ ἔγειρα ὀλίγον εἰς τὸ κάθισμα διὰ νὰ κοιμηθῶ· ἔκλεισα τοὺς ὀφθαλμούς καὶ μετ' ὀλίγον βαθῶς ὕπνος μὲ ἔκαμε νὰ λησμονήσω τὰς θλίψεις μου.

Κατὰ καλὴν μου τύχην ὁ πλεθίστιν μου καθήμενος συνταξιδιώτης μου, ἰδὼν τὸ εἰσὶν ἡρίον μου, μὲ ἐξύπνισεν ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἀλλάξωμεν ἀμαξοστοιχίαν. Κατέβηκα καὶ ἠκολούθησα τοὺς ἄλλους χωρὶς νὰ το ἐννοῶ. Εἰσῆλθον εἰς ἄλλην σιδηροδρομικὴν ἀμαξίαν καὶ ἀπεκοιμήθην πάλιν μετὰ τὴν ἰδέαν ὅτι εἶχα ἰδοῦν δυοῦρας ὄνειρον. Ὅταν ἐξύπνησα πλέον ἡ ἀμαξοστοιχία εὐρίσκειτο εἰς τὸν τελευταῖον σταθμὸν, δὲν ἐμελλε νὰ προχωρήσῃ περισσότερο.

Ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ ὁ θεὸς μου νὰ με παραλάβῃ. Ἡ καρδιά μου ἤρχισε νὰ κτυπᾷ δυνατὰ, ἐνῷ παρετήρουν νὰ μαντεύσω ἀπὸ μακρὰν, ποῖος ἦτο ὁ θεὸς μου μεταξὺ τῶν ἄλλων οἱ ὅποιοι ἐπερίμενον ἐπίσης νὰ ὑποδεχθῶν συγγενεῖς τῶν ἢ φίλους τῶν. Τέ-

λο:, κύριός τις μὲ φερα μαλλιά μ' ἐπλησίασε καὶ ἔθεσε τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ ὤμου μου: « Εἶσαι ὁ Φίλιππος;... μοι εἶπε κύπτων καὶ παρατηρῶν με ἀσπαρδαμυκτεῖ. — Ναί, θεέ μου, τῷ ἀπεκρίθην καὶ ἔγεινα κατακόκκινος. — Εἶμαι εὐτυχῆς πού σε βλέπω, παιδί μου. » Καὶ πραγματικῶς ἐφαινετο εὐτυχῆς: τὸ στόμα του ἐμαίδια, καὶ τὸ βλέμμα του, μολοντί ἦτο σοβαρὸν, εἶχε τόσην γλυκύτητα ὥστε μοι ἐνέπνευσεν ἀμέσως ἐμπιστοσύνην. Ὁ θεὸς μου με ὠδήγησεν ἐκτὸς τοῦ σταθμοῦ καὶ ἐνεύσεν εἰς ἓν παιδίον συνομήλικόν μου σχεδόν, τὸ ὅποιον ἐπλησίασεν ἀμέσως. « Ὁ ἐξάδελφός σου Παῦλος, μοι εἶπεν ὁ κύριος Καλλιάρχης· φιλήθητε, παιδιά μου, καὶ νὰ εἰσθε ἀγαπημένα, ὅπως εἶνε οἱ γονεῖς σας. » Ἐφίλησα τὸν ἐξάδελφόν μου μετὰ χαρᾶς ἤμην πλέον μετὰ τῶν συγγενῶν μου· καὶ, μολοντί πρώτην φοράν τοὺς ἐβλεπα, μοι ἐφαινετο ὅτι δὲν μοι ἦσαν πρὶν ἀγνωστοί, ἀλλ' ὅτι συνηγνώμεθα πάλιν μετὰ μακρὰν ἀπουσίαν. Εὐτυχῆς ὅστις ἐδοκίμασε τὴν γλυκύτητα τῆς οἰκογενειακῆς στοργῆς, τῆς καλλιτέρας, τῆς εἰλικρινετέρας ἐν τῷ κόσμῳ στοργῆς, καὶ ὅστις ἠρώτηθη ὅτι ὑπάρχει καὶ δι' αὐτὸν κάποιον μέρος θερμὸν, πλήρες ἀγάπης, ὅπου αἱ δυσχέρειαι τοῦ βίου λησμονοῦνται, ὅπου αἱ θλίψεις τῆς καρδίας εὐρίσκουσιν ἀνακούφισιν.

Ὁ θεὸς μου μὰς εἶπε νὰ προπαρασκευάσωμεν ἑαυτοὺς νὰ παραλάβῃ αὐτὸς τὴν ἀπαισίαν μου, καὶ νὰ κάμῃ ἓνα δύο γύρους. Τὸ κτήμα του ἔκειτο πολὺ μακρὰν τῆς πόλεως καὶ ἡ μετάβασις εἰς αὐτὸ ἦτο ταχυτέρα καὶ εὐκολωτέρα διὰ θαλάσσης. Ἀπὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ μέχρι τῆς παράλις ἡ ἀπόστασις ἦτο οὐκ ὀλίγη. Ὁ Παῦλος μοι ἔκαμε γνωστὸν τοῦτο καὶ με ἠρώτησεν ἂν εἴμποροῦσα νὰ περιπατήσω μέχρι τῆς παράλις, ὅπου μὰς ἐπερίμενον ἡ λέμβος. Δὲν ἤμην καθόλου κουρασμένος. Ἐντὸς τῆς σιδηροδρομικῆς ἀμάξης εἶχα κοιμηθῆ ἀναπαυτικώτατα. Τὸ δροσερὸν πρῶνόν ἀέραν καὶ ἡ εὐώδης αἶρα τῆς θαλάσσης τὴν ὁποίαν πρώτην φοράν ἐμελλον νὰ ἴδω, τόσον πολὺ μὲ ἐξωορῶνον ὥστε ἠσθάνομην τὴν δύναμιν καὶ μίαν ἐλθούσων ὄραν νὰ περιπατήσω προτοῦ προγευματίσω. Ἐβιάζομεν ζωηρῶς καὶ φαιδρῶς. Ἡ ἀγάπη τὴν ὁποίαν μοι εἰδείξεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὁ Παῦλος με ἐνεθάρρυνε, καὶ μοι ἤλθε διάθεσις νὰ τον ἐρωτήσω ποῖος ἀδελφός του ἦτο ὁ ἥρωας περὶ τοῦ ὁποίου μοι ὠμίλησεν ἡ μητέρα. Ἐκρῆτηθην ἑμῶς: ἐπειδὴ ἐσκέφθην ὅτι, ἂν τον ἠρώτην κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, θὰ το ἐθεώρει προσβολὴν του ἴσως, διότι, φυσικῶ τῷ λόγῳ, ζητήτων νὰ μάθω ποῖος ἀδελφός του εἶνε ἥρωας, ἦτο ὡς νὰ τῷ ἔλεγα φανερὰ ὅτι αὐτὸς δὲν εἶνε. Καὶ ὄντως τὸ παρουσιαστικόν του τόσον ὀλίγον ἦτο ἠρωϊκόν, ὥστε μοι ἦτο ἀδύνατον νὰ ὑποθέσω ὅτι εἶχεν ἀξιώσεις νὰ τον νομίζω ἥρωα. Ἦτο κοινός καὶ ἀρκετὰ

χονδρός, εἶχε τὴν βίνα σπῆν, τοὺς ὀφθαλμούς μικρούς, τὴν κόμην πολὺ ξανθὴν· ὅλα αὐτὰ τὰ χαρακτηριστικά του καθίσταν πραγματικῶς δύσμορον· ἀλλ' ἂν καὶ ἦτο δύσμορφος ἐκίνε ὁμιλος ἀμέσως τὴν συμπάθειαν ἐνεκα τῶν καλῶν του τρόπων καὶ τοῦ φαιδρῶ τοῦ χαρακτηρησ· ἐγὼ ἤμην πρόθυμος νὰ τον ἀγαπήσω ἀμέσως ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ τον θεωρήσω. Ἐπὶ τέλους ἐξελέξα ἄλλο θέμα ὀμιλίας: διὰ νὰ φθάσω πλαγίως εἰς τὸν σκοπὸν μου. Τὸν ἠρώτησα περὶ τῶν πλοίων τὰ ὅποια μακρὸν διέκριναν, περὶ τοῦ λιμένος, περὶ τῆς πόλεως τὴν ὁποίαν πρώτην φοράν ἔβλεπον, καὶ διαφόρους ἄλλας ἐρωτήσεις σχετικὰς πρὸς τὴν περίστασιν τῆς ἀπέτεινα εἰς τὰς ὁποίας αὐτὸς μετὰ μεγάλης εὐχέρειας καὶ ἀξιοθαυμάστου πολυμαθείας ἀπεκρίνετο.

— Εἶσαι πολὺ σοφός, Παῦλε, τῷ εἶπον ὅταν θά με γνωρίσης, καλλιτέρα θὰ ἴδῃς ὅτι ἐγὼ εἶμαι « ζῦλον ὑπελέκητον. »

Ὁ Παῦλος ἐγέλασεν.

— Ὁ πατὴρ μου μὰς μανθάνει πολλὰ πράγματα χωρὶς νὰ κοπιῶσωμεν, ἐνῷ περιπατοῦμεν, ἐνῷ συνομιλοῦμεν, ὥστε εἰς αὐτὸν ἀνήκουσιν οἱ ἔπαινοί σου, Φίλιππε.

Ἐν τούτοις ἡ ὄρα παρήρχετο· ὁ κύριος Καλλιάρχης θὰ ἐφθάνεν ὁσονόπω καὶ θὰ διέκοπτε τὴν ὀμιλίαν μὰς προτοῦ μάθω ποῖος ἐξάδελφός μου ἦτο ἥρωας. Αἶφνης ἐνῷ ἐστρέφομεν τὴν ὁδὸν ἐφάνη ἐνώπιόν μὰς ὁ λιμνὴ. Τὸ πρωτοφανὲς δι' ἐμὲ τοῦτο θέαμα μὲ κατεμάγευσε.

— Ὡ! τί ὀρατεῖ! ἀνεφάνησα· πόσον ἐπεθύμου νὰ κατοικῶ εἰς παραθαλάσσιον μέρος, εἶπον εἰς τὸν ἐξάδελφόν μου· θὰ ἐπερνοῦσα τὰς ὄρας μου εἰς προκυμαία. Σὺ δὲν ἔρχεσαι συχνὰ ἐδῶ περίπατον μετὰ τοὺς ἀδελφούς σου;

— Κάποτε κάποτε, ὅταν μὰς το ἐπιτρέπη ὁ πατήρας, ἐρχόμεθα μετὰ τὴν λέμβον· θὰ ἴδῃς ὅτι εἴμεθα καὶ ἄλιγον ναυτικοί.

— Ὡ! εἰσεύρετε νὰ διευθύνετε λέμβον; θὰ μὲ μάθετε λοιπὸν ν' ἐμῆνα! Σὺ κάνεις τὸν καπετάνιο;

— Ὁχι, ὁ Ἀχιλλεύς; αὐτὸς συνήθως διευθύνει τὰς ἐκδρομὰς μὰς.

— Ἀχιλλεύς! εἶπον κατ' ἑμαυτὸν· νὰ ἠρωϊκὸν ὄνομα!

— Ὁ Ἀχιλλεύς εἶνε ὁ μικρότερός μου ἀδελφός, ἐξηκολούθησεν ὁ Παῦλος· εἶνε εἰς τὴν ἡλικίαν σου.

— Σοῦ ὀμοιάζει;

— Ἄ! ὄχι! Ὁ Ἀχιλλεύς εἶνε πολὺ ὠραῖος· εἶνε ὀψηλότερος ἀπὸ μὲνα, μαυριδερός, με σγουρά μαλλιά· καὶ ὀμοιάζει μετὰ τὴν μικρὰν μὰς ἀδελφὴν ἢ ὅποια εἶνε πολὺ νόστιμη.

Ἐπὶ τέλους εὐρηκα τὸν ἥρωά μου ὀνομάζετο Ἀχιλλεύς, ἦτο ὁ ἀρχηγός εἰς ὅλας τὰς ἐκδρομὰς· ἦτο ὠραῖος, ὕψηλός, δυνατός. Τίποτε δὲν του ἐλείπε.

Εἰς αὐτὸ τὸ σημῆον εὐρίσκοντο αἱ ἀνακαλύψεις μου ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἀποβάθραν ὁ θεὸς μου ἦτο ἐκεῖ καὶ μὰς ἐπερίμενε.

« Εἶμαι βέβαιος ὅτι πεθάνεις ἀπὸ τὴν πεῖνα, καίμενε μου

ΜΕ ΕΦΙΑΡΕΕ ΚΑΙ ΜΟΥ ΗΥΚΗΘΗ ΚΑΛΗΝ ΕΝΤΑΜΩΣΙΝ. (Σελ. 4)

Φίλιππε, μοι εἶπε.

— Ἀλήθεια, θεε, πεινῶ πολὺ, ἀπεκρίθην με στολήν.

— Κάμε ὑπομονήν· μετὰ μίαν ὄραν θὰ εἴμεθα εἰς τὴν τραπεζί.»

Ἡ διαβεβαιώσις αὐτὴ μὲ εὐχαρίστησεν. Ἡ λέμβος ἐπλησίασεν· ἐπηδήσαμεν μέσα, καὶ διὰ πρώτην φοράν ἐπατοῦσα τὸ πόδι μου εἰς πλοῖον. Ἡ θαλάσση ἦτο πραγματικῶς ὠραία, γαλανή, καὶ οὔτε ἡ παραμικρὰ πνοὴ ἀνέμου ἐτάραττε τὴν ἐπιφανείαν

της, και δεν ηναι... την μαρμαρινην...

ΚΑΛΩΣ ΩΡΙΣΕΣ! ΕΠΑΝΕΛΑΒΟΝ ΟΛΟΙ

χώρας καθίστατο αγριωτέρα και η δροσερα αυρα...

Εφθάσαμεν, μοι ειπεν ο θεός μου...

Καλώς ωρισες! καλώς ωρισες! επανέλαβον η κυρία Καλλιάργου η οποία ηρχετο εις προούπαν...

τησιν μας περικυκλουμένη υπό των τέκνων της...

Εγαιρέτισα την θεϊν μου, εφίλησα όλους τους εξαδέλφους μου και ηρωανόμην ότι ημην ευτυχής.

Ευθύς εις το τραπέζι, ειπεν ο κύριος Καλλιάργης, πεθαίνομεν από την πείναν.

Ο θεός Φίλιππος διεκοψεν εδώ την διήγησίν του και ηλλαξε τον τόνο της φωνής του.

Νομίζω, παιδιά μου, ότι μπορούμεν να σταματήσωμεν έως εδώ δις σημερον, ειπεν.

Ω! ειπέ μας τουλάχιστον, θεε, αν απηγήσαμεν τον ηρωα! εφώνησαν πολλά δμου παιδιά.

Αν τον απηγήσαμεν; ειπατε πολύ ανυπόμονοι! εγώ δεν θα σας ειπω ποίος είνε ο ηρωας πρέπει μόνοι σας να τον μαντεύσετε. Λοιπόν, αϊρον κάλιν.

Ηρξέσθημεν εις αυτήν την απάντησιν, διότι από το υρος με το οποίον μας ειπε τας τελευταίας τας λέξεις ο θεός Φίλιππος επέαισθημεν ότι πραγματι μόνοι μας επρέπε να μαντεύσωμεν τον ηρωα.

Επαται συνέχεια

ΝΙΚΟΣ ΑΣΙΟΥΡΑΝ (Κατά τὸ Γαλλικὸν τοῦ ΖΕΝΕΝ)

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Τάχ, τάχ. Ποίος είνε; Η Έλλη, μητέρα. Έμβα γήγερσ, κόρη μου. Καλημέρα, μητέρα. Τι με το πακάμισο και ζυπόλυτη μου ηλθεσ, Έλλη μου; και η παραμόνα πως είνε; Επλάγαστε γιατί είνε άρρωστη, και δεν μπορεϊ να μ' ένδυση Η μητέρα θα σ' ένδυση, μου ειπε η παραμόνα. Η μητερ υπάγει να ιδη την δυστυχη τροφόν, η οποια είνε εις το κραβάτι, και επαιτα επιστρέφει κρατοῦσα τὰ φορέματα της Έλλης. Επαίτα βυθί-

ζει εις ψυχρον ὕδωρ ένα σπόγγον και πλύνει το σώμα της μικρας κόρης; αλλά της μικρας δεν τη αρεσει διόλου το ψυχρον ὕδωρ διὰ τουτο αρχίζει να κλαίη. Ω! Έλλη, δεν έντρέπεσαι να κλαίης σαν μωρόν; ειπεν η μητηρ της δυσηρεστημένη. Μη θαρρείς ότι αι μικραι Σπαρτιάτιδες εκλαιον όταν τας έβύθιζαν εις το ποτάμι; Τι πράγμα ησαν αυτάι αι Σπαρτιάτιδες; έρωτη ή Έλλη, παύσαοσ άμέσως να κλαίη, διότι προεμάντευσεν ότι κάποιαν ιστοριαν θα τη διηγηθη ή μητηρ της. Ησαν κορσάκια της πόλεωσ Σπάρτησ διὰ την

οποίαν άργότερα όταν μεγαλώσης θα μάθης πολλά πράγματα. Ένας άνθρωπος πολύ σοφός, ονομαζόμενος Λυκούργος, έδωκε νόμους εις τους κατοίκους της πόλεωσ ταύτης ένας δέ από τους καλλιτέρες βέβαια νόμους ητο εκείνος ο οποίος απηγάρευε εις τὰ μικρα παιδιά να φωνάζουν. Αι παραμόναι είχαν λάθη διαταγήν να συνηθίσουν τὰ σπαρτιατόπουλα να μη κλαίουν και να μη γρυνιάζουν τώσεν δέ επιδέξια έγιναν εις το δυσκολον τουτο έργον ώστε οι κάτοικοι όλων των περιε μερών έπαιρναν από την Σπάρτην πορμαμένα δια τὰ παιδιά των.

Και τί έδιναν, μητέρα, εις τὰ παιδιά και τακασμα να μη κλαίουν; Ζαχαρωτά; Οχι, οχι, ειπεν η μητηρ, καθόλου Ζαχαρωτά. Γλυκίσματα; Οχι, ουτε Ζαχαρωτά ουτε γλυκίσματα.

Ο Λυκούργος δεν αγαπούσε πολύ αυτά τὰ πράγματα. Δεν ειμπορω να σου ειπω ώρισμένως τι έδιδαν εις τὰ σπαρτιατόπουλα και τι δεν έδιδαν, διότι δεν έχω άκριβείσ πληροφορίας είμαι όμως βεβαια ότι ουτε αι μητέρες ουτε αι παραμόναι της Σπάρτησ εκαιναν άλλασ τας ιδιοτροπίας των παιδιών τὰ οποια άνετρεφον. Τὰ εμάνθανον να μη ζητοῦν ότι δεν ειμποροῦσαν η δεν ήθελον να τους δώτουν, να υποφέρουν με υπομονήν κάθε πράγμα το οποίον τα δυσηρέσει, να μην έχουν άνοήτους ιδέασ, να μη φοβούνται, να κρατοῦν τὰ δάκρυά των. Εφρόντιζον τέλος πάντων να διδουν εις αυτά διαφόρους συνηθείασ αι οποια εκαιναν δυνατόν το σώμα και το πνευμά των, και επαιτα όταν έμεγάλωνον έγίνοντο άνδρες με καρδιά και γυναίκες με γνώσιν.

Μά, μητέρα, κ' έμένα σαν Σπαρτιατοπούλα με ανατρέφεις, ειπεν η Έλλη, ιδούσα ότι το σύστημα με το οποίον άνετρεφον τὰ παιδιά των, αι Σπαρτιάτιδες μητέρες ητο το ίδιον με το οποίον άνετρεφον αυτήν η μητηρ της.

Η καλή ανατροφη εις όλασ τας εποχάσ είνε η ίδια, ειπεν η μητηρ της Έλλης.

Μά τότε γιατί μου δίδεις όπωρικά; Και εις τας μικράσ Σπαρτιατοπούλασ έδιδαν ο Ηλούταργος, ο οποίος άργότερα θα μάθης τι ητο, διηγείται ότι έδιδαν εις αυτάσ σῦκα και τυρί.

Η Έλλη επειδη αγαπα τὰ σῦκα έχάρη, άλλ επειδη αποστρέφεται φοδερὰ το τυρίον, εκαιμε ένα άσχημον μορφασμόν.

Ο Λυκούργος δεν επέτρεπε εις τας μικράσ κόρας να κάρωνον μορφασμούς. Επρεπε να ταισ φαίνεται καλον ότι ταισ έδιδον.

Τι ταισ έδιναν να τρώγουν το γεῦμα; Ένα ζυμώον κατάμαυρον...

Ανοστον;

Οχι, ειπεν η μητηρ, φαίνεται ότι ητο πολύ νόστιμος. Αλλ' όπως συμβαίνει συχνά αι σημεριναί

μικραι έλληνίδες να εύρισκουν άσχημα τὰ πράγματα τα οποια είνε καλά, πιθανον και αι μικραι Σπαρτιάτιδες να εκαιναν μούτρα άμα έβλεπον την μαύρην σουπάν των.

Και τότε; Τότε χωρις άλλο ταισ έδιδαν να τρώγουν ξηρό ψωμί, όπως και τώρα εις τὰ κακά κορσάκια. Μετα μικράν παῦσιν η μητηρ έξηκολούθησε.

Τώρα λοιπόν, Έλλη, πρέπει να πλυθής.

Η Έλλη βυθίει τας χείρας της με γενναιοτήτα εις την λεκανήν. Ητο χειμών, και το ψυχος ητο δραμό.

Ω! μητέρα, τι κρύο! Εκπέ μου, και το νερον της Σπάρτησ ητο τόσον κρύον όσον το ίδικόν μας;

Βέβαια, και ίσως ακόμη ψυχρότερον, και έβουτουσαν τας σπαρτιατοπούλασ, αι οποια έσυνειθίζον και επί τέλος δεν δυσηρεστοῦντο διόλου. Εκτός τουτου το λουτρόν εκείνο ητο πολύ υγιεινό, τας εκαινα δυνατόσ και ώραιασ. Τώσεν ηνυχαιοτούτο όταν έλούοντο ώστε έγέλων και επαίζον εις το νερόν.

Ηγάπων το κρύον νερόν, και εκαιναν πολύ καλά διότι το κρύον νερόν είνε ο καλλιτεροσ φίλος των μικρών παιδιών τα κάρνει να έχουν ώρακα δροσερα προσωπάκια, τα κάρνει δυνατό, τα προφυλάττει από τὰ κρυολογήματα αι μικραι Σπαρτιάτιδες δεν έραδοῦντο το κρύον δεν εκλαιον διότι θα εξήρχοντο εις τους θρόμους των χειμώνσ χωρις χειρόκτια η χωρις μακρόν έπανωφόρι... Δεν εφοροῦσαν ουτε μισοφόρια, ουτε κάλτσες, ουτε υποδήματα...

Μά τότε τι εφοροῦσαν; ήρώτησεν η Έλλη εκπληκτος.

Νομίζω, ειπεν η μητηρ, ότι δεν εφοροῦσαν μεγάλη πράγματα ο Λυκούργος δεν εφρόντιζε πολύ δις την ένδυμασίαν των μικρών παιδιών αλλά δεν εκρύωναν διότι τὰ παιγνιδιά των και τὰ πηδημάτα των τα εξέστανον. Όταν επαίξες χθές το σχοινάκι έβγαλεσ το επανωφοράκι σου, και η φίλη σου Κλειώ η εποικη δεν επαίξεν άλλ' έμεινε ακίνητος, ειχε διάθεσιν να το φορέση επνω από το ίδικόν της.

Η Κλειώ πάντα κρυβει κπ ποτε δεν πεινά, ειπεν η Έλλη.

Διότι η μάμμη της η οποια είνε ηλευκωμένη και άσθενης δεν ειμπορει να φροντίη δι' αυτήν και η τροφή της την έχει πολύ χαϊδεμένη και τα χαϊδεμένα παιδιά είνε ολιγότερον ευτυχη, και συχνά ολιγότερον υγιη από τὰ άλλα παιδιά.

Αι μικραι Σπαρτιατοπούλαι, είχαν κούκλασ, μητέρα;

Ισως είχον, άλλ' επαίξαν εις τον καθαρόν άερα. Και όταν εις το τρέξιμόν των έπιπτον, μη θαρρείς ότι επήγγαιναν να δείξουν τον βαθά των με δάκρυα εις την μητέρα των; Καθόλου! έσχηκόνητο και εξακολουθοῦσαν το παιγνιδι των θα τας εμάλωναν και

θά τας έτιμώρουσ, αν εδοκιμαζον μόνον να κλαύσουσ.

Η Έλλη έγεινε σοβαρά.

— Μητέρα, ζή ακόμη αυτός ο κύριος; Μην τύχη και 'πή εις τον ιατρόν να μὴν έρχεται να με βλέπη;

— Ο Λυκούργος έχει αποθάνη πρό πολλών, πολλών χρόνων.

— Άχ! τόσοσ το καλλίτερον, ειπεν η Έλλη εκβάλλουσα στεναγμόν ανακουρίσεως.

— Ω! μη βιάζεσαι δά τόσοσ, μικρά μου δεσποινίς, ο Λυκούργος δέν απέθανεν όλως διόλου, διότι έμειναν όσα έδίδαξε, και πολλαι μητέρες ακόμη τα εφαρμόζουσ.

— Ω! μητέρα, ειπεν η Έλλη, θέλω να ειπω πως δέν θα μ' άρесе διόλου να έρχεται 'ς το σπίτι μας ο Λυκούργος και πως προτιμώ τον ιατρόν μας.

— Καλά, απήντησεν η μητηρ. Ο ιατρόσ θα σε περιποιηθῆ όταν άρρωστήσης όπως και εγώ, αλλά πρέπει να μάθης να υποφέρης τους μικρούσ πόνουσ και να μη φωνάζης δια το τίποτε και να μη κάμνης μούτρικ.

Έδω τελειώνει το μάθημα της ιστορίας. Η μητηρ της Έλλης δέν ήθέλησε να την διδάξη δια μιās όλουσ τους νόμουσ του Λυκούργου. Η μικρά κόρη θα τους μάθη άργότερα όταν μάθη ελληνικήν ιστορίαν· άλλ' επί του παρόντοσ δέχεται να της πλύνουσ το σώμα της με το σφουγγάρι, και ούτε φωνάζει, ούτε γρονιάζει. Ταυτα αποδεικνύει ότι το μάθημα της ιστορίας δέν επήγεν όλως διόλου εις τα χαμένα, και ότι η μικρά Έλλη αν και είνε Αθηναία ειμπορεί εν ανάγκη να υποφέρη ως Σπαρτιτίτις.

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

Τ Ο Κ Α Λ Ο Κ Α Ι Ρ Ι

Ήλιθεσ ήλιθεσ, Καλοκαίρι,
Κι' ο Θεός πολλά
Με το άγιό του χέρι
Σκόρπισε καλά.

Στης μυρτιέσ κρυμέν' αηδόνια
Ψάλλουσ λιγυρά
Και πετούν τα χελιδόνια
Μ' έλαφρά πτερά.

Εύμορφ' άνθη στούσ άερασ
Χύνουσ μυρωδιά
Κι' ανθοδέσμασ στήσ μητέρασ
Φέρουσ τα παιδιά.

Τα μελίσσια με φροντίδεσ
Δω' κ' εκεί πετούν
Και με χάρ' η χρυσαλίδεσ
Τ' άνθη χαιρετούν.

Εις τουσ κάμπουσ πρασινίζουσ
Χόρτα δροσερά,
Εις τουσ λόφουσ ψιθυρίζουσ
Τα γοργά νερά.

Γ. Μ. ΒΙΖΥΗΚΟΥ

Η ΧΗΝΟΒΟΣΚΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Η Γιαννούλα είνε πτωχή χωριατοπούλα, όρφανή και από πατέρα και από μητέρα. "Ω! την καϊμένην την Γιαννούλα! τί αξιολύπητόσ που είνε!

Δέν έχει πατέρα να της φέρη ψωμί, να την παίρνη στα γόνατά του, όταν επιστρέφη, από την δουλειά του, να παίξη μαζί της όταν κάμνη φρόνιμα.

Δέν έχει μητέρα να την εξυπνά το πρωί, να έρχεται να την σιεπάζη την νύκτα εις το μικρό της κρεββατάκι, να την φιλή, να την βάζη να λήη την προσευχήν της.

Δι' αυτό την βλέπετε τόσοσ λυπημένην.

Τραγουδεί όμως, όπως ήκουσε να τραγουδούν τα πουλάκια, τα όποια την έδίδαξαν.

Τραγουδεί δια να πάρη θάρροσ· διότι, αν και είνε μικρά ακόμη, πρέπει με την εργασίαν της να κερδίξη το ψωμί της.

Βόσκει λοιπόν τας χήνας και τουσ γάλουσ πλουσίου τινούσ χωρικού.

Παρατηρήσατε, έκοψε ένα κλώνον ανθισμένον δια να οδηγῆ με αυτόν τα πουλαρικά της εις τον ίσον δρόμον.

Η Γιαννούλα δέν παραπονείται διότι εργάζεται· ειςεύρει ότι όλοι πρέπει να εργαζονται· αλλά καλλίτερα έπροτιμούσε να πηγαίνη εις το σχολειον, όπως σεις, παρά να βόσκη χήνας.

Της φαίνονται πολύ εύτυχη τα κοράσια τα όποια ειμπορούν να μάθουσ να διαβάζουσ και να γράφουσ, και να γίνουσ γραμματισμένα.

Δέν άμφιβάλλω ότι και σεις τα ίδια σκέπτεσθε· και έχετε πολύ δίκαιον.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΦΟΡΕΜΑ

Η μικρά Έλένη εξύπνησε πρό ὀλίγου ἄλλ' ἀπὸ τὸ πρόσωπόν της φαίνεται ὅτι ἐξύπνησε μὲ κακὰς διαθέσεις.

Ἡ μήτηρ της, ἡ ὁποία ἐπέγγεν εἰς τὴν μικρὰν της κλινὴν διὰ τὴν φιλήσῃ, καὶ ἡ τροφὸς της, ἡ ὁποία ἑτοιμάζετο νὰ τὴν βοηθήσῃ διὰ τὴν ἐνδυσθῆ, συλλογίζονται μὲ ἀνησυχίαν πῶς θὰ εἶνε ἑκείνη ἢ ἡμέρα. Ἡ χθεσινὴ καὶ ἡ προχθεσινὴ ἦσαν πολὺ κακὰ καὶ ἡ προηγουμένη ἐξδρομὴ δὲν ἦτο διόλου καλὴ ὁ θυμὸς διεδέχετο τὰς ιδιοτροπίας καὶ αἰ ἰδιοτροπίας τὸν θυμὸν.

Τώρα ἡ μικρὰ Έλένη γρυλιάζει, διότι δὲν της ἀρέσει τὸ χρῶμα τῶν καλτῶν της, διότι εἶνε ἐμπεδευμένα τὰ μαλλιά της, διότι ἡ μήτηρ τῆς τὴ ἔκαμε μίαν παρατήρησιν, καὶ δὲν εἰξεύρω καὶ ἐγὼ διὰ ποῖον ἄλλο διότι...

Ἄλλ' ἕξαρτα τὰ σύννεφα διαλύονται καὶ μία ἀκτὴς ἡλίου ὑπὸ μορφήν μειδιάματος φωτίζει τὸ πρόσωπον τῆς Έλένης οἱ ὀφθαλμοὶ της λάμπουν, ἡ φωνὴ της γίνεται γλυκαῖα! Τί πρῶγμα ἀρά γε ἔφερεν αὐτὴν τὴν καλὴν μεταβολὴν;

Διότι ἡ Έλένη ἐνθυμήθη ὅτι σήμερον θὰ φορέσῃ τὴν καλοκαρινὴν της ἐνδυμασίαν. Σήμερον ἢ ἡμέρα θὰ παράσῃ πολλὴ εὐμορφά ἢ Έλένη εἶνε εὐμορφος.

Γρήγορα, γρήγορα, ἄς τὴ δώσωμεν τὸ φορέμα τῆς θέλει νὰ τὸ φορέσῃ μόνη της. Ἰδοὺ, τὸ ἔβαλε. Τί εὐμορφὸν που εἶνε! Ἡ Έλένη στρέφει θεξιά καὶ ἀριστερὰ καὶ το βλέπει. Βλέπει εἰς ὅλους τοὺς καθρέπτας ὡς καὶ εἰς τὰ ὕαλις τῶν παραθύρων ἑπαίρει μὲ τὴν μικρὰν χεῖρά της τὰ κομβία. Δὲν τολμᾷ νὰ καθῆσῃ περικατεὶ καμαρωτῇ. Τῆ φαίνεται ὅτι εἶνε διπλασίως ὠραία ἀπ' ὅτι εἶνε συνήθως.

Ἄλλὰ μετ' ὀλίγον βαρυνθεῖσα νὰ θαυμάσῃ μόνη τὸν ἑαυτὸν της, πηγαίνει νὰ τὴν θαυμάσουν καὶ ἄλλοι, στέκεται ἀλληλοδιαδίδχως ἐνώπιον τῆς μητρός της, τῆς ἀδελφῆς της, τοῦ πατρὸς της, τῶν ὑψηρῶν, καὶ περιμένει νὰ τὴ ἐκπράσουν ἐπαίνους διὰ τὸ ὠραῖόν της φορέμα.

— Έλασθὲ φορεματάκι, τῆς λέγει ἡ μήτηρ της, δὲν θὰ ζεστένεσαι πλέον τὰ μαντῖα μόνον εἶνε πολλὸ κοντὰ πρέπει νὰ τα μακρύνωμεν ὀλίγον.

— Κοιμπιά πού σου ἔχει τὸ φορέμα τῆς Έλένης, λέγουσιν οἱ ἀδελφοί της, θὰ τραῖξ τὸ διάβολό της ὅσο νὰ τὸ κοιμπώσῃ.

Ὁ πατήρ της ἀναγινώσκει τὴν ἐφημερίδα, καὶ δὲν βλέπει τίποτε, καὶ δὲν λέγει τίποτε.

Αἱ ὑπηρετρίαι ὁμιλοῦν ὀλίγον διὰ τὸ χρῶμα ἔπειτα κινεῖς πλέον δὲν δίδει προσοχὴν εἰς τὸ νέον φορέμα τῆς Έλένης.

Μόνον αὐτὸ ἦτο: Αὐτὸς ἦτο ὅλος καὶ ὅλος ὁ θαυμασμός;

Ἡ Έλένη, ἡ τόσοον ὑπερήφανος καὶ φαίδρα πρό ὀλίγου, πηγαίνει καὶ κρύπτει εἰς μίαν γωνίαν τὸ πρόσωπόν της. Δὲν θέλει νὰ φάγῃ, οὔτε νὰ παίξῃ ἔπειτα, οὔτε θὰ μελετήσῃ τὰ μαθήματά της ἔν ᾧ δὲ λαμβάνει αὐτῆς τὰς ἀποφάσεις. βρέχει μὲ δάκρυα πείσματος τὸ νέον φορέμα.

Ἄν ἡ μικρὰ Έλένη εἴχεν ἀφήσῃ εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ παλαιοῦ φορέματός της τὴν δυστροπίαν, τὸ πένσμα, τὸν θυμὸν, ὅλα ἐν γένει τὰ ἐλαττώματά της καὶ μὲ τὸ καινούργιον φορέμα ἐφόρει καὶ καινούργιον χαρακτήρα μὲ προτερήματα ὦ! τότε θὰ ἦτο ὅλος διόλου διαφορετικὸν τὸ πρῶγμα, καὶ ὅλοι, μικροὶ μεγάλοι ἀπὸ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα της μέχρι τῶν ὑψηρῶν καὶ ὑψηροτέρων, θὰ ἔβλεπον τὴν διαφοράν τῆς μικρᾶς κόρης καὶ ὅλοι θὰ ἦσαν εὐχαριστήμενοι.

Ἄλλ' αὐτὴ ἡ μεταβολὴ δὲν γίνεται διὰ μιᾶς. Γίνεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἢ δὲ καλὴ μήτηρ της ἔχει ὄλην τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν ἐπιμονὴν νὰ μεταβάλῃ τὴν κόρην της ἀπὸ γυναικῶν καὶ πεισματάρων καὶ ἰδιοτροπῶν εἰς καλὴν καὶ εὐπροσήγορον κόρην, ἢ ὁποία οὔτε τοὺς ἄλλους νὰ ταρατῆ οὔτε τὸν ἑαυτὸν της νὰ βασανίσῃ μὲ ἰδιοτροπίας καὶ θυμούς.

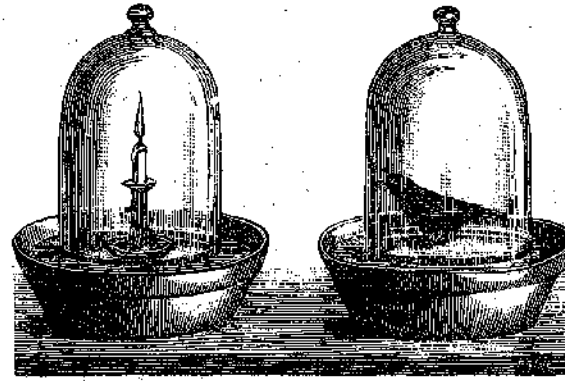
Κατὰ τὰς τελευταίας πληροφορίας, τὰς ὁποίας ἔλαβα περὶ τῆς Έλένης, ἡ μικρὰ κόρη ἐμβῆκεν εἰς τὸν καλὸν δρόμον· δὲν θ' ἀργήσῃ δὲ ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἡ εὐτυχία ἢ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τὴν μεταβολὴν τοῦ χαρακτῆρος διαρκεῖ περισσότερο καρὰ ἑκείνη ἢ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀλλαγὴν μιᾶς ἐσθῆτος.

Καμμία ἀκρίβεια δὲν ὑπάρχει ὅτι ἡ Έλένη θὰ ἐννοήσῃ τὴν διαφορὰν ταύτην ὅταν ἴδῃ ὅτι μὲ τὴν μεταβολὴν τοῦ χαρακτῆρος κάμνει εὐτυχῆς τοὺς γονεῖς της καὶ ὅλους ὅσοι τὴν ἀγαποῦν.

ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ

ΤΟ ΠΥΡ

Ἐάν κάτω ἀπὸ ἓνα ὕαλινον κώδιον θέσωμεν ἀναμμένον κηρίον, μετ' ὀλίγον βλέπομεν ὅτι ἡ φλόξ ἀδυνατίζει, κτρινίζει λεπτόνεται, ἀναβαίνει εἰς τὸ ἄκρον τῆς θρυαλλίδος, καὶ σβύνεται σχηματίζουσα μικρὸν κύκλον ὑπολευκοῦ καπνοῦ. Ἡ φλόξ ἐσβέσθη

ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΥΑΛΙΝΟΝ ΚΩΔΙΟΝ ΒΛΕΠΟΜΕΝ ΟΤΙ Η ΦΛΟΞ ΕΣΒΥΝΕΤΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΥΡΝΟΝ ΑΠΟΣΘΗΚΕΙ

δὲ ἑλλείψην ἀέρος, ὅπως ἀποθνήσκῃ ἀπὸ ἀσφυξίας ἐν πετρίῳ κλεισμένῳ μέσα εἰς κώδιον.

Ἡ φλόξ λοιπὸν ἔχει ἀνάγκη ἀέρος ὃ ἄῃρ τὴν κάμνει νὰ λάμπῃ.

Εἰς τὴν φλόγα ἐνὸς κηρίου διακρίνομεν πολλὰ στρώματα εἰς τὸ κέντρον εὗρισκεται ἐν σκοτεινῷ μέρος, ὅπου εἰμπορεῖτε νὰ βάλετε ἓνα κόκκον πυρίτιδος χωρὶς ν' ἀνάψῃ: τοῦτο προέρχεται διότι ὁ ἄῃρ δὲν φθάνει εἰς τὸ κέντρον τῆς φλογός.

Παρατηρήσατε ἓνα μικρὸν ἄνθρακα ἀναμμένον. Ἄν δεῖξτε ὀλίγην προσοχὴν καὶ ὑπομονήν, θὰ τὸν ἴδητε νὰ ὀλιγοστεύσῃ, νὰ καῖ. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς καύσεως σχηματίζεται θερμότης, ἐν δὲ ἡ καύσις γίνῃ ταχέως σχηματίζεται καὶ φῶς, τὸ ὁποῖον καθίστα ὁρατὸν τὸ πῦρ.

Πῦρ λοιπὸν εἶνε ἡ καύσις καὶ κατανάλωσις πρῶτος τῆς ὁποῖας προξενεῖ θερμότητά. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ θερμότης εἶνε ἀρκετὰ δυνατὴ ὥστε παρῆχει αἰ φῶς.

Χωρὶς ἀέρα δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ πῦρ. Μικρὸν τεμάχιον ἀναμμένου ἄνθρακος ἂν τεθῇ κάτω ἀπὸ ἓνα ὕαλινον κώδιον θὰ σβεσθῇ ὅπως καὶ τὸ κηρίον διότι ἡ ἐνωσις τοῦ ἀέρος μὲ τὴν καύσιμον ὕλην παράγει τὸ πῦρ μὲ τὴν θερμότητα καὶ τὸ φῶς του.

Θὰ σας ἀποδείξω πῶς τὸ πῦρ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἐνωσιν τοῦ ἀέρος μὲ τὴν καύσιμον ὕλην.

Λάβετε βαθὺ πινάκιον καὶ χύσατε ὕδωρ ἐντὸς αὐτοῦ, ἐντὸς δὲ τοῦ ὕδατος θέσατε τεμάχιον ξύλου ἢ φελοῦ θέσατε ἐπ' αὐτοῦ μικρὸν ἀναμμένον κη-

ρίον, καλύψατε τὸ κηρίον καὶ τὸ ξύλον ἢ τὸν φελοῦν μὲ μακρὸν ποτήριον. Ἡ φλόξ θὰ σβύσῃ, ἀλλὰ σημεῖώσατε τοῦτο, τὸ νερὸν θ' ἀναβῇ εἰς τὸ ποτήριον, τὸ ὅποσον σημαίνει ὅτι μέρος τοῦ ἀέρος ἔχει ἐξαφανισθῇ ὃ ἄῃρ ἑκείνος εἶχε διατηρήσῃ πρὸς στιγμὴν τὴν φλόγα. Ἄν ἀντὶ κηρίου εἶχετε θέσῃ μικρὸν ἄνθρακα ἤθελε συρῆθ ἄκριβὼς τὸ αὐτό.

Πᾶσα καύσις λοιπὸν συνίσταται εἰς τὴν ἐνωσιν τοῦ ἀέρος μὲ πρῶγμα τι ὡς τὸ κηρίον, τὸ ξύλον, τὸ χερσίον, κτλ.

Διὰ τὴν διατηρῶμεν λοιπὸν τὸ πῦρ πρέπει ν' ἀναμμένωμεν ἀναταπαύστως τὰ δύο ὕλικά: τὸ καύσιμον πρῶγμα καὶ τὸν ἀέρα. Καύσιμον εἶνε ὅ,τι εἰμπορεῖ νὰ καῖ ἅμα ἔλθῃ εἰς συνάφειαν μὲ τὸν ἀέρα, ὁῶν ὁ γαιάνθραξ, τὸ ξύλον, ὁ ἄνθραξ, τὸ ἔλαιον, τὸ πετρέλαιον κτλ.

Τὸ ξύλον καὶ ὁ ἄνθραξ καίμενα ἀφίουν ὡς ὑποστάθμην ὀλίγην στάκτῃν ἥτις ὀμοιάζει μὲ χῶμα ἢ μὲ ἄμμον.

Ἄλλὰ πολλαὶ οὐσίαι καίονται χωρὶς ν' ἀφίουν τέφραν. Παράγουσ δὲ συνήθως ζωπρὸν φλόγα, καὶ τοιαῦτα εἶνε τὸ κηρίον, τὸ ἔλαιον, τὸ πετρέλαιον. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι τὸ πῦρ, ἢ φλόξ, τὰ ἐξαφανίζουσ ὀλοτελῶς.

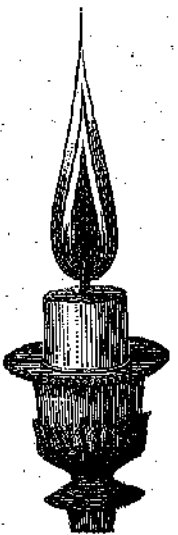
Ἄλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθές. Τὸ πῦρ δὲν ἐξαφανίζει τίποτε. Ἐπι τῆς γῆς τίποτε νέον δὲν γίνεται ἀλλ' οὔτε χάνεται, ἀλλὰ μεταβάλλεται.

Παραδείγματος χάριν μέγα εἰς μίαν χύτραν θέτομεν ὀλίγον ὕδωρ, τὸ ὁποῖον ζεσταίνομεν μετὰ τινα λεπτὰ ἢ χύτρα εἶνε κενή.

Τί ἔγινε τὸ νερὸν;

Ἐξηρατίσθη καὶ θερμὸς καὶ ἐλαφρὸς ἀτμός ἐσκορπίσθη εἰς τὸν ἀέρα. Τὸ νερὸν λοιπὸν δὲν ἐξηρατίσθη ἀλλὰ μετέβαλεν εἶδος, ἀντὶ νὰ εὗρισκεται εἰς ὑγρὰν κατάστασιν ἐντὸς τῆς χύτρας εἶνε τώρα εἰς κατάστασιν ἀτμοῦ εἰς τὸν ἀέρα.

Τὸ πῦρ χρησιμεύει διὰ νὰ θερμαίνωμεθα τὸν χειμῶνα καὶ νὰ μαγειρεύωμεν, ἀλλὰ οὔτε τέχνη, οὔτε βιομηχανία εἶνε δυνατόν νὰ ὑπάρξουν χωρὶς πῦρ τὴν μεγάλῃν σημασίαν τοῦ πυρὸς παρέστησαν οἱ ἀρχαῖοι διὰ τοῦ μύθου ὅτι ὁ Προμηθεὺς ἀνέσθῃ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔκλεψεν αὐτὸ ἀπὸ τὸν Δία, καὶ

Εἰς τὸ κέντρον τῆς φλογός τοῦ κηρίου εὗρισκεται ἐν σκοτεινῷ μέρος

Εἰς τὸ κέντρον τῆς φλογός τοῦ κηρίου εὗρισκεται ἐν σκοτεινῷ μέρος

έπιωροθήη μὲν σκληρῶς δι' αὐτό, ἀλλ' ἔθεωρετό ως εὐεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὅλοι βεβαίως εἰξεύρετε πῶς ἀνάπτουν πυρᾶν εἰς τὰ χωρία ἰδίως πρῶτα θέτουν μικρά ξηλαρᾶκια καὶ ἔπειτα τὰ μεγάλα, κάτω δὲ ἀπ' αὐτὰ θέτουν ῥοκκανίδια καὶ τὰ ἀνάπτουν μὲ ἐν φωσφῶρον. Ἀνάπτουν δὲ πρῶτον τὰ ῥοκκανίδια, διότι εἰνε λεπτὰ καὶ κυκλοφορεῖ ἐλευθέρα εἰς αὐτὰ ὁ ἀήρ· διότι δὲν ἀρκεῖ ἡ καύσιμος ὕλη νὰ εἰνε μόνον ξηρὸ καὶ λεπτὴ διὰ νὰ καίεται καλῶς. Εἰξεύρομεν πόσον ταχέως καίεται ἐν τεμάχιον χαρτίου. Ἄλλ' εἴαν ρίψωμεν ἐν βιβλίον εἰς τὴν πυρᾶν, μετὰ τινὰ λεπτὰ θὰ τὸ ἐκβάλωμεν καρδουσιασμένον μόνον εἰς τὸν ἀέρα. Δὲν θὰ καίῃ, διότι ὁ ἀήρ δὲν εἰμπορέσει νὰ εἰσέλθῃ ἀνάμετα εἰς τὰ φύλλα

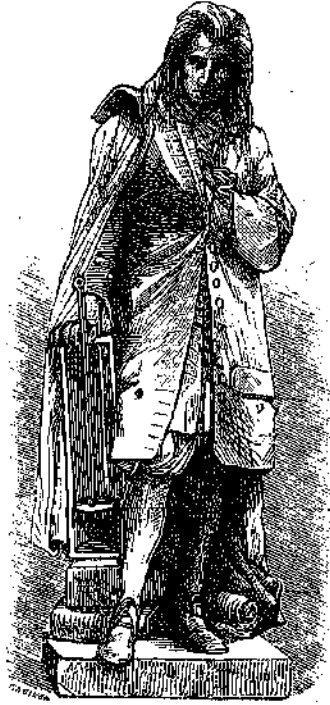
Αἱ καλαὶ οἰκοκυραὶ εἰξεύρουν ὅτι ὅταν ἀνάπτουν φωτιάν πρέπει νὰ τοποθετοῦν τὰ ξύλα ἢ τὰ καρδουνα εἰς τρόπον ὥστε νὰ κυκλοφορῇ ἐλευθέρα ὁ ἀήρ.

Παρατηρήσατε βεβαίως ὅτι ὅταν ἀνάπτουν φωτίαν σχηματίζεται πολὺς καπνὸς ὁ ὁποῖος γεμίζει τὸ μαγειρεῖον. Αἰτία τούτου εἰνε ἡ ἐξῆς:

Εἰξεύρετε ὅτι ὁ θερμὸς ἀήρ εἰνε ἐλαφρὸς καὶ ὅτι θελεῖ ν' ἀναβῇ, ἀλλὰ διὰ ν' ἀναβῇ εἰς τὴν καπνοδόχην πρέπει νὰ οὐθῆσῃ, νὰ διώξῃ ὅλον τὸν ψυχρὸν ἀέρα ὁ ὁποῖος εἰνε ἐντὸς αὐτῆς. Ἄλλ' ἐν ᾧ ἀγωνίζεται πρὸς τοῦτα ἐν μέρος τοῦ καπνοῦ στρέγεται πρὸς ἄλλο μέρος καὶ σκορπίζεται εἰς τὸν ἀέρα. Ὅς σας εἶπω ἐν τριτοῦν μετ' ὅποσον νὰ το ἐμποδίσετε, ἐλπίζω δὲ ὅτι αἱ μικραὶ μου ἀναγνώστριαι θὰ τὸν χρησιμοποιοῦσιν.

Ἔπιπομεν ὅτι θέτομεν ῥοκκανίδια κάτω ἀπὸ τὰ ξύλα· πρέπει νὰ θέτωμεν καὶ ἐπάνω ἀπ' αὐτὰ καὶ νὰ τὰ ἀνάπτωμεν προητέτερα. Τὰ ῥοκκανίδια καίουν σχεδὸν χωρὶς καπνόν, διότι ἔχουν ἄφθονον ἀέρη ἕνεκα τῆς μικρᾶς πυκνότητός των.

Ἄλλως τε καὶ ἐκ τῆς θέσεως των ζεσταίνουον εὐκολότερον τὸν ἀέρα τῆς καπνοδόχου παρὰ τὰ ῥοκκανίδια τὰ ὁποῖα εἰνε σκεπασμένη ἀπὸ τὰ ξύλα. Ὁ ἀήρ τῆς καπνοδόχου ζεσταίνεται λοιπὸν γρήγορα, ἀναβάνει καὶ ἐξέρχεται, νεὸς δὲ ψυχρὸς ἀήρ ἐμβαίνει ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν ἑστίαν καὶ σχηματίζεται ρεῦμα· τότε εἰνε καιρὸς ν' ἀνάψῃτε τὰ ἀπὸ κάτω τῶν ξύλων ῥοκκανίδια· τὸ ρεῦμα τοῦ ἀέρος θὰ τραβῆξῃ ὅλον τὸν καπνὸν ἐντὸς τῆς καπνοδόχου

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΠΑΠΙΝΟΣ Ὁ ἰσομήσας πρῶτος τὴν ἀτμομηχανήν.

Τὸ πῦρ εὐρίσκεται ἐν τῇ φύσει ὑπὸ διαφόρους μορφάς, αἱ κυριώτεραι δὲ πηγαὶ αὐτοῦ εἰνε τὰ ἥραιστεια καὶ ὁ ἥλιος.

Ὅλοι ἡξεύρετε ἀπὸ τὴν γεωγραφίαν σας τί καλοῦμεν ἥραιστειον.

Ὁ ἥλιος εἰνε μεγίστη φυσικὴ ἐστία. Εἰμποροῦμεν νὰ χρησιμοποιοῦμεν τὴν θερμότητά του συγκεντρώντες τὰς ἀκτῖνάς του διὰ φακῶν ἢ κατόπτρων, ὅπως ἀνάψωμεν διάφορα πράγματα ἢ καὶ ὅπως μαγειρῶμεν ἀκόμη. Ὁ μέγας μαθηματικὸς Ἀρχιμήδης μὲ χαλκὰ κάτοπτρα συνεχέντρων τὰς ἀκτῖνάς τοῦ ἡλίου, τὰς διηθῆνε κατὰ τῶν πλοίων τῶν Ῥωμαίων, οἱ ὁποῖοι ἐπολιόρκουν τὴν πηκίδα τῶν Συρακούσας, καὶ κατέκρινε αὐτὰ.

Καὶ ὁ κερυνὸς ἐπίσης εἰνε φυσικὸν πῦρ.

Ἔπιπομεν ὅτι τὸ πῦρ εἰνε ὠφελιμώτατον εἰς τοὺς ἀθρώπους. Τὰ σπουδαιότερα καὶ τὰ μεγαλειότερα πράγματα κατορθώνονται σήμερον μὲ τὰς ἀτμομηχανάς, ἀλλὰ χωρὶς πῦρ καμμία ἐξ αὐτῶν δὲν θὰ ἐκινεῖται καὶ οὔτε ἀτμόπλοια θὰ εἶχουσιν, οὔτε σιδηροδρόμους, οὔτε βιομηχανικὰ ἐργοστάσια· ὁ γάλλος Διονύσιος Παπίνος λοιπὸν, ὁ ὁποῖος ἐφήρμοσε πρακτικῶς τὴν ἀτμομηχανικὴν, εἰνε εἰς ἀπὸ τοὺς μεγαλειότερους εὐεργέτας τῆς ἀνθρωπότητος.

ΦΙΛΗΣΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΔΥΟ ΝΟΗΜΟΝΑ ΖΩΑ

Κανείς ἐκ τῶν μικρῶν ἡμῶν συνδρομητῶν δὲν θὰ εὐχαριστηθῇ νὰ τον εἰπῶσι ζῷον ἢ ζῶον ἂν καὶ διὰ τὴν ἀπερισκεψίαν των πολλοὶ γίνονται συχνὰ ἄξιοι τοῦ τίτλου τούτου. Ὁ ἀθρώπος, ὅστις θελεῖ νὰ εἰνε λογικὸν ζῷον καὶ ὑπερηφανεύεται τὸσον διὰ τὴν νοημοσύνην του, καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν κἀμνη καλὴν χρῆσιν αὐτῆς, δυσαρεστεῖται ἂν τον συγκρίνου μετ' τὰ ζῷα, τὰ ὁποῖα θεωρεῖ κατώτερα του. Καὶ διὰ τοῦτο κανεὶς δὲν νομίζει ὡς φιλοφροσύνην νὰ τον ἐνομάσουζ ζῷον ἢ γαῖδαρον.

Εἰνε ἀλήθές ὅτι τὰ ζῷα δὲν ἔχουν τὴν χρῆσιν τοῦ λογικοῦ, καὶ διὰ τοῦτό τα λέγομεν ἄλογα· ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ νομίζετε ὅτι καὶ τὰ ζῷα δὲν εἰνε ἱκανὰ νὰ ἐνοοῦν μερικὰ εὐκολα πράγματα, τὰ

ὁποῖα κἀμνον ἐντύπωνον εἰς τὰς αἰσθήσεις των. Μεγάλην σημασίαν ἔχει δι' αὐτὰ ἡ συνήθεια· ὅπλα δὲ ἄρα κἀμνον καὶ τι μίαν φορὰν δὲν το λησμονοῦν πλέον. Τὰ δύο ἀνέκδοτα, τὰ ὁποῖα θέλω σας διηγηθῆ, θὰ σας πείσουν ὅτι ἐνίστε τὰ ζῷα κἀμνον καλλιτέραν χρῆσιν τῆς νοημοσύνης των, παρ' ὅσον κἀμνον μερικὰ παιδιὰ, τὰ ὁποῖα γνωρίζω.

Εἰς τὴν Ἰσπανίαν — ὅλοι βεβαίως γνωρίζετε ποῦ εἰνε ἡ Ἰσπανία — τοὺς ὄνους καὶ ἡμίονους τοὺς περιποιοῦνται πολὺ, καὶ αἱ χωρικαὶ τους νομίζουον ὅτι ἀποτελοῦν μέρος τῆς οἰκογενείας των. Ἐν ᾧ ἐδῶ εἰς τὴν Βιλλᾶδα — ταλαιπώρα ζῶα! — Ἄν εἰξευρον πρὸς ποῖον μέρος καίται ἡ Ἰσπανία, ἂν εἰνε νῆρος ἢ χερσονήσος, εἰμαι βεβαία ὅτι ὅλοι μὲ τὰ τέσσαρα θὰ ἔτρευον εἰς αὐτήν. — Ὄφελουται δὲ διότι τὰ μεταχειρίζονται καλὰ τὰ ζῷα οἱ Ἰσπανοὶ, διότι τὰ ζῷα ταῦτα ἐνθυμοῦνται τὴν πρὸς αὐτὰ δικηγωγὴν καὶ ἐνίστε ἐκδικουονται ὄσους τα βασανίζουον. Ἄλλ' εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι φέρονται καλὰ πρὸς αὐτὰ θεκνουον πίστιν καὶ εὐπεθεϊαν· θὰ σας ἀναφέρω δὲ τὸ ἐπίμενον παραδειγμα.

Εἰς Ἰσπανίᾳ χωρικὸς ἐπήγαγε κάθε πρωτὲ εἰς τὴν Μαδρίτην καὶ ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πελάτας του γάλα, τὸ ὁποῖον ἔφερε φορτωμένον ἐπὶ τοῦ ὄνου του τὸν ὄνον τούτου εἰχε στολισμένον μὲ φούντες καὶ κωδωνίσκους κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ τόπου. Ὁ χωρικὸς ἔσταμάτα εἰς τὰς οἰκίας ἔτραβοῦσε τὸν κῶδωνα καὶ οἱ πελάται κατέβαινον καὶ ἐλάμβανον τὸ γάλα των.

Ἡμέραν τινα ὁ δυστυχὴς χωρικὸς ἠσθῆνθη καὶ δὲν εἰχε κανένα νὰ σταίλῃ διὰ νὰ δώσῃ τὸ γάλα εἰς τοὺς πελάτας του, καὶ ἦτο εἰς μεγάλην στενοχωρίαν. Τότε ἡ σύζυγός του τῷ εἶπε νὰ σταίλῃ τὸν ὄνον μόνον του μὲ ἐν χαρτίον κολλημένον ἐπάνω εἰς τὸ δοχεῖον τοῦ γάλακτος, μὲ τὸ ὁποῖον οἱ πελάται παρεκαλοῦντο νὰ μετρήσουον μόνον τὸ γάλα των. Ὁ ὄνος ἀνεχώρησε καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἐπέστρεψε μὲ κῶδον δοχεῖον, ἀφ' οὗ ἔκαμε τὸν κύκλον. Τοῦτο δὲ ἐξηκολούθησε καὶ ἄλλας ἡμέρας, διότι ὁ αὐθέντης τοῦ ἔμεινε μίαν ἐβδομάδα εἰς τὴν κλήνην. Δη-

γοῦντο δὲ ἔπειτα ὅτι τὸ νοήμον ζῷον δὲν ἠρκεῖτο μόνον νὰ σταματᾷ ἐμπρὸς εἰς τὰς θύρας τῶν πελατῶν τοῦ αὐθέντου του καὶ νὰ περιμένῃ νὰ καταβεῖον διὰ νὰ λάβουον τὸ γάλα των, ἀλλ' εἰχε καὶ τὴν εὐφυίαν νὰ τραβᾷ μὲ τοὺς ὀδόντας του τὸ σχοινίον τοῦ κωδωνίσκου καὶ νὰ τους εἰδοποιῇ.

Ὡστε, ὡς βλέπετε, ὄνος δὲν θὰ εἶπη πάντοτε χονδρὸκέφαλος καὶ βλάξ.

Τὸ ἄλλο ζῷον περὶ τοῦ ὁποῖου θὰ σας ὁμιλήσω εἰνε λέαινα ἢ ὁποῖα εὐρίσκετο εἰς τὸν Ζωολογικὸν κήπον τῆς Ἰρλανδίας· κατήγετο ἀπὸ ἀφρικανικὸν γένος, ἐγεννήθη ἐντὸς τοῦ κήπου τῆ 8 Σεπτεμβρίου 1859 καὶ ἀπέθανε τῆ 8 Ὀκτωβρίου 1875 κατόπιν ἀπὸ ἐξ μηνῶν ἀσθενείαν ἤτο ζωηρὰ ἀλλὰ καὶ ἡσυχος, καὶ ἐξώχως ὠραία. Τὰς τελευταίας ἐβδομάδας τῆς ζωῆς της ἔπραξε καὶ τι τὸ ὁποῖον ἀξίζει νὰ διηγηθῶμεν. Ὅταν ἡ λέαινα ἦτο καλὰ δὲν τὴν ἐπειράζον οἱ ποντικοὶ οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο εἰς τὸ κλωβὸν τῆς ἐπειδὴ μάλιστα διέκοπτον τὴν μονοτονίαν τῆς μοναξίας της, τοὺς ὑπεδέχετο μὲ εὐχαρίστησιν ὥστε συχνάκις εὐρίσκοντο ἐντὸς τοῦ κλωβοῦ τῆς λεαίνης πέντε ἢ ἕξ ποντικοί, οἱ ὁποῖοι ἔτρωγον τὰ περισσεύματα ἐκ τοῦ γεύματος αὐτῆς. Ἄλλ' εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἀσθενείας της τὰ ἀχάριστα ἐκείνα ζῷα ἤρχισαν νὰ δαγκάουον τοὺς δακτύλους τῆς δυστυχοῦς λεαίνης, καὶ καθ' ἡμέραν τὴν ἠνόχλουον περισσότερο. Τότε διὰ νὰ τὴν ἀπαλλάξουον ἀπ' αὐτὴν τὴν ἐνόχλησιν οἱ φύλακες ἔβαλαν ἐντὸς τοῦ κλωβοῦ μίαν γάταν, τὴν ὁποίαν ἡ λέαινα κατ' ἀρχὰς ὑπεδέχθη μὲ πολὺν θυμόν. Ἄλλ' ὅταν ἐπισσῆτον πρῶτον ποντικόν καὶ τὸ ἀσθενὲς ἠθρίον εἶδεν ὅτι το κατεβρόχθισε, τότε ἐνόησε τί ἔχριε ἐντὸς τοῦ κλωβοῦ ἡ γάτα ἐκείνη. Ἡρχισε τότε νὰ τὴν θαπεύῃ, τὴν ἔβαλεν ἀνάμεσα εἰς τὰ γόνατά της, καὶ μετ' ὀλίγον ἐγιναν πιστοὶ φίλοι. Κάθε νύκτα ἡ γάτα ἦτο μέσα εἰς τοὺς πόδας τῆς λεαίνης καὶ ἐφύλαττεν ἀγρύπτως διὰ νὰ μὴ ταραξουον οἱ ἐχθροὶ τὸν ὑπνον τῆς βασιλείσσης τῶν δασῶν. Καὶ ἐωστού ἀπέθανεν ἡ λέαινα οἱ ποντικοὶ δὲν ἐξαναφάνησαν.

ΣΑΠΦΩ ΔΗΛΑΔΗ

ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΑΡΝΙΟΝ

Σ. τ. Δ. — Ο πολύτιμος και άρχαιός ήμών συνεργάτης κ. Άλέξ. Κατακουζηνός έπέδωκε νέαν συλλογήν ώραίων ποιημάτων του επιγραφόμενων : Ο ΠΑΟΥΣΙΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΤΩΧΟΣ, ΜΥΘΟΙ, ΔΥΡΙΚΑ. Έκ τής συλλογής ταύτης ή όποια, ως και τό όνομα τής δημοφ. περιέχει ποικίλα ποιήματα διά πάσαν ήλικίαν, άποσπώμεν τόν κάτωθι μύθον, ό όποιος μετ' άλλων είκσι: τριών έμπεριχομένων έν τή μνησθείση νέα συλλογή άποτελεί συνέγειαν τών διακρίσεων ιεσάρων μύθων του τών έκδοθέντων τώ 1869 εις ιδιαίτερον τόμον υπό τήν επιγραφήν ΜΥΘΟΙ, έπενηγμένα ήδη πρό πολλού.]

Δεινώς ό λύκος πληγυθείς
Υπό κυνών άνδρείων
Κατέκειτο έξαπλωθείς
Τού ποταμού πλησίον.

Άλλά δέν ειχε μόνον
Τά τραύματα εκείνη.
Και άλλον είχε πόνον,
Τόν έσφαζεν ή πεύνα.

Ίδιών εκεί πλησίον
Πλαινόμενον άρνίον,
Τό προσφωνεί, τό προσκαλεί
Και ως εξής αύτῷ λαλεῖ.

Άρνάκι, λυτρωτά μου,
Έλθέ, πλησιασέ με,
Λυπησού τά δεινά μου,
Και παρηγόρησέ με.

Άπατάσαι μή κακόν τι περιμένω
Παρ' ανθρώπων εις κακίαν ειθισμένων.

ΑΛ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Είς τό μάθημα τής Τεχνολογίας
ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ. Λέγει σύ, Γεώργιε, παρά κάτω.
ΓΕΩΡΓΙΟΣ (Άναγινώσκων) ό Ιωάννης ολισθήσας έκρη-
μνήσθη από του ύψους τής κλίμακος...
ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ. Άρα, ό Ιωάννης ποίας πτώσεως
είνε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (Μετά τινα σκέψιν και άφού άλέγγωσεν
διά του βλέματός κατωτέρω). Η πτώσις του ήτο πολύ
κακή, διδάσκαλε, διότι ή κλίμαξ είχε δεκαπέντε σκαλοπά-
τια....

Εστάλη υπό Δημητρ. Ε. Νωλίμου.

Είς τό μάθημα τής Άριθμητικής.
ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ. Λέγει λοιπόν, Νίκο, είκσι: πλην είκσι,
ΝΙΚΟΣ. (Νιωπά).
ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ. Διά νά καταλάβης καλλίτερον: Υπό-
θεσε ότι είχες 20 λεπτά μέσθ σιγήν τάσην σου, και ότι τά
έχασες αύτά τό έκασί λεπτά. Τι θα είχες τότε ή τάση σου;
ΝΙΚΟΣ (Μετά εωρότητος). Θα είχες κχιμιά τρύπα!...

Εστάλη υπό Χαραλάμπος Βυζάντη.

Μίαν ήμέραν έτυχε νά είκουν εις τήν οικίαν του Κυρίου
Α. ότι τό ξύλον 'βγήκεν από τόν παράδεισον' τότε ή χαριε-

Παινώ, διψώ και προσπαθώ
Από εδῶ νά σηκωθώ,
Άλλά τό βλέπεις ποία
Μέ ηΰρεν άνοιμία.

Νερόν και όχι άλλο τι
Άρχαίος φίλος σου ζητεῖ.
Άν με προσθάσης μέ ποτόν
Έγώ εύρίσκω φαγητόν.»

Ένόησε τ' άρνίον
Τόν δόλιον αύτού σκοπόν
Άφηκε τό θηρίον,
Και πέρα έφυγεν είπόν:

« Η τούχη σου έλεεινή
Καρδίαν πάσαν συγκινεί!
Άλλ' άν σοι φέρω τό ποτόν
Έμέ θά κάμης φαγητόν.»

σάτη και μόλις πενταετής θυγάτηρ του Μαρίνα λέγει:
— Εύρεις, μπαμπά, τό ξύλον 'βγήκεν από τόν Παράδει-
σον όι' εκείνους πού τό ίδθουν, δέν 'ρωτάτε ήμωσ και εκεί-
νους πού τω τρων, από πού 'βγήκε;
— Εστάλη υπό Θεόδωρος Η. Ασπιτική.

« Ο μικρός Μιμής έπήγε προχθές μέ τήν μητέρα του και
μέ τήν μικρούλην αδελφήν του εις τήν πλατείαν όπου επαί-
νιζαν ή μουσική. Άθήνης έρωτά τήν μητέρα του:
— Γιατί, μαμά, κελούν βλα τά όργανα μαζί;
Και ή αδελφούλα τ υ;
— Παίζου. βλα μαζί, και μένε Μιμή, για νά τελειώσουν
μιά ώρα αρχύτερα.

Εστάλη υπό του Άτρώμητου Ναύτου.

Τήν μικράν Μαρίκαν έρωτά ό θεός τής:
— Πάσαν αγαπήσ περισσότερον, τήν κούκλαν σου ή τήν
γάταν σου;
« Η Μαρίκα μετ' όλίγην σκέψιν κύνπει εις τό ώτίον του
ερωτήσαντος και τω λέγει:
— Περισσότερον αγαπώ τήν γάταν μου, άλλα μή τω
είπητε εις τήν κούκλαν μου.
Εστάλη υπό τής Ροδοδάκτυλου Αλέχ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ « ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ »

Έλευτήθην πολύ, αγαπητή Άγγράμπελη, διά τήν θά-
νατον του θείου σου Μητροπολίτου Λευκάδος. Σού εύχομαι
νά ζήσης και σύ 102 έτη, και ή ευχή του νά σου γίνη
πρόσθετος διαρκούς ευτυχίας.

Είσιαι ό πρώτος καταλαβών τό ψευδώνυμον Μιχρός « Η-
ρωας, φίλε μου Κ. Γ. και δικαιωματικώς σοι άνήκει. Εΐθε
νά είσαι και ό πρώτος πού θά τον μιμηθής. Τά προς δη-
μοσιεύειν στελλόμενά μοι αλίγηματα πρέπει νά έχωσι και
τήν λύσιν των, άλλως δέν τω λαμβάνω ύπ' όφιν. Αυτό τό
λέγω δι' όλους τούς φίλους μου.

« Νά ζή άρά γε ό Στέφανος, φιλόταη ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ; νά
έρωτά άφέλεστατα ή μικρά μου φίλη Δικαιοτρίνη Κ. Σ.
μετά τήν άνάγνωσιν του «Βράχου τών Γλάρων». — Ναί
μικρούλα μου, εΐ πιστεύω άκόμη, άλλα δέν είμαι βεβαία.

« Έλαβα τήν συνηγορίαν σου διά τά πρώτα παιδιά, και
λέ μου Αιγάπτε Βασιλεΐ. Προσεχώσ θά δημοσιεύσω τό
πρώτον δελτίον συνηγοριών, διότι και άλλοι έστειλαν και
θά στείλουν. Σε συχαίρω διά τά φιλόπρωπα αισθήμα-
τά σου.

« Όσα: έκ τών πνευματικών σου άσκήσεών μοι ήρσαν,
φίλε μου Γεώργιε Καστριώτα, δημοσιεύθησαν εις τά
δύο προηγούμενα τεύχη. Άν δέν σοι άπήνησα εις τινα
έπιστολήν θά 'πῆ ή ότι δέν τήν έλαβα ή ότι δέν έχρειάζετο
άπάντησις, ποτέ ήμωσ ότι δέν σε αγαπώ, ποτέ...

Με πολλήν χαράν έμαθα τήν άνάφωσιν τής σεαυτῆς
μητρός σου, προσφιλεστάτη Λευκόπελος Νύμφη τών
Δασών, και τη εύχομαι διαρκή υγιειαν. Τό νέον ψευδών-
υμόν σου μ' άρεσει πολύ σού ταίριζαι, είναι ποιητικόν.
Δέν ζητώ κ' έγώ καλλίτερον, φίλατε « Ηρωας τής Έλ-
ληνικής Έπαναστάσεως, παρά νά βλέπω ότι είσαι πάν-
τατε πιστός και άδιατάπητος φίλος μου, και νά χαί-
ρωμαι.

« Στείλε τό μου τό ποιημάτάκι σου, Άτρώμητε Ναΰτα,
θί τό διαβάσω μέ ευχαριστησίαν μου και θά ένθουσιασθώ.
Βεβαίως, Βασιλεΐ τής Έρήμου, θά προτείνω κατ'
αύτας κανένα διαγωνισμόν αύτό σκέπτομαι κ' έγώ τώρα.

« Έκαμα προχθές έτετασεις και έπήρα άριστα και μου
εφώνασαν μπράβο! μοι γράφει σύντομα σύντομα ό μικρου-
λάκης φίλος μου Κόκος. Κρίμα νά μήν ήσωνα κ' έγώ νά
σου φωνάξω! σου φωνάξω ήμωσ τώρα: Μπράβο, Κόκο!
μπρίβο!

Μά πως έγινε αύτό τό κόψης τόσο κακά τό χέρι σου,
Λαβθρίως τής Κρήτης; γράψε μου έίν σου επείρασ-
έντελώς, διότι άνυστηχῶ, φίλε μου' και αν επροβιβάσθης
γράψε μου.

Γράψε μου λοιπόν, Άτρώμητος Μπουμπουλίνα, πώς
σου φαίνεται τό νέον μυθιστόρημα.

Τι λόγας είναι αύτός, Χρυσασπέδελος « Ηρα; αν σ' αγα-
πῶ; βέβαια σ' αγαπῶ και θέλω νά μου γράψης.

Τά θερμότατα συγχαρητήριά μου διά τόν προβιδοσμήν
των έχουσιν οι φίλοι μου Πυγμαλίων, Πετροδμήσης
Μαυρομιχάλης, Αλέξανδρος ό Μέγας, Χρυσασπέ-
δος « Ηρα, Βασιλεΐς τής Έρήμου, κλπ. κλπ.

Καλά έκαμες, παιδί μου Φιδέλλογε, και έρρηψες εις
τῆν θάλασσαν τῆν γραβίδα σου διά νά μή τῆν
επαγεύρης πλέον και σε μολύνη. Γραβίδα ή όποια
εχρησίμευσε νά γράψης έπιστολήν μέ τόσον άνόημας έχ-
φρασεις, τας όποιας ούδέ νά φαντασθῆ ήύονατο έν καλόν
παιδίον, πρέπει ήτο νά τῆν εξαφανίσως και είσαι άξιόπα-
ρος διά τῆν πράξιν σου. Είς τό έξῆς πρόσχε νά γράψης
μέ περισσότερον ευγένειαν, διότι άλλως θά αποδείξης ότι
ήχι ή γραφίς σου άλλα σύ ό ίδιος πρέπει νά πείσης εις τῆν
θάλασσαν.

Φίλε μου Άναστάσιος Ζ. τά διηγήματα περί ών μοι γρά-

φεις ευχαριστως θά τα άναγώσω όταν μοι τα στείλῃς και
θά σου είπω, αν θέλῃς, τῆν γνώμην μου, άλλα δέν δύναμαι
νά τα δημοσιεύσω, δι' ούς λόγους εις προηγούμενα φυλλά-
δια εύρίσκεις έν τῇ αλληλογραφία μου.

Μικρούλακι μου Τρόπαϊον του Μιλιτιάδου, και έγώ
έλευτήθην πολύ πολύ, όταν έμαθα ότι άρρώστως θάρθεις
ή διδασκάλισσά σας ή όποια είναι τόσον καλή. Τώρα που
άνέρως έχάρηκα, Φίλατέ μου δλας εκεί τας φίλας μου
και φίλους μου.

« Όσα μοι γράφεις προς δικαιολόγησιν του φίλου σου,
προσφιλεστατόν μοι Ρόδον τής Έρμουσπέλειως, δέν έχου
καμίαν σχέσιν μέ τήν προς με συμπεριφοράν του. Άλλο
είνε ευγένεια και άλλο πολυμάθεια' και διά να είναι τίς ω-
φέλιμος εις τῆν κοινωνίαν πρέπει νά έχη και τά δύο ήμωσ,
ή αν προκειται νά έχη μόνον τό έν προτιμότερον είναι νά
έχη τό πρώτον' διότι ούδέν μάλλον επιθυμούν εις τόν
κόσμον από άνθρωπον πεπαυδεύμενον άλλα στερούμενον ευ-
γενούς καρδίας και ήθικής. Εάν ό φίλος σου είναι φιλομαθής
ήσως αποδεικνύει ότι θά γίνη κλυμαθής, άλλα διά τής
έπιστολής του μοι άπέδειξεν ότι στερείται ευγένειας και
ότι άγνοεί στοιχειωδέστατα πράγματα. Συμβούλευσέ τον
και σύ.

« Ερωτήσεις, πληροφορίαι, άσπασμοί, προσήσεις:

« Η Χρυσασπέδελος « Ηρα έρωτά διατί δέν τῆς άπήνησεν
ή Μικρά Καρδία, άσπάζεται δέ τήν Ανατέλλονσαν
Σελήνην, τήν Βασιλίδα τής Έρήμου και τῆν Άθιγ-
γαρίδα τής όποιας έπιθυμεί νά μάθῃ τό αληθές όνομα. —
« Η Χαριτική άσπάζεται τό Άνθος τών Δειμώνων και τόν
Ψεύδεον και δέν δύναται νά τῆς είπῃ τό όνομά τῆς.
έπίσης άσπάζεται τόν Καταλαβαρδίχορ και τῆν
Ιωάνναν Άναστασιάδου. — Ο Πυγμαλίων έπιθυμεί νά
μάθῃ ει δυνατόν, τό όνοματεπωνυμιον του « Ηρωας τής
Έλληνικής Έπαναστάσεως και του Αϊαντος του
Τελαμωνίου. — Ο Άτρώμητος Ναΰτης έπιθυμεί νά
μάθῃ τό όνομα του Ιωάννου Νικηταρῆ και Νικητα του
Τουρκογράφου, προσφάτι δέ τῆς προσήσει του εις τόν
Άτρώμητον Εδδαρορ και τῆν Άτρώμητον Μπουμπου-
λίνα. — Ο Άρης άσπάζεται τόν Οδυσσεά Ανδροθεσσον,
Ψεύδεον, Πρίγκηπα Ζιλλάχ, και Φλωρεντίαν Άσπέ-
νη. — Η Ροδοδάφνη άσπάζεται τῆν Μικρούλαν Τρα-
λαλά και τῆν Φλωρεντίαν Άσπῆνη, ή δέ Πικροδάφνη
τῆν Μικρούλαν Τραλαλά και τῆν Οδυσσεά Άνδραβ-
την. — Ο Δημήτριος Ε. Μάξιμος άσπάζεται τόν Άραπά-
κορ, Καταλαβαρδίχορ και τόν Δίκαιορ Αριστέιδην
өн έπιθυμεί νά μάθῃ τά αληθῆ όνόματα. — Λεωνίδας ό
Σπάρτιάτης άσπάζεται Αγκωστῆρον τόν Βασιλαυμά-
ριον και τω λέγει: ότι ονομάζεται Λεωνίδας Θεοδοσιάδης.
— Ο Θεόδωρος Θεοδοσιάδης άσπάζεται τόν Παναγιώτην
Ίπποκράτους και έπιθυμεί νά μάθῃ ποῦ κατοικεί. — Ο Ωνά-
σιος Αχιλλέος άσπάζεται Αϊάταν τόν Τελαμώνιον
και τῆν Αστέρων Νίκη. — Η Λευκόπελος Νύμφη
των Δασών χαίρειται τόν « Ηρωα τής Έλλ. Έπανα-
στάσεως, άσπάζεται δέ τῆν Βασιλίδα τής Έρήμου
και τῆν Αμαρυλλίδα ήν παρακαλεῖ θερμώς νά τῆ είπῃ,
εϊ δυνατόν, εις ποίαν πόλιν κατοικεί. — Η Βυσοινιά Πα-
παρσάνα άνασπάζεται τῆν Ζανθούλαρ και τόν Πα-
ναγιώτην Ίπποκράτους. — Αλέξανδρος ό Μέγας άσπά-
ζεται τόν Σασίαν και τόν Αϊαντα τόν Τελαμώνιον
πρός δι λέγει: ότι ονομάζεται Αλέξανδρος Χ. Β. έπιθυμεί
δεν νά μάθῃ τό όνομα του Ίπερηφάνου Μονάρχου. — Η
Βασίλισ τής Έρήμου άσπάζεται τῆν Άγγράμπελην και
χαίρειται τόν Βασιλέα τής Έρήμου δι ευχαριστεῖ διά
τούς άσπασμούς του. — Ο Γεώργιος Πανάς έπιθυμεί νά μάθῃ
τό όνομα του Δικαίου Αριστέιδου.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Συλλαβόγραφος. Θεός αρχαίως ὄνομα τὸ πρῶτον μου σημαίνει, Τὸ δεύτερον σ' εὐχαριστεῖ αποκρίζων εὐφροσύνης. Ὡς βασιλείσσης ὄνομα τὸ ὄλον ἀπομένει Ἐχθρῶς μὲν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἀλλὰ πολὺ ἀνδρίας. Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Λευκοστικῆς Νύμφης τῶν Δασῶν.

2. Λεξιγράφος. Ἀπὸ χειρὸν ἠσαν ἐν Ἀσία κειμένην Καί σ' ἀνατολικά αὐτῆς εὐρισκομένην, Εἰς μίαν θάλα ἄρχαίαν εὐθὺς με μεταβάλλεις, Ἀν κεφαλὴν καὶ τραχηλὸν ὁμοῦ συναποβάζεις. Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἐπιτόκου Ἀχιλλεύου.

3. Λεξιγράφος. Μ' ἔχει, ὦ φίλε, κάθε γὰρ. Ἀκέφαλος, Ἕλληνα εἶμι παλαιός. Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κ. Γεωργίου.

4. Λεξιγράφος. Ἐκτείνωμαι ἐκτείνωμαι καὶ τελειωμὸς δὲν ἔχω. Ἀν ἓνα γράμμα ἀπ' τὴν ἀρχὴν καὶ ἀπὸ τὸ τέλος δύο Μοῦ βγάλης, καὶ θὰ γένω ὅπου το περιέχω Καὶ μὲ αὐτὸ τὰ φαγητὰ πάντοτε τὰ ἀρέσω. Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πιπᾶ.

5. Ἀναγραμματισμός. Ὁς ἡ Εὐρώπη σήμερον ἔχει ἔς ἐμὲ τὸ βλέμμα Κανείς δὲν τὸ ἀμφαθεῖται, δὲν εἶνε τέλος ψεῦμα. Ἀλλ' ὅμως ἔν εἰς κεφαλὴν τὴν μέσην μεταβάλψε Ἦνομαι μὴ ἑαρίνός ποσὶς μὴ ἀμφιβάλλης. Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀμάνου τῆς Ζίας.

6. Αἵνιγμα. Σαγὴν παραλήγουσαν ἄν με τονίσης, Πάνω στοὺς λόφους θά μ' ἀπαντήσης. Ἀλλ' ἄν στην λήγουσαν τονισθῶ, Εὐθὺς ἐλάττωμα θά κληθῶ. Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Αἰγυθίου.

7. Αἵνιγμα. Μὲ βλέπεις μὲ τὰ μάτια σου κλειστὰ. Τὰ ἦνοιξες; σοῦ ψεύγω περικτὰ. Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Μικροῦλης Τριτάτης.

8. Αἵνιγμα. Εἶμαι κ' ἐγὼ παιδί τῆς γῆς. Μ' ἐπούλησ' ὁ πατέρας μου. Κ' ἐκεινός ποῦ μ' ἀγόρασε Μοῦ ἔβγαλε τὰ ρούχά μου Καὶ τὸ κεφάλι μοῦ κοψε. Μὰ κ' ἐγὼ ποῦ μ' ἀκομάτισσε Τὰ μάτια του ἔδαρσανε Σὰν ν' ἀκλαίει ποῦ πέθανε. Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Κόρης τῆς Προμάκης.

9. Πρόβλημα. Ἐρωτηθεὶς τίς πόσον ἐτών εἶνε, ἀπεκρίθη: «Ἄν ὑπερβῶ τὰ 100 κατὰ πόσα ἐτη ὅσα μοι λείπουν τώρα διὰ νὰ φθάσω τὰ 100, ἡ ἡλικία μου διπλασιάζεται. — Πόσον ἐτών ἦτο; Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Π. τῆς ἑ. καὶ ἑκ.

10. Λογολαγίον. Παιὸς ὀνομάζεται οὐχ' ἐκ γυναικός, ἀλλ' ἐξ ἀνδρός; Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Τηλεμάχου.

11. Ἀπροσδόκητον. Πόσει σκάλες ἔκρεπε νὰ εἶχαμεν διὰ νὰ ἀνεβῆναμεν εἰς τὴν σελήνην; Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μαυροῦ Γάτου.

12. Ἀκροστιχίς. Τὰ ἀρχικά γράμματα τῶν ζητουμένων ἔξ λέξεων ἀποτελοῦσι τὸ ὄνομα αὐτοκράτορος τῆς Ῥώμης.

1 Πόλις τῆς Αἰγύπτου. 2 Ἄνωματι. 3 Ἄνθος. 4 Νῆσος τῆς Ἑλλάδος. 5 Προθέσει. 6 Ποταμὸς τῆς Εὐρώπης. Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Χ. Ν. Αναγνωστοπούλου.

13. Ἀκροστιχίς. Τα ἀρχικά γράμματα τῶν ζητουμένων δέκα λέξεων ἀποτελοῦσιν ἀρετὴν τὴν ὁποίαν πρέπει ἀπὸ μικρὸν παιδίον νὰ ἔχη ὁ ἄνθρωπος, διότι εἶνε δύσκολον καὶ σχεδὸν ἀδύνατον νὰ τὴν ἀποκτήσῃ ὅταν μεγαλώσῃ. 1 Δένδρον τῆς Ἀφρικής. 2 Κράτος τῆς Εὐρώπης. 3 Ἰχθύς. 4 Ἰδιότης τοῦ ἰννοοῦντος ἐμβόλιος ἔ, τῆ του λέγον. 5 Ἄνθος. 6 Οὐράνιον σῶμα. 7 Ἀπαραίτητον εἰς πᾶν οἰκοδόμημα. 8 Φάρμακον ἐξωτερικῆς χρήσεως. 9 Φυσικὸν φαινόμενον. 10 Ἀλιευτικὸν ἐργασίον. Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἀρχτού.

Γλωσσικὸν παίγιον

Ἐπὶ κάποιον ἀρχαῖον ἐπιγράμμα νὰ ἀναγένη γράμμα καὶ ἂν αὖτε διακοπῇ. Σῶσος καὶ Σωσῶ, σῦντερ, σοῖ τόνδ' ἀνέθημαν. Σῶσος μὲν σωθεῖς, Σωσῶ δ' ὄτι Σῶσος ἐσώθη.

Διὰ τοὺς μαθηδόνοντας τὴν Γαλλικὴν.

14. Anagramme

Mets ma tête à ma queue, et ma queue à ma tête Tu trouveras moi nom, si tu n' es pas trop bête

ΑΥΣΕΙΣ

117. Ἡμισυ (Ημ., Σύ). — 118. Εὐβοία (Εὐ., Βία) — 119. Ἀθήναι (Α., Θῆν., Αἰ.). — 120. Ἐλαφός («Ἐλα, Φῶς»). — 121. Ἀνάθη («Ἀνά, Φ»). — 122. Σικελία (Σ, Κελλία). — 123. Πιττακός (Πῆττα, Κῶσι). — 124. Πρωσία, Ρωσσία. — 125. Χάλκη, Χαλκίς. 126. Γαστήρ, ἄστηρ. — 127. Τὸ ρεπάνι. — 128. Οἱ κληρονόμοι ἐδανείσθησαν ἀπὸ τὸν γείτονά του μίαν ἀγέλαδα τὴν ὁποίαν προσέθεσαν εἰς τὰς 17 τοῦ πατρὸς των ἔπειτα ἕταμαν τὴν διανομήν καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἔλαθεν 9, ἦτοι τὸ ἦμισυ, ὁ δεύτερος 6, ἦτοι τὸ τρίτον, καὶ ὁ τελευταῖος 2, ἦτοι τὸ ἔνατον ἐπερίσσευσεν δὲ καὶ μίαν ἀγέλας τὴν ὁποίαν ἐπέστρεψαν εἰς τὸν γείτονά των εἰς τὸν ὁποῖόν τὴν ἐχρέωσαν. — 129. Τὸ πρῶτον μέρος εἶνε ὁ ἀριθμὸς 18+6=24, τὸ δεύτερον 30-6=24, τὸ τρίτον 4x6=24 καὶ τὸ τέταρτον 14x4=6=24. — 130. Καμηλοκαρδαλις (1. Κλεομένης. 2. Ἀγλια. 3. Μύρμηκ. 4. Ἡρακλῆς. 5. Λέων. 6. Ποτόνια. 7. Περδίκκη. 8. Ἀκαρανία. 9. Ῥῆνος. 10. Ἀψιδήρα. 11. Ἀργυρός. 12. Λύρα. 13. Ἰβόλι. 14. Σκόληξ).

ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΗΝ ΣΕΙΡΑΝ ΤΟΥ ΕΠΩΝΥΜΟΥ

Ἄγραμπελη, 8 καὶ 5. Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας, 11. Χ. Ν. Ἀγνωστοπούλου, 9. Ἄπειρος Νίκη, 11. Ἀρπιτὰκος. 12. Ἀτρέμης Μπουμπουλίνας, 8. Ἀτρέμης Ναύτης, 9. Γεώργιος Βαλασσόπουλος 4. Γαλλικὴ Σημαία, 13. Γεώργιος Καστρωτῆς, 6. Πέτρος Ν. Γλωχὸς, 8. Ἐλευθ. Δεδρινός, 9. Ἐλευθέρος Σκαπαντῆς, 10. Ζεὺς ὁ Νεφέληγερτῆς 6. Ζηλιάρης 11. Ζήνων ὁ Κιτιεύς, 8. Ζιζάνιον, 13. Μ. Ἡρακλείδης, 4. Ἦρωας τῆς Καλομπακίου 9. Θαλασσοπούλι. 10 Ν. Ἰερδῆς, 4. Κοτίβα νὰ φῶμε, 10 Δημήτριος Κεφαλάς, 5. Κόρη τῆς Ρουμέλης, 13. Σ. Δ. Κριεατῆς, 1. Δεδρινθὸς τῆς Κρήτης, 4. Λαγὸς με περαχῆλι, 6. Λεοσέφ Λαζιδῆς, 12. Λευκοπέλος Νύμφη τῶν Δασῶν, 11. Μαυροῦ τοῦ Κολέστη 41. Μάχητος τοῦ Γραιτοβαλι 9. Μικρός Ἐθελοντής, 2. Μικρός Ἦρωας, 5 Μικροῦλη Τριτάτη, 12. Νουσικία, 7. Εὐβοία Νικολαΐδου, 6. Πηνελόπη Ὀρρανοῦ, 8. Παληὰρ. τῆς Φικῆς, 8. Πατρόπετας Μυρομυχάλης, 12. Πρίγκηψ Ζιλάης, 10. Πυγμαλῖων, 10. Λεγαντῆς Πυργιλῆς, 1. Πυρπολητῆς Καναρῆς, 13. Ἰάκωβος Ν. Ρωμαιοῦ 6. Αἰκατερίνη Κ. Σκοπέτου, 4. Σπαριόπις Ἀργιλιωνῆς 10. Τράκιον τοῦ Μιλειάδου, 2. Τσάτσα Γελαστή, 11. Φασουλῆς καὶ Περικλέτας 13. Φιλέλην Φαβιέρου, 5. Χρυσάπιδου Ἦρωα, 8. Ωκυπόυς Ἀχιλλεύς, 5.

ἘΛΠΙΣ ΤΗΣ ΜΕΛΙΣ ΤΕΛΟΣ ΠΑΝΤΩΝ! (Σελ. 18)

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΗΡΩΣ

[Συνέχεια ἰδε σελ. 1]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Τὴν ἐπαύριον, καὶ οἱ ἐξ ὁμοῦ ὑπενθυμισαμεν εἰς τὸν θεῖον Φίλιππον ὅτι τον εἶχαμεν ἀφήγησιν πολὺ πεινασμένον καὶ ἔτοιμον νὰ προγευματισθ.

«Μὴ νομῖσατε, παιδῖά μου, εἶπεν, ὅτι θὰ σας διηγηθῶ μὲ τὸ νῦν καὶ μὲ τὸ σῆμα τί ἐκάμνομεν καθημέραν ἀπὸ τὸ πρωῖ ἕως τὸ βράδυ εἰς τὸ κτήμα τοῦ θεοῦ μου Καλλιάρχη. Τοῦτο εἶνε ἄδύνατον. Κατ' ἐξαιρέσειν μόνον ἐξακολούθησ' σήμερον τὴν διηγησίν μου ἀπὸ τὸ πρόγευμα.

Ἐἶχαμεν καθῆση εἰς τὴν τράπεζαν ὅταν ὁ κύριος Καλλιάρχης ἐφώνησε καὶ μ' ἔταμε νὰ ἀνατριχιάσω:

— Πού εἶνε ὁ Ἀχιλλεύς; πῶς δὲν τον βλέπω εἶδω;

— Ὁ Ἀχιλλεύς δὲν εἶνε ἀκόμη ἔτοιμος, ἀπῆντησεν ἐν ἐκ τῶν παιδῶν ἐκοιμήθη πολὺ σήμερον.

— Πάντοτε ἐκνήρησ' αὐτὸ τὸ παιδί, ἐπανέλαθεν ὁ θεός μου συνοφροσύνοντός μου.

— Ὁ Ἀχιλλεύς μάς ἐπήγε χθές με τὴν βάρκην εἰς τὸν Ἅγιο Κοσμά, εἶπεν ὁ Παῦλος, καὶ μόλις τὴν νύκτα ἐπέστρεψαμεν.

— Καλά! ἐκοιμήθη ὅμως ἀρκετά! Πῆγαίνε νὰ τον φέρῃς, Φίλιπε, θὰ σου δείξουν τὸ δωμάτιόν του καὶ νὰ του εἰπῇς ὅτι ἐστὶν ἐστὶ σὸ σπιτί σας εἴσθε πάντοτε σκωπημένοι τέτοιαν ὄρα.

Ἐστωμένην πολὺ τετραγαγμένος, διότι ἠσθάνομην ἘΤΟΣ Η'. — ΤΡΙΤΟΣ 14^{ον}.

ὅτι ἡ ἐντολή τὴν ὁποῖαν μοι ἀνέθεσεν ἦτο πολὺ δύσκολος: νὰ πάγων ἄνησυχῆσω ἓνα ἥρωα εἰς τὸ κρεβάτι του! Τὸ δωμάτιόν του ἦτο εἰς τὸ ἄκρον ἐνὸς διαδρόμου, τὸν ὅποιον διήλθα μὲ ἀργὸν βῆμα συλλογιζόμενος διάφορα παραδείγματα ἐκ τῆς ἱστορίας μεγάλων ἀνδρῶν οἱ ὁποῖοι εἶχον μικρὰ ἐλαττώματα: Ὁ Ἡρακλῆς ἔγχεσε τὴν ῥώκαν, ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν διατι λοιπὸν καὶ ὁ Ἀχιλλεύς νὰ μὴ κοιμᾶται πολὺ; Ὅταν ἐφάτα εἰς τὴν θύραν, ἐθῆξα ὀλίγον διὰ νὰ εἰδοποιήσω ὅτι κάποιος εἶνε ἀπ' ἐξωῦ ἔπειτα ἐκτύπησα σιγὰ σιγὰ:

«Ἐφορτώσω μου! » ἐφώνησεν ἀπὸ μέσα μία λεπτή φωνὴ μὲ θυμόν.

Ἦθελα νὰ φύγω καὶ νὰ τον ἀφήσω ἤσυχον, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμων νὰ ἐπιστρέψω χωρὶς νὰ ἐκπληρώσω τὴν ἐντολήν μου.

« Εἶμι ὁ Φίλιππος, ὁ ἐξάδελφός σου, ἀπῆντησα μὲ δαίλιαν, μ' ἐστειλε ὁ θεός νὰ.... »

Ἦ θῆρα ἠνοιχθῆ αἰφνιδίως.

«Μπρέ! εἶπεν ὁ Ἀχιλλεύς, ἐγὼ ἐνόμισα ὅτι ἦτο ὁ Παῦλος. Ἐμὰ μέσα καὶ κλείσε τὴν πόρτα. Πρόσσεχε μὴν πατήσης αὐτὸ τὸ καρτόνι που εἶνε χάριον. Κάτω ἀπ' αὐτὰ τὰ βιβλία εἶνε ἓνα σκαμνάκι, σῆμασέ τα καὶ καθῆσε! καθῆσε λοιπόν!»

Ἦ ἤκουσα. Ὁμίλει ἀπαράλλακτα ὅπως ὀμιλοῦν οἱ ἥρωες. Δὲν ἐχωρῶσε ἀντίρρησης.

« Λοιπόν ἤλθε τέλος πάντων! (Μὲ παρετήρει ἀπὸ τοὺς πόδας ἕως τὴν κεφαλὴν.) Ἰσχυροῦσαμεν συγὰ γιὰ σένα» καὶ εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος πού σε βλέπω. »

Ἐκοκίνησα ἀπὸ εὐχαρίστησιν διὰ τὴν δῆλωσιν αὐτῆν.

« Κ » ἐγὼ εἶμαι ἐπίσης πολὺ εὐχαριστημένος, ἀπήνησα. Μ' ἔστειλε ὁ θεὸς νὰ σου πῶ ὅτι εἴμεθα ἅλοι στὸ τραπέζι.

— Μπα! ἀλήθεια; Ἔφθασα στὴ στιγμή.»

Ἐκτένιζε τὰ μαλλιά του, ἔδενε τὸν λαιμοδέτην του χωρὶς νὰ βιάζεται. Τὸν παρετήρουν καὶ ἐθαύμαζα καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν νωθρότητα τὴν ὁποίαν ἀδείκνυεν εἰς στιγμήν κατὰ τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ σπύση νὰ ἐνδυθῆ. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἔχει ἀταραξίαν! ἔλεγα μὲ τὸν νοῦν μου. Ἄλλως τε, ἦτο ἀληθῶς ὠραίος· τὰ χαρακτηριστικά του ἦσαν κανονικὰ ἀπὸ τὸ ἀνάστημά του δὲ ἐφάνετο ὅτι ἦτο δύο ἔτη μεγαλύτερος παρ' ὅσον πραγματικῶς ἦτο καὶ ἂν τις παρετήρει προσεκτικῶς, διέκρινεν εἰς τὸ ἀνω χεῖλος του σκιάν τινα... « Μετὰ ἓν ἔτος, ἐσκέφθην, θὰ ἔχη μουστάκια! »

Ὅταν ἠτοιμάσθην, κατέβημεν, καὶ ὁ θεὸς μου δὲν εἶδει ὅτι παρετήρησε τὴν βραδύτητά μας· εἶχα πολὺ μεγάλην ὄρεξιν, ὡς θὰ εἶχε οἰονδήποτε παιδίον ἑὸν ἐταξείδιετος δώδεκα ὥρας διὰ τοῦ σιδηροδρόμου καὶ περιπάτου τὴν ὥραν ἀναπνέων τὸν καθαρὸν ἀέρα τῆς πρωίας. Ἄλλα καὶ οἱ ἐξάδελφοί μου δὲν ἔμεναν ὀπίσω· οὐδὲ ναυαγοὶ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ φάγουν μὲ περισσοτέραν ὄρεξιν. Εἰς τὸ τέλος τοῦ προγεύματος ἐπαρουσίασαν μίαν τούρταν ὑψηλὴν ὡς ὁ πύργος τοῦ Βαβέλ καὶ στολισμένην μὲ ἄνθη ὡς νύμφη. Τὴν ὑπεδέχθημεν μετὰ θαυμασμοῦ.

« Τὴν κατεσκάσαν ἡ Ἄρτεμις πρὸς τιμὴν τοῦ ἐξαδέλφου Φιλίππου » εἶπεν ἡ θεὰ μου.

Εὐχαρίστησα θερμῶς τὴν μικρὰν ἐξαδέλφη μου, ἡ ὁποία ἐκάθητο πλησίον τῆς μητρός της καὶ σχεδὸν δὲν ἠκούετο ἐν μέσῳ τοῦ θορύβου τὸν ὁποῖον ἔκαιμον τόσοι μαθηταὶ ἀνήσυχτοι. Ἔγεινε κατακόκκινη ἅμα ἐπαρουσίασαν τὴν τούρταν, καὶ τὴν ἤκουσα νὰ φθυβρίζῃ:

« Νὰ ἴδωμε, θὰ τοὺς ἀρέσῃ; »

Μόλις ἐγένεθ' ὁ Ἀχιλλεὺς, ἐφώνησε:

« Εἶνε παρὰ πολὺ γλυκεῖα, καὶ δὲν ἐπέτυχε στὸ ψῆσιμο. »

Ἐλυπήθην κατὰ καρδὰ διότι τὸ πρόσωπον τῆς μικρᾶς μου ἐξαδέλφης ἐσκυθρόωσε, ἂν καὶ ὁ Παῦλος τῆ ἐφώνησε:

« Εἶνε ἀριστούργημα, Ἄρτεμις· ποτὲ δὲν εἶχες ξανακάμει τόσο καλὴν. »

Ὅλοι συνεφάνησαν ὅτι ἡ τούρτα ἦτο ἐξαισία καὶ ὁ Παῦλος, ὁ ὁποῖος πρὶν τὴν φέρουν εἶχε δηλώσει ὅτι ἐχάρτασε καὶ δὲν του ἀπᾶν οὐδὲ μπουκιά πλέον κάτω,» οἰκονόμησε θέσιν εἰς τὸν στόμαχόν του καὶ

κατεβρόχθισε τρία ὀλόκληρα τεμάχια τούρτας, καὶ τοῦτο ἐπανάφερε τὴν χαρὰν εἰς τὴν καρδίαν τῆς μικρᾶς ἐξαδέλφης μου.

« Πατέρα, εἶπεν ὁ Ἀχιλλεὺς, μᾶς ἐπιτρέπεις σήμερον νὰ πάρωμεν τὴν βάρκα καὶ νὰ πᾶμε περίπατον μὲ τὸν Φιλίππον; »

— Ναι, ἀλλὰ νὰ προσέχετε, καὶ νὰ ἐπιστρέψετε ἐνωρὶς· ἂν ἀργήσετε θὰ σας κρεμάσωμεν τὸ κουτάλι.

Τὴν ἄδειαν ταύτην, τὴν ὁποίαν τόσον ἀνυπομένως ἐπιρριμνόμενον, ὑπεδέχθημεν ἅλοι μὲ ἓν ἐνθουσιώδες καὶ παραταταμένο « Ζήτω! »

« Ὁὐ ἐλθὲ μαζί μας καὶ ἡ Ἄρτεμις, δὲν εἶν' ἔστι; » εἶπεν ὁ Παῦλος.

— Ἡ Ἄρτεμις δὲν θ' ἔλθῃ, διέκοψεν ὁ Ἀχιλλεὺς· τί νὰ τὴν κάμωμεν; σγὰ νὰ μὴ πάρωμεν μαζί μας καὶ τὰ μικρά.

— Ὁὐ ἐλθὲ καὶ ἡ Ἄρτεμις, ἐπανελάθει ὁ Παῦλος μὲ τόνον θὰ με βοηθήσῃ νὰ κρατῶ τὸ τιμόνι μου εἰνε ἀπικρίτης. Ὅσον θὰ τὰ μικρά, αὐτὰ θὰ κάθωνται ἠσυχά, καὶ ἡ λέμβος εἶνε ἀρκετὰ μεγάλη καὶ μας χωρεῖ ἅλους.

— Βέβαια, ἐφώνησαν τὰ δύο μικρότερα παιδιά, μᾶς χωρεῖ ἅλους!

— Ὁὐ φωνάζουν ὅλη τὴν ὥρα πως φοβοῦνται, ἐπιθύρουν ὁ Ἀχιλλεὺς.»

Ἀλλὰ τὰ πάντα οἰκονομήθησαν ὅπως ἤθελεν ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός. Ἡ λέμβος ἐδέθη εἰς μικρὸν κελπίσκον καὶ ἅλοι ἐκαθήσαν ἐντὸς αὐτῆς. Ὁ Ἀχιλλεὺς ἀνέλαθε νὰ κωπηλατῇ, ἐγὼ δὲ ἐθαύμαζα τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐπιτηδεύειν μὲ τὴν ὁποίαν ἔλαμνε. Ἡ λέμβος ὠθουμένη καὶ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου διέσχισε μὲ γοργότητα τὰ κύματα. Ἡ Ἄρτεμις ἦτο τρελλή ἀπὸ τὴν χαρὰν τῆς καὶ ὠμίλει ἀκαταπαύστως. Οἱ δύο μικρότεροι ἐξάδελφοί μου ἐκάθητο μὲ σεβασμὸν ἀκριβῶς ἀπέναντι τοῦ Ἀχιλλεὺς καὶ δὲν ἔκαινον θόρυβον. Ἡ παρουσία ἐνός ἥρωος εἶνε, φαίνεται, ἐνοχλητικὴ ἐνίοτε· ἐγὼ ὅμως ἐνόμιζα ὅτι ἦτο δίκαιον νὰ ἔχῃ ὁ ἥρωος μερικὰ προνόμια καὶ νὰ μὴν εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ ἔχῃ τὰς μικρὰς ἀρετὰς τῶν κοινῶν ἀνθρώπων, παραδείγματος χάριν τὴν ὑπομονὴν, τὴν εὐπροσηγορίαν, τὴν παιδρότητα.

« Φιλίππε, θέλεις νὰ τραβήξῃς κουπί; » μοὶ εἶπεν αἰφνιδίως.

Μολονότι δὲν ἐτόλμων νὰ το ζήτησω μόνος μου, εἶχα μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ δοκιμάσω ἀπῆνησα λοιπὸν μὲ δεξιάν:

« Ὁὐ εὐχαριστοῦμαι πολὺ· ἀλλὰ δὲν ἔξυρω... »

— Φοβίσαι! Νὰ σου πῶ τὴν ἀλήθεια ἔχεις καὶ δίκαιο! καὶ εἶνε καλλίτερα νὰ καθῆσθαι στὸ αὐγά σου, παιδί μου, εἶπεν ὁ Ἀχιλλεὺς μὲ ἔπαρσιν.

Ἐπειτα ἐξηκολούθησε νὰ γελᾶ καὶ νὰ ὁμιλῇ χωρὶς νὰ δίδῃ καμμίαν προσοχὴν εἰς ἐμέ.

Ἐπειράχθηκα πολὺ, ἀλλ' εἶχα τὴν γνώσιν νὰ

μὴ το δεῖξω. Χωρὶς ἀμφιδολίαν, ὁ ἐξαδελφός μου δὲν εἶχε πολλὴν εὐγένειαν· ἦτο καὶ αὐτό, ὡς φαίνεται, προνόμιον τῶν ἡρώων. Ἐν τούτοις ὁ Παῦλος ἐπανάφερε τὸ ζήτημα.

« Πρέπει νὰ μάθῃ νὰ τραβᾷ κουπί ὁ Φιλίππος, εἶπε, διὰ νὰ λέγῃ ἐπι ἔμαθε τοῦλάχιστον καὶ ἀπὸ μᾶς κάτι τι. Ἔλα ὅω, Φιλίππε, θὰ σου δώσω τὸ πρῶτον μάθημα τῆς κωπηλασίας. Ἔλα, πρόσχε!»

Ἔλαβα τὰς κόπας μὲ προθυμίαν, ἀλλὰ τὰ ἔκαστα φερὰ πολὺ ἄσχημα, ὅπως ἤθελε τὰ καταφεῖον καὶ πᾶς ἄλλος πρωτόπειρος εἰς πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μόνον διὰ τῆς συνθέσεως γίνεται εὐκόλον. Ἔγεινα κόκκινος σὺν τὴν φωτιά. Ἐραγα ἐν κτύπημα μὲ τὴν κώπην εἰς τὸ στῆθος καὶ ὀλίγον ἔλειψν νὰ σκόσω διότι ἐπάσθη ἡ ἀκοντοῦ μου τὰ δὲ χεῖριά μου ἐγέμισαν κάλους. Οἱ ἐξάδελφοί μου ἐγέλασαν μὲ ὕλην τῶν τὴν καρδίαν. Καὶ αὐτὸς ὁ Παῦλος ἀκόμη δὲν εἴμποροῦσε νὰ κρατηθῇ σχεδὸν ἀπὸ τὰ γέλια, πρὸς μεγάλην ἐντροπήν μου. Ἄκρομα πείσματος ἐγέμισαν τοὺς ὀφθαλμούς μου, διότι ἤμην πολὺ εὐερέθιστος καὶ εἶχα μεγάλην φιλοτιμίαν.

Ὁ Παῦλος εἶδε τὴν ταραχὴν μου καὶ με ἐλυπήθη.

« Ἔλα, Φιλίππε, εἶπε, δὲν πειράζει ἂν δυσκολευεσθαι στὴν ἀρχή· ἔχεις θέλησιν καὶ θὰ μάθῃς νὰ κωπηλατῆς ἐξαίτια μὲ τὸν καιρὸν. Πρόσχε μόνον νὰ μὴ βιάσῃς τόσον κόπον καὶ νὰ μὴ πετᾷς νερὰ μὲ τὰ κουπιά νὰ τα τραβᾷς μὲ τὴν ἠσυχία σου... Νά, παρατήρησε μένα! »

Ἔλαβε τὰς κόπας· εἶδα δὲ ὅτι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περιστασίαν, ὅπως εἰς πολλὰς ἄλλας, εἴμπορεῖ τις νὰ πηγαινῇ γρήγορα ἐὰν σπεύδῃ ὀλιγώτερον. Μὲ μίαν ἐλαφρὰν κίνησιν τῆς χειρὸς ἔκαινε τὴν λέμβον νὰ πετᾷ ἐπάνω εἰς τὸ νερόν, ἐνῶ ἐγὼ μολονότι ἐβόλζα ἅλα μου τὰ δυνατὰ δὲν κωπύρθηνα νὰ μετακινήσω τὴν λέμβον, ἀπὸ τὴν θέσιν της. Ἦτο εὐχάριστον νὰ τον βλέπη τις νὰ κωπηλατῇ χωρὶς θόρυβον, χωρὶς νὰ κινῆται ἀπὸ τὴν θέσιν του, ἀλλὰ μόνον κλίωον ὀλίγον τὸ σῶμά του μὲ χάριν εἰς ἐκάστην κίνησιν.

Ἐθαύμασα καὶ ἐζήτησα νὰ με ἀφήσουν νὰ δοκιμάσω καὶ ἐζήτησα τὸν Παῦλον νὰ μου μιλήσῃ καὶ νὰ λέγῃ ὅτι θὰ ἀφήσουν καὶ ἐπὶ τὴν διασκέδασιν. Ἀλλ' ὁ ἀδελφός μου δὲν ἔδωκε ἀπάντησιν καὶ ἐξελήφθη τὴν ἐπιθυμίαν μου· Ὁ κατονικῶν μίαν δυσκολίαν αἰσθάνομαι μὲ τὴν «εὐχαρίστησιν» ἐνθυμοῦμαι δὲ ἀκόμη τὴν χαρὰν τὴν ὁποῖαν ἠσθάνθηον ὅταν κατόπι ἀπὸ μερικὰ μαθήματα κατώρθωσα νὰ κωπηλατῶ τέλος πάντων καὶ νὰ κινῶ τὴν λέμβον μόνος μου. Παλλάντως ἐπανελάβα τὰς δοκιμάς μου, καὶ ἐπὶ τέλους ἐφθασα εἰς τὴν ἐπιδεξιότητά τὸν Ἀχιλλεὺς ὁ θεὸς μου μὲ ὠνόμασεν ἀμφιβίου, τόσον μεγάλην κλίσιν ἠσθάνομαι εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ὅταν ἀργότερα διηγοῦμαι εἰς τὴν μητέρα μου τὰ θαλασσινὰ μου κατορθώματα,

ἀνετριχιάζων αὐτὴ ἀπὸ φρίκης καὶ ἐφοβετο μήπως καμμίαν ἡμέραν δὲν ἐπιστρέψῃ ζῶν ὁ υἱός της.

Μετ' ὀλίγον ἐλησμονήσα τὴν δυσἀρεσκίαν μου διὰ τὴν κακὴν συμπεριφορὴν τοῦ Ἀχιλλεὺς. Αὐτὸς ἦτο ὁ ἀρχηγός εἰς ἅλα μας τὰ παιγνίδια, εἰς ἅλας μας τὰς ἐκδρομάς. Ὁ πρὸς αὐτὸν θαυμασμός μου ἤξανε καθ' ἐκάστην καὶ ἐσυνείθησα νὰ ὑποτάσσωμαι εἰς τὰς ὀρέξεις του· τὸν ἠγάπων ἐξ ὀλης μου τῆς καρδίας; πολὺ περισσώτερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀδελφούς του· αἱ προσβολαὶ του δὲν με δυσηρέστουν πλέον, ἐνῶ τὸναυαγίον καὶ διὰ τὴν παραμικρὰν πρὸς ἐμὲ εὐγένειαν του ἠσθάνομαι μεγάλην χάριν.

Μίαν ἡμέραν δὲν εἰσέβρω πῶς του ἦλθεν ἡ ἰδέα ὅτι δὲν ἐγνώριζα τὴν Ἀγίαν Μαρρίαν, μίαν ὠραίαν ἐξοχικήν τοποθεσίαν.

« Πρέπει, εἶπε, νὰ πᾶμε εἰς τὴν Ἀγία Μαρρίαν ὁ Φιλίππος ὁ Παῦλος καὶ ἐγὼ. »

— Καὶ ἐγὼ! ἐφώνησεν ὁ μικρὸς Χαρίλαος.

Ὁ Χαρίλαος δὲν ἦτο δέκα ἔτων ἀκόμη ὁ δρόμος ἦτο πολὺ μακρὸς δι' αὐτόν· ἀλλ' ὅσα καὶ ἂν τῷ εἴπομεν δὲν ἤθελθῃ νὰ ἀλλάξῃ γνώμην ἀπεφασίσασμεν λοιπὸν νὰ τον πάρωμεν μαζί μας.

Ἡ θεὰ μου μὲ παρεκάλεσεν ἐπιμόμως νὰ πάρωμεν μικρὸν καλάθιον μὲ διάφορα τροφίμα, λέγουσα ὅτι θὰ ἤρχετο στιγμή νὰ μας χρησιμεύσῃ δυστυχῶς ὅμως ἅλοι ἠσθάνομεθα φρίκην νὰ κρατῶμεν καλάθιον καὶ ἐπροτιμήσαμεν νὰ ἀφήσωμεν τὴν τύχην νὰ φροντίσῃ διὰ τὸ φαγητόν μας. Μόνον ὁ Παῦλος συγκατένευσε νὰ ἀφήσῃ τὴν μητέρα του νὰ του ρίψῃ εἰς τὸ θυλάκιόν του μέγα τεμάχιον ἄρτου· ἀπεφασίσασμεν νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸ παραδειχλάσιον καὶ νὰ προχωρήσωμεν ὅσον ἐξαστοῦσαν τὰ πόδια μας. Ἐβαδίζομεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν βράχων, καὶ κατεβαίνομεν εἰς τὴν παραλίαν μόνον ὁσάκις παρουσιάζετο ἀμυδιὰς μέρος.

Ὁ ἥλιος ἦτο κωστακός, ἀλλ' ἡ αὐρα τῆς θαλάσσης ἐμετρύλαζε τὴν θερμότητά του. Τριγύρω εἰς τοὺς πύλους μας εἶχομεν προσκόληση φύλλα δένδρων ἐν εἰδεί αὐλεξήλιου καὶ αἱ ὀμίλια καὶ οἱ γέλωτες «ἔδιναν κ' ἐπερναν»· Ἐκτὸς ἐξ ἀρχῆς ἐγὼ ἔδωσα ἀφορμὴν νὰ γίνῃ ζωηροτέρα ἡ εὐθυμία μας, δοκιμάσας νὰ ἐκτελέσω ἐν σχέδιον τὸ ὁποῖον δὲν ἐπέτυχε διόλου. Ἐναντίον τῶν συμβουλῶν τοῦ Παύλου, διασχυρίζομεν ὅτι θὰ ἐσυντόμευα πολὺ τὸν δρόμον, ἂν ἀπέφευγα νὰ ἀνεβοκατεβαίνω τὰ ὑψώματα, βαδίζων πάντοτε εἰς τὴν παραλίαν εἶτε ἀμυδιὰς ἢ το εἶτε βραχύδης· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐδεβασιώθη ὅτι τὸ σχέδιόν μου ἦτο πολὺ δυσκατῶρθωτον. Κάθε στιγμὴν ἔπρεπε μετὰ πολλοῦ κόπου νὰ ἀναρριχώμαι εἰς ὑπερμεγέθεις βράχους οἱ ὁποῖοι ἀπ' ἐπάνω δὲν ἐφαίνοντο κιν. Ἐπιήγαινα πρὸς τὰ ἐμπρὸς διότι μοὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ ὀπισθοχωρήσω, ἀλλ' ἐχρειάσθηκα μίαν ὠραν διὰ νὰ διατρέξω διάστημα τριάνοντα μόλις μέ-

τρων. Ἡ στενωχώρα μου, φαίνεται, διεσκέδαζε τοὺς ἐξαδελφοὺς μου.

«Μὰς κάμνεις νὰ χάνωμεν πολὺτιμον καιρόν, εἶπεν ὁ Ἀχιλλεὺς, ἀλλὰ σε συγχωροῦμεν διότι σε κάνουμε γυῖστο· τούλαχιστον μὴ ξανακάμης τέτοια ἀστεῖα, διότι δὲν θὰ φθάσωμεν οὔτε αὐριο τὸ βράδυ εἰς τὴν Ἁγία Μαρίνα.

Ἐν τούτοις μετ' ὀλίγον ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπρότεινεν ὁ ἴδιος νὰ διέλθωμεν χάριν συντομίας μέσα ἀπὸ ἓν ἔλος τὸ ὁποῖον ἀπητήσαμεν, καὶ πρῶτος μάλιστα ἐδῶσε τὸ παράδειγμα. Τὸ ἔλος δὲν ἦτο πολὺ δύσβατον διότι ὑπήρχον καὶ ξηρὰ μέρη, ἐπὶ τῶν ἰσπιῶν ἠδυνάμεθα νὰ βαδίζωμεν. Ἐπεριπατοῦμεν ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου ἐγὼ ἠμὴν τελευταῖος. Νομίζων δὲ ὅτι κάμνω καλλίτερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἐπατοῦσα ὅπου ἐβλεπα πυκνοτέρα γλῶσσιν, ἀλλ' ἡ τύχη, φαίνεται, μετέδειξε, διότι ὅπου ἦτο ἡ γλῶσσιν πυκνοτέρα ἐκεῖ ἀκριβῶς ἦτο καὶ ὁ περισσότερο βόρβρος. Δὲν ἐκαυχώμην διὰ τὴν ἐπιτηδειότητά μου, ἀλλ' ἐξηκολούθουν νὰ πατῶ εἰς τὴν λάσπην χωρὶς νὰ ἐμολῶ καὶ ἔτρεχα ἔσον εἰμποροῦσα περισσότερο, διότι ἐβλεπα οἱ εἰς ἐξαδελφοὶ μου εἶχον πολὺ προχωρήσῃ. Αἰφνης ὁ Παῦλος μ' ἐφώναξε καὶ μου εἶπε νὰ περάσω πρὸς τὸ μέρος του.

«Αὐτὸ θέλω καὶ ἐγὼ, εἶπον, προσποιούμενος φειδρότητα ἐν τῇ ἀτυχίᾳ μου. Ἀλλὰ δὲν εἰμπορῶ νὰ περιπατήσω ἀπὸ τὴν λάσπην.» Ἡ ἀλήθεια ἦτο ὅτι τὴν στιγμήν αὐτὴν ἔβγαξα νὰ εἴρω τὸ ἓν ὑπόδημά μου καὶ ἐνῶ τὸ ἐζητοῦσα ἔχασα καὶ τὸ ἄλλο.

«Ἐλκε λοιπὸν, Φίλιππε, ἐφώναζον οἱ ἐξαδελφοὶ μου.

— Δὲν μπορῶ, ἀπεκρίθη μὲ θρηνώδη φωνήν, ἔχασα τὰ ὑπόδημά μου καὶ δὲν θέλω νὰ γυρίσω ἔμπροσθέν σου σὲ σκοτί. Ἄς ἔλθῃ ἓνας νὰ με βοηθήσῃ.

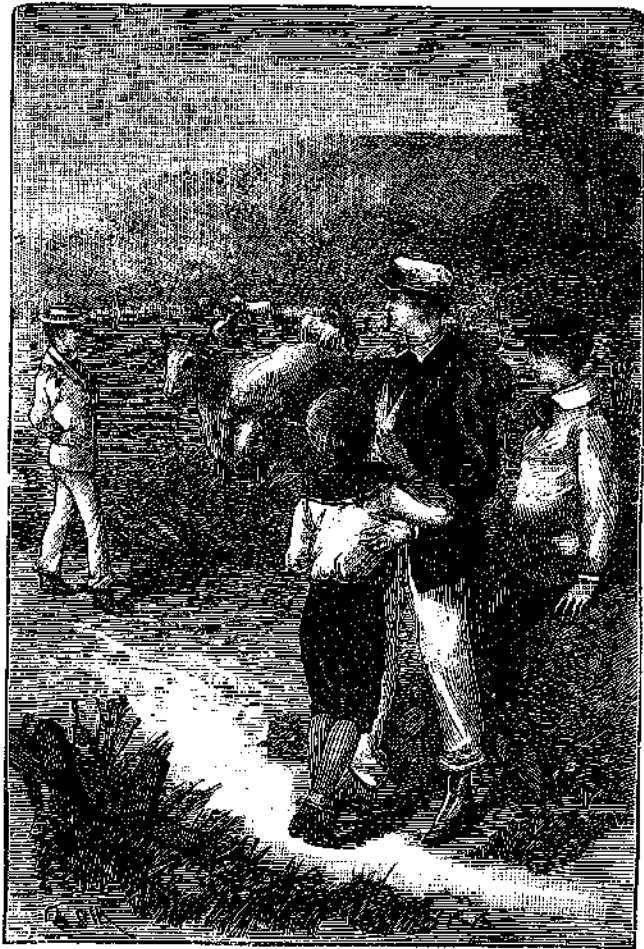
— Μπᾶ! ἐφώναξεν ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ ὁποῖος εἶχε περάσει πλέον τὸ ἔλος, νομίζεις ὅτι θὰ ξαναγυρίσωμεν στὸν βάλτο; Ἐγὼ τούλαχιστον δὲν τῶχω στὸν νοῦ μου. Ζήτη! ἐπέρασα ἐγὼ καὶ ἔχει μίαν θέαν ἀπ' ἐδῶ λαμπράν. Κάμετε λοιπὸν γρήγορα ἔλοι!»

Ἐύκολον ἦτο νὰ συμβουλευθῇ ἄλλ' ἐγὼ εὐρισκόμην μέσα εἰς βόρβρον ἀδιάβατον σχεδὸν καὶ δὲν εἶχα πλέον ὑπόδηματα ἂν δὲν ἐντραπέωμην, θὰ ἔκλαιον. Μοῦ ἤλθεν ἡ ἰδέα νὰ φωνάξω τὸν Παῦλον, ἀλλὰ δὲν τον ἠγγίζων ὅσον τὸν Ἀχιλλεῖα. Ὁ Ἀχιλλεὺς ἦτο ὁ καλλίτερός μου φίλος, καὶ ὅμως ὁ Ἀχιλλεὺς με εἶχεν ἐγκαταλείψῃ. Ἐμένα λοιπὸν ἀκίνητος καὶ καταλυπημένος, παρατηρῶν τὰς κατακουρειασμένας κάλτσας μου καὶ τὸ μέχρι γονάτων βρεγμένον παντὸ λεόνισον, ὅταν εἶδα τὸν Παῦλον πλησίον μου. Εἶχεν ἔλθῃ χωρὶς νὰ τον ζητήσω.

«Λοιπὸν, γερντάκο μου, ἦλθα νὰ σε βοηθήσω. Καὶ ὁ Χαρίλαος πρὸ δύο ἐτῶν ἐκόλλησε στὴς λάσπες σὰν καὶ σένα. (Ὄ! τί πορηγορία ὅτι δὲν ἦμην ὁ μόνος.) Ἐμπρός, θάρρος, δὲν εἶνε τίποτε!

— Δὲν θὰ ἦτο τίποτε, εἶπον, ἂν ἴμποροῦσα τούλαχιστον νὰ εὐρῶ τὰ ὑπόδημά μου· ἐβούλαξαν, δὲν φαίνονται πλέον.»

Ὁ Παῦλος βλέπων με τόσο λυπημένον, ἐσιώπησε καὶ ἤρχισε νὰ με βοηθῇ με πρακτικώτερον τρόπον. Ἐκοφεν ἀπὸ ξηρὸν τι δένδρον μίαν μεγάλην ράβδον, καὶ ἤρχισε μὲ αὐτὴν νὰ σκαλίξῃ τὴν λάσπην. Μετὰ

ΤΑΥΤΑ ΕΙΠΩΝ, ΕΠΡΟΧΩΡΗΣΕ ΜΕ ΤΟΛΜΗΝ (Σελ. 21.)

πολλὴν ὥραν καὶ ὑπομονὴν κατώρθωσε νὰ εὐρῇ τὰ ὑπόδημά μου. Ἐνθυμοῦμαι τὴν χαρὴν μου ὅταν τα κατέθεσεν ἐνώπιόν μου μὲ τὴν ἄκραν τῆς ράβδου, στάζοντα βόρβορον.

«Ὄ! εὐχαριστῶ, Παῦλε, ἐφώναξα μὲ ζωηρότητα. — Στάσου, δὲν κάνεις νὰ τα φορέσῃς εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν ἢ ἀρπάξῃς κχιμὰ περιπνευμονία βγάλε τὴς κάλτσες σου, στίψε τες, βάλ' τες στὴν τσέπη σου καὶ κρέματε στοὺς ὤμους σου τὰ ὑπόδημά σου. Ἔτσι θὰ εἶται βέβαιος ὅτι δὲν θὰ τα ξαναχάτῃς...»

Ὁμολογῶ ὅτι καθόλου δὲν μοι ἤρεσε τὸ σχέδιόν του, ἀλλ' ὁ Παῦλος ἐπέμενε:

«Τὰ πόδια ἐπλάσθησαν διὰ νὰ περιπαιτῶν, εἶπεν, ἄλλως τε ἡ γῆ ἐδῶ εἶνε τόσον μαλακὴ ὥστε δὲν θὰ σοὺ πονέσουν διόλου. Πᾶμε τώρα, δὲν φοβοῦμεθα τῆς λάσπης.»

Ἡ φαιδρότης τοῦ μοι ἀνέπνευσε θάρρος. Ἄλλως τε δὲ καὶ αὐτὸς ἐποίησε ἐβρέχετο ἕως τὰ γόνατα καὶ ὑπέφερε τὸ κακὸν χωρὶς νὰ παραπονηθῇ. Ἐβόδιξα πλησίον του πηδῶν ἀπὸ ξηρὸν εἰς ξηρὸν μέρος μὲ τόσην εὐκηνισίαν ὥστε μετ' ὀλίγων ὥραν ἐξήλθωμεν ἀπὸ τὸ κατηραμένον αὐτὸ μέρος.

Ὁ Παῦλος ἐβαλεν εἰς τὸν ἦλιον τὰ ὑπόδημά μου διὰ νὰ στεγνώσουν εὐστούτῳ νὰ ξεκουρωθῶμεν, καὶ ὅταν ἐστεγνώσαν ἀρκετὰ ὥστε νὰ εἰμπορῶ νὰ τα φορέσω, ἐπανελάδομεν τὸν δρόμον μας.

Ἄλλο κακὸν ὅμως μὰς ἠπέλειε πάλιν εἰς ἱκανὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τὸ παραθαλάσσιον ἀπητήσαμεν λειθάδιόν τι εἰς τὸ ὁποῖον ἔδοσκον ἀγελάδες. Ὁ μικρὸς Χαρίλαος ἐφοβέτο φρικτὰ αὐτὰ τὰ ζῶα, καὶ ὁ φόβος του δὲν ἦτο ὅλως διόλου παράλογος, διότι ἐνίστε μεταξὺ τῶν ἀγελάδων εὐρισκονται καὶ ταῦροι ἐπικίνδυνοι, ὁ δὲ θεὸς μου μὰς εἶχε συμβουλεύσῃ νὰ μὴ πλησιάζωμεν εἰς μέρη ὅπου βόσκουν ἀγελάδες. Ἀπερασίσαμεν νὰ περάσωμεν ἀπὸ μακράν· δυστυχῶς ὅμως μία μαῦρην ἀγελάδα κατέλθῃ ἀπὸ περιέργειαν ἅμα εἶδε τὸν Χαρίλαον καὶ ἐπλησίασε διὰ νὰ τον παρατηρήσῃ καλλίτερον. Ὁ μικρὸς ἔτρεξε περίτρομος πρὸς τὸν Παῦλον κραυγάζων. Αἱ φωναὶ του ἐτρόμαξαν τὰ ζῶα τὰ ὁποῖα ἤρχισαν νὰ κινῶνται ἐπάνω κάτω, καὶ νὰ μὰς παρατηροῦν τόσον πολὺ ὥστε καὶ ἐγὼ τὰ ἐθρειαίσθηκα, καὶ ἐπρότεινα νὰ ἐπιστρέψωμεν.

«Μπᾶ! εἶπεν ὁ Ἀχιλλεὺς μετὰ περιφρονησῶς, δὲν ἔχομεν τίποτε νὰ φοβηθῶμε καὶ ταῦροι ἂν εἶνε μὰς ὁ δρόμος μας εἰν ἀπ' ἐκεῖ, καὶ ὅσοι δὲν θέλουν νὰ ἔλθουν ἄς περάσουν τὴν νύκτα τους στὴν ἀκροθαλασσίαν, ἂν τους ἀρέσῃ.»

Ταῦτα εἰπὼν ἐπροχώρησε μὲ τόλμην εἰς προ-

πάντησιν τῶν ἐχθρῶν μὰς, μὲ κίνδυνον νὰ ἐρεθίσῃ περισσότερο τὰς ἀγελάδας.

«Μὴ κάμνης ἀνοησίας, Ἀχιλλεῦ, γύρισε πίσω!» ἐφώναξεν ὁ μεγαλειότατος ἀδελφός μετ' ἄλλοις προστακτικτικῶν τῶν ὁποῖων σπανίως μετεχειρίζετο.

Ὁ Ἀχιλλεὺς ὑπήκουσε, χωρὶς πολλὴν του δυσἀρεσκίαν ὑποθέτω, καὶ ἀφῆκε ἡσύχως τὰς ἀγελάδας αἱ ὁποῖαι τον παρετήρουν μὲ ἐξηγγιωμένον βλέμμα ἐνῶ ἐπέστρεφε.

«Δὲν μποροῦμεν νὰ περάσωμεν τὸ λειθάδι, εἶνε φανερόν αὐτὸ, εἶπεν ὁ Παῦλος.

— Διατὶ τάχα; Κανείς ἄλλος δὲν φοβεῖται, μόνον ὁ Χαρίλαος. Ἄς μείνῃ πίσω λοιπὸν.

— Σιώπα, Ἀχιλλεῦ δὲν λές τίποτε! δὲν ἴμποροῦμεν νὰ ἀφήσωμεν τὸ παιδί μονάχου του. Δὲν πρόκειται νὰ ἔχῃ δίκαιον ἢ ὄχι τὸ ζήτημα εἶνε ὅτι δὲν μποροῦμεν νὰ του βγάλωμε τὸν φόβο.

— Τότε λοιπὸν ἔπρεπε νὰ μείνῃ εἰς τὸ σπιτί.

— Αὐτὸ εἶν' ἀλήθεια ἀλλ' ἀφοῦ δὲν ἔμεινε, πρέπει νὰ οἰκονομησῶμεν τὸ πράγμα ὥπως μποροῦμεν. Ἄς κυττάξωμεν νὰ εὐρῶμεν ἄλλον δρόμον. Εἶνε πολὺ διασκεδαστικὸν νὰ ψάχωμεν. Ἐμπρός!

Ἐστράφη δεξιὰ καὶ εἰσήλθεν εἰς λόχμην τινὰ ἐκ λεπτοκαρυῶν καὶ ἀκανθῶν. Ἡ νέα αὕτη ὁδὸς δὲν ἦτο ὀλιγώτερον δύσκολος διὰ τὸν Χαρίλαον, ὁ ὁποῖος ἀκαταπαύστως μὰς ἐφώναζε νὰ τον βοηθήσωμεν νὰ ἀνοίξῃ δρόμον. Ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ἐγὼ ἐφανόμεθα ἀρκετὰ δυσηρηστημένοι. Ὁ Ἀχιλλεὺς «δὲν μποροῦσε νὰ χωνεύσῃ τοὺς δειλούς οἱ ὁποῖοι φοβοῦνται σὰν τὸν λαγὸ καὶ χαλοῦν τὴν διασκεδασίαν τῶν ἄλλων». Ἐν τούτοις ἠκολουθοῦμεν τὸν Παῦλον, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεν πάντοτε τρόπον νὰ νικά τὰς δυσκολίας. Μεγάλῳ ἀνακούφισιν ἠσθανόμεθα συλλέγοντες λεπτοκάρυα, τὰ ὁποῖα ἐδίδομεν εἰς τὸν Χαρίλαον νὰ τα φυλάξῃ εἰς τὰ θυλάκιά του, ἀλλὰ δὲν ἠργήσαμεν νὰ καταλάβωμε ὅτι καθόλου δὲν ἦτο πιστὸς φύλαξ, διότι τα ἔτρωγε.

Ἐν τούτοις ὁ ἦλιος ἔδουε ἡ λόχη ἤρχισε νὰ σκοτεινιάζῃ καὶ ἡμεῖς νὰ πεινώμεν, μολοντὶ ἔχομεν φάγει ἀρκετὰ λεπτοκάρυα ὁ Χαρίλαος πρὸ πάντων ἐπεινα περισσότερο καὶ ἐπρότεινε νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν οἰκίαν, τότε δὲ διὰ πρώτην φοράν ἐσκέφθημεν ὅτι δὲν εἰςεύρωμεν τοῦ εὐρισκόμεθα. Ἐβαθήσαμεν οἱ τρεῖς μεγαλειότεροι νὰ κάμωμεν συμβούλιον καὶ νὰ σκεφθῶμεν περὶ τοῦ τί πρέπει νὰ κάμωμεν, ὁ δὲ μικρὸς ἐκάθησε κπρέκει καὶ ἔκλαιε.

[Ἔπεται συνέχεια]

ΝΙΚΟΣ ΛΡΙΘΡΑΝ

(Κατὰ τὸ Γαλλικὸν τοῦ M. ZENEN)

ΤΕΤΤΙΞ ΚΑΙ ΜΥΡΜΗΞ

ΚΩΜΩΔΙΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ ΜΙΑΝ

ΠΡΟΣΩΠΑ

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, ΜΑΡΘΑ, ΕΥΘΑΛΙΑ, τέκνα του.

Σπουδαστήριον.—Θύρα εἰς τὸ βέθος.—Θύρα ἀριστερὰ καλυπτομένη ἀπὸ παραπέτασμα.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΜΑΡΘΑ, ΕΥΘΑΛΙΑ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

(Ἡ Μάρθα κεντὰ ἐμβιδίως (παντοφλας), ὁ δὲ Ἀλέξανδρος μελετᾷ μῦθον τινὰ μὲ σιγαλήν φωνήν.)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. Καλοκαίρι κι' ἔνοιξι,
Ὅταν ἦσαν τὰ λουλούδια,
Ὁ τρελλὸς ὁ ζίζικας
τὴν περνούσε μὲ τραγούδια.

ΕΥΘΑΛΙΑ. Καλή μου Μάρθα, μού κάμεις μίαν χάριν;

ΜΑΡΘΑ. Χάριν;

ΕΥΘΑΛΙΑ. (Μὲ περκαλητικὸν τόνον φωνῆς) Θά σου χρεωστῶ μεγάλην χάριν!

ΜΑΡΘΑ. Τί θέλεις;

ΕΥΘΑΛΙΑ. Εἰςεύρεις πως ἐσκόπευα νὰ κεντήσω ἓνα ζευγάρι παντοφλάς διὰ τὸν Ἀνδρέαν, τὸν μεγάλον ἀδελφόν μας. Ἀλλ' ἡ ἐορτὴ του εἶνε ἀργίον καὶ εἶνε ἀδύνατον νὰ τὰς προφθάσω.

ΜΑΡΘΑ. Ἡμῶν βεβαίᾳ ὅτι δὲν θὰ τὰς προφθάσῃς καὶ εἰμποροῦσα νὰ σοῦ το εἰπῶ ἀπὸ χθές. Δὲν ἔχεις τάξιν εἰς ὅτι κάμνεις.

ΕΥΘΑΛΙΑ. Ἀλήθεια, Μάρθα, καὶ λυποῦμαι πολὺ νὰ εἰςεύρες πόσον ἤθελα νὰ σου ὁμοιάσω!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. (Κατ' ἰδίαν) Ἐγὼ δίδου δὲν το ἤθελα!

ΕΥΘΑΛΙΑ. Σὲ ζηλεύω διὰ τὴν τάξιν τὴν ὅποιαν ἔχεις εἰς ὅλα σου διὰ κάθε δουλειὰ ἔχεις προσδιορισμένην ὄραν.

ΜΑΡΘΑ. Πόσος σ' ἐμποδίζει νὰ κάμῃς καὶ σὺ τὸ ἴδιον;

ΕΥΘΑΛΙΑ. Ἐδοκίμασα ἑκατὸν φορές νὰ εἰςεύρω κ' ἐγὼ διατῆ μολὶς ἀρχίσω μιά δουλειὰ, μού ἔρχεται ἄλλη ἰδέα εἰς τὸ κεφάλι μου. Ἄν καθῆσω εἰς τὸ πιάνο διὰ νὰ παίξω τὸ μᾶθημά μου, σκέπτομαι πως καλλίτερα θὰ εἶνε νὰ κεντήσω, καὶ ἅμα ἀρχίσω τὸ κέντημά μου, μού ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν πως καλλίτερα εἶνε νὰ διαβίσω.

ΜΑΡΘΑ. (Μὲ εἰρωνείαν) Καὶ με αὐτὰς τὰς σκέψεις περῶν ἡ ἡμέρα χωρίς νὰ κάμῃς τίποτε.

ΕΥΘΑΛΙΑ. (Μὲ συστολήν) Εἶνε ἀλήθεια, πρέπει νὰ διορθωθῶ ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θὰ ἐργασθῶ μὲ ἀπόφασιν καὶ θὰ σε μιμηθῶ εἰς ὅλα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. (Ἐγερθεὶς) Αὐ! ἔχι! ἔχι! ἐγὼ δὲν

θέλω νὰ τὴν μιμηθῆς· μάς φθάνει μιά Μάρθα κα εἶνε περιττὸν νὰ ἔχωμεν δύο.

ΜΑΡΘΑ. (Μετ' ὄργης) Τί εἶπες; αὐθάδη!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. Ναι, δὲν εἶνε πλέον ὄχληρον πρᾶγμα ἀπὸ μίαν κόρην που ὁμοιάζει μὲ ὥρολόγι, καὶ ὁ κόσμος καὶ ἂν χαλάσῃ δὲν ἐννοεῖ ν' ἀλλάξῃ οὔτε ἓνα ἴδιον τὴν συνήθειάν της. Ἄν ὁ Ἀνδρέας μας παρακαλέσῃ τὴν δεσποινίδα Μάρθαν νὰ παίξῃ μαζί του πιάνο.—Ὁχι, τώρα κεντῶ, τοῦ ἀποκρίνεται. Ὅταν τὴν παρακαλῶ νὰ μου βάλῃ ἓνα κουμπὶ πού μου ἐκόπη.— Τώρα δὲν εἶνε ἡ ὥρα που βάλπτουν! Καὶ τότε ὁ Ἀνδρέας καὶ ἐγὼ πηγαίνομεν εἰς τὴν καλὴν μας Εὐθαλίαν, ἡ ὁποία πάντοτε εὐρίσκει κερὸν νὰ μας ὑποχρεώη. Τί θὰ ἐκάμναμεν, Εὐθαλίαι μου, δὲν μας λέγεις, ἂν ἐγίνεσο καὶ σὺ δευτέρα Μάρθα;

(τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην ὁ κύριος Χρυσάνθος μέλλων νὰ εἰσελθῆ σταματᾷ καὶ ἀκούει τὰ παιδία χωρὶς νὰ φαίνεται.)

ΜΑΡΘΑ. (Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον) Σιώπα! (Εἰς τὴν Εὐθαλίαν) Τί ἤθελες νὰ μου ζητήσῃς;

ΕΥΘΑΛΙΑ. Σοῦ ἔλεγα ὅτι δὲν προφθάνω νὰ τελειώσω τὰς παντοφλάς τοῦ Ἀνδρέα, ἀλλὰ θέλω νὰ του προσφέρω κάτι τι διὰ τὴν ἐορτὴν του, ἓνα βιβλίον... Μοῦ κάμνεις τὴν χάριν νὰ μου δανείσῃς... πέντε δραχμάς;...

ΜΑΡΘΑ. (Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον) Σιώπα! (Εἰς τὴν Εὐθαλίαν) Τί ἤθελες νὰ μου ζητήσῃς;

ΕΥΘΑΛΙΑ. Σοῦ ἔλεγα ὅτι δὲν προφθάνω νὰ τελειώσω τὰς παντοφλάς τοῦ Ἀνδρέα, ἀλλὰ θέλω νὰ του προσφέρω κάτι τι διὰ τὴν ἐορτὴν του, ἓνα βιβλίον... Μοῦ κάμνεις τὴν χάριν νὰ μου δανείσῃς... πέντε δραχμάς;...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. (Μελετῶν τὸν μῦθόν του).

Τὰ λουλούδια πέρασαν,
Ἦθσαν χιόνια, ἤλθαν πάγοι,
Καὶ περῶ ὁ ζίζικας
Καὶ δὲν ἔχει τί νὰ φάγῃ.

*Ἐρχεται ἱερὸν γείτονα,
τὸ προβλεπτικὸν μυρμηχί,
Καὶ ζητεῖ βοήθειαν
Ἐνα σπόρο ἢ σκουλήκι.

ΕΥΘΑΛΙΑ. Τί λέγεις, Μάρθα, θὰ μου δώσῃς;

ΜΑΡΘΑ. Τί; δὲν ἔχεις πλέον χρήματα;

ΕΥΘΑΛΙΑ. Ὁχι.

ΜΑΡΘΑ. Καὶ ἀκόμη ὁ μῆνας ἔχει δεκαεξί. Καὶ τί τα ἔκαμες τὰ χρήματά σου;

ΕΥΘΑΛΙΑ. Τί νὰ σου εἰπῶ, καίμηνι, κ' ἐγὼ δὲν πολυξέρω τί τα ἔκαμα... Αὐτὸν τὸν μῆνα ἀπὴν τὴν ἀρά τούτων πτωχούσιν!... τὰ λεπτὰ φεύγουν ὡς νὰ ἔχουν πτερὰ... ἀγόρασα καὶ μιά ποδιά τῆς Μαρίας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. Καὶ μοιυβένους στρατιάτας διὰ τὸν Ἀλέξανδρον.

ΕΥΘΑΛΙΑ. Καὶ κάποτε ἀνοθεόσεμος διὰ τὴν μητέρα.

ΜΑΡΘΑ. Καὶ ζαχαρωτὰ διὰ τὸν ἑαυτόν σου.

ΕΥΘΑΛΙΑ. Ναι... μίαν φορᾶν.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. (Ζωνηρῶς). Διὰ τὸν ἑαυτόν της!... κ' ἐγὼ ἐπῆρα τὸ μερικόν μου καὶ σὺ ἡ ἴδια, Μάρθα.

ΜΑΡΘΑ. (Δυσσεσθηθεῖσα). Σένα δὲν σου ὠμίλησα (Εἰς τὴν Εὐθαλίαν) Δὲν ἔχεις τάξιν, καὶ οὔτε οἰκονομία τί θὰ εἴπῃ εἰςεύρεις, καὶ ὁμως ὁ πατέρας σοῦ δίδει κάμποσα τὸν μῆνα διὰ τὰ ἰδιαίτερα σου ἐξοδα

ΕΥΘΑΛΙΑ. (Ἐσώχως) Ναι, εἶνε ἀλήθεια θὰ προσπαθῆσω νὰ εἶμαι περισσότερον οἰκονόμος.

ΜΑΡΘΑ. Χίλιες φορές το εἶπες ἔως τώρα!

ΕΥΘΑΛΙΑ. Τώρα ὁμως το ἐπῆρα ἀκόρασι βλέπω πού καταντᾷ ἔπος ἐξοδεῖν ἀσυλλόγιστα, καὶ θὰ γίνω οἰκονόμος.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. (Κατ' ἰδίαν) Θὰ τα προκόψωμεν ἂν γίνῃ καὶ ἡ Εὐθαλία οἰκονόμος!

ΕΥΘΑΛΙΑ. Ἀλλὰ ἀργίον εἶνε ἡ ἐορτὴ τοῦ Ἀνδρέα, Μάρθα μου· δανείσέ μου πέντε δραχμάς πού μου χρειάζονται.

ΜΑΡΘΑ. Πέντε δραχμάς!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. (Προσποιοῦμενος ὅτι μελετᾷ τὸν μῦθόν του)

τὸ μυρμηχί τίποτε
τίποτε δὲν συνηθίζει:
Ἄπ' τὰ τέσσα πλούτη του
Σὲ κανένα νὰ δανείξῃ
Κ' εἴν' αὐτὸ τὸ πρὸ μικρὸ
Ἄπ' τὰ ἐλαττώματά του...

ΕΥΘΑΛΙΑ. Σὲ παρακαλῶ, Μάρθα...

ΜΑΡΘΑ. Πέντε δραχμάς. Ἐνας λόγος εἶνε ἔχι, Εὐθαλίαι, δὲν εἰμποροῦ νὰ σου δώσω πέντε δραχμάς. λυποῦμαι ἀλλὰ δὲν ἐννοῶ νὰ μείνω χωρὶς πεντῆρα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. (Προσποιοῦμενος κὶ καλὴν ὅτι μελετᾷ τὸν μῦθόν του.)

τὸ μυρμηχί τίποτε
τίποτε δὲν συνηθίζει:
Ἄπ' τὰ τέσσα πλούτη του
Σὲ κανένα νὰ δανείξῃ
Κ' εἴν' αὐτὸ τὸ πρὸ μικρὸ
Ἄπ' τὰ ἐλαττώματά του

ΕΥΘΑΛΙΑ. Δὲν θὰ προσφέρω λοιπὸν τίποτε εἰς τὸν Ἀνδρέαν! ὦ, Μάρθα!

ΜΑΡΘΑ. Ὁχι.

ΕΥΘΑΛΙΑ. Πόσον θὰ λυπηθῶ!

ΜΑΡΘΑ. Ἄς σου γίνῃ μάθημα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. (Ἐξακολουθοῦν νὰ προσποιῶται ὅτι μελετᾷ:)

τὸ μυρμηχί: τίποτε
τίποτε δὲν συνηθίζει...

ΜΑΡΘΑ. (Πολὺ θυμωμένη) Μὲ παραξάλλεις καὶ σὺ μὲ τὸ μυρμηχί σου!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. Καὶ τί! θὰ μ' ἐμποδίσῃς νὰ μάθω τὸ μᾶθημά μου; (Ἀπαγγέλλει δυνατώτερα:)

τὸ μυρμηχί τίποτε
τίποτε δὲν συνηθίζει:
Ἄπ' τὰ τέσσα πλούτη του
Σὲ κανένα νὰ δανείξῃ
Κ' εἴν' αὐτὸ τὸ πρὸ μικρὸ
Ἄπ' τὰ ἐλαττώματά του.

ΕΥΘΑΛΙΑ. (Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον) Σὲ παρακαλῶ, Ἀλέξανδρε...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. Τώρα ναι, ἂν σε πειρίζῃ, Εὐθαλίαι, σιωπήσω ἀμέσως.

ΕΥΘΑΛΙΑ. Μάρθα, λοιπὸν ἀλήθεια, δὲν μου δανείζεις πέντε δραχμάς;

ΜΑΡΘΑ. (Ἐξηρῶς) Ὁχι! Πόσας φορές θέλεις νὰ σοῦ το εἰπῶ;

ΕΥΘΑΛΙΑ. Θεέ μου! Θεέ μου! τί δυστυχῆς που εἶμαι! Πού νὰ εἶρω τὰς πέντε δραχμάς!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. (Ἐγυριόμενος) Ἄν εἶχα ἐγὼ πέντε δραχμάς, Εὐθαλίαι μου, θὰ σοῦ τὰς εἶδα ἀμέσως· μὰ δὲν ἔχω· δὲν μου δίνουν ἐμένα διὰ τὰ ἰδιαίτερα μου ἐξοδα, εἶμαι μικρὸς, λέγουν, ἀκόμα... (Σκαλίζει εἰς τὰ θυλάκια του) Ἐγὼ πενήντα λεπτὰ μονάχα, τὰ θέλεις;

ΕΥΘΑΛΙΑ. Σ' εὐχαριστῶ πολὺ, καλέ μου Ἀλέξανδρε, ἀλλὰ τί νὰ μου κάμουν πενήντα λεπτά; (Εἰς τὴν Μάρθαν) Μάρθα, πως βαστᾷ ἡ καρδιά σου καὶ δὲν μου δανείζεις τὰς πέντε δραχμάς πού σου ζητῶ;

ΜΑΡΘΑ. Τὸ κάμνω διὰ τὸ καλόν σου.

ΕΥΘΑΛΙΑ. (Πολὺ λυπημένη) Τί δυστυχῆς που εἶμαι! Ἄχι! πόσος θὰ μου δανείσῃ τώρα πέντε δραχμάς!

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Οἱ Αὐτοί, Ο ΚΥΡΙΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ. Ἐγὼ, κόρη μου.

ΕΥΘΑΛΙΑ. ὦ, πατέρα, ἤκούσατε;...

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ. (Παρατηρῶν τὴν Μάρθαν εἰς τοὺς οφθαλμούς.) Ὅλα!

(Ὁ κύριος Χρυσάνθος δίδει πέντε δραχμάς εἰς τὴν Εὐθαλίαν).

ΕΥΘΑΛΙΑ. Τί κλόος που εἶσθε, πατέρα! (τὸν ἐνγκυκαλίζεται καὶ τον φιλεῖ).

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ. Τώρα θὰ εἰμπορέσῃς νὰ προσφέρῃς ἐν ὄντων εἰς τὸν ἀδελφόν σου· ἀλλὰ μὴ λησμονῆς ὅτι ἀνταμείβω ὄχι τὸ ἐλάττωμά που ἔχεις νὰ ἐξοδεύῃς ἀσυλλόγιστα ἀλλὰ τὴν καλὴν σου καρδίαν· φύλαξε τὸ προτέρημα καὶ διορθώσε τὸ ἐλλάττωμα.

ΕΥΘΑΛΙΑ. Ναι, πατέρα.

ΜΑΡΘΑ. (Τεταραγμένη) Πατέρα, βλέπω ὅτι εἶσθε

Ο ΧΡΥΣΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΡΓΥΡΟΣ

Προμηθεύθητε εν χρυσούν εικοσάγρακον η εικοσάδρακμον και μίαν άργυράν δραχμήν, και έπειτα συγκρίνατέ τα. Το χρυσούν εικοσάγρακον δέν είνε μεγάλον, δέν είνε ουδέ ότον η δραχμή και όμως είνε βαρύτερον. Η δραχμη βαρύνει πέντε γραμμάρια, τό δε εικοσάδρακμον σχεδόν έξ γραμμάρια και ήμισυ.

Ειξευρέτε όλοι σας ότι ο χρυσός είνε κίτρινον μέταλλον, βαρύτερον από τον άργυρον, και πολύ άκριβότερον ο χρυσός πραγματικώς έχει αξίαν δεκαεξ φορές μεγαλειτέραν από τον άργυρον.

Ακούσατε τον ήχον τον όποϊον προξενεί χρυσούν νόμισμα πίπτον επί της τραπέζης; έννοείτε ότι ο ήχος αυτός είνε μεταλλικός. Και τά άργυρά νομίσματα άποτελοῦνι μεταλλικόν ήχον ο ήχος όμως έκάστου μετάλλου διαφέρει.

Τόν χρυσόν ενομάζομεν συνήθως πολύ τιμον μέταλλον, εν ώ τον σίδηρον και τον χαλκόν άποκαλοῦμεν κοινά μέταλλα. Ο χρυσός έχει βεβαίως μέγαρα προσόντα είνε αρκετά σκληρός, ήχηρός, δουλεύεται εύκολα και δέν τον βλάπτει ο άνήρ και η ύγρασία. Αλλά εις τον χρυσόν μεγάλην αξίαν δίδει πρό πάντων τό ότι είνε σπάνιος. Η αξία του δέν προέρχεται από την πραγματικήν ωφέλειαν και χρησιμότητα, την όποιαν παρέχει εις τους ανθρώπους.

Ο χρυσός δέν είνε άπολύτως άναγκαϊός εις τον κόσμον και οι άνθρωποι θά ήδύναντο να ζήσουν και χωρίς αυτόν. Τότε πολύτιμότερον μέταλλον θά ήγινετο ο άργυρος. Αν έλειπεν ο άργυρος θά ήτο ο χαλκός, τό νικέλιον κτλ.

Αν δέ άνεκάλυπτον μεταλλεία χρυσού τόσον πλοῦσια ώστε η έξαγωγή του να μη στοιχίζη σχεδόν διόλου, και τόσον άφθονα ώστε εις διάστημα όλίγον έτών να διπλασιάσῳαι την ποσότητα του χρυσού ο όποιός υπάρχει σήμερα υπό τό σχήμα νομισμάτων, κοσμημάτων κτλ. η αξία του χρυσού θά ώλιγότευε θά ήξίζε μόλις όκτώ φορές περισσότερον του άργύρου.

Είς τον χρυσόν δίδουν και τό έννομα ό β α σ ε λ ε ς των με τ α λ λ ο ν, αλλά ταῦτο είνε έντελώς άδίκον εν κρίνωμεν έκαστον μέταλλον εκ της προς ήμάς χρησιμότητός του, τότε βλέπομεν ότι βασιλείας των μετάλλων είνε ο σίδηρος, όστις μας είνε ώφελιμώτατος. Αν δέν είχμεν τον σίδηρον, θά είμεθα ήναγκασμένοι να πραιτήσωμεν όλας τάς προόδους αι έποικαι ήγιναν από σειράς γενεών δια της κατασκευής άρότρων, έργαλείων, έπλων. Τοῦτο είνε τό ανώτερον δι' ήμάς μέταλλον εν ώ ο χρυσός είνε τό ωραιότερον και τό άκριβώτερον.

Ο χρυσός εξαγεται από την γήν όπως τά άλλα μέταλλα. Εϋρίσκεται άλλοτε μόν εις τους βράχους, άλλοτε δε αναμιγμένος με χαλκία, τά όποϊα προέρχονται από την βραδείν καταστροφήν των βράχων και τά όποϊα τό νερόν έχει παρεύρη μακράν.

Η Ογγαρία, η Ρωσία και η Αφρική έχουσι αρκετά πλοῦσια μεταλλεία χρυσού. Αλλά τό μεγαλύτερον μέρος του μετάλλου ταῦτου έρχεται έξ Αμερικής και Αυστραλίας.

Ενίοτε ο χρυσός εύρίσκεται εις τους βράχους αναμιγμένος με θείον, με χαλκόν, με άργυρον κτλ. πρέπει λοιπόν ν αναλυθῆ πολλάκις, δια τρόπων περιπλόκων και πολυδικάνων, τό μίγμα έκείνο. Αλλά συχνάκις τό μέταλλον ταῦτο εύρίσκεται διεσκορπισμένον εις την πέτραν εις πολυ μικρά κομμάτια αναμιγμένα μόνον με άργυρον και με όλίγον χαλκόν.

Εν τῇ τοιαυτή περιπτώσει τρίβουν, αλέθουν την πέτραν, έπειτα πλύνουν την άμμον, την κόνιν, η όποία προέρχεται από την εργασίαν ταύτην, εκάνω εις τραπέζας σκεπασμένας με φανέλαν ο χρυσός είνε πολύ βαρύς, πολύ βαρύτερος από την άμμον, ώστε αποχωρίζεται από την άμμον η από την κόνιν, πίπτει επάνω εις την φανέλαν και μένει μεταξύ των νημάτων του μαλλιου.

Μετ' όλίγον τινάζουν τάς μαλλίνους εκείνας σιδόνας εις κάδους και τά ψήγματα του χρυσού, τά μικρά δηλαδή κομμάτια, πίπτουν εις αυτούς.

Αλλά συμβαίνει κάποτε τά ψήγματα του χρυσού να είνε τόσον μικρά ώστε να μην είμποροῦν να μείνουν επάνω εις τάς φανέλας των τραπέζων και να παρασύρυνται από τό νερόν του πλυσίματος. Τότε ιδού τί κίμνου.

Αφ' ου αλέσουν την πέτραν, χύνουν εις την κόνιν αρκετόν ύδωρ ώστε να σχηματισθῆ νερούλη λάσπη, χύνουν δε αυτήν εις κάδον η στοργυλήν σκάφην όπου την κινούσ διακόπως, προσθέτουν δε και όλίγον υδράργυρον. Ο υδράργυρος είνε τό κατ' έξοχήν ύγρον μέταλλον, ειδάτε δε αυτόν, πιστεύω, εις τον σωλήνα του θερμομέτρου.

Αμα ο υδράργυρος άπαντήση εν ψήγμα χρυσού, τό διαλύει άπαράλακτα όπως τό ύδωρ διαλύει τό άλας, ώστε όλος ο χρυσός ένούται με τον υδράργυρον και μετά τινα καιρόν χύνουν την λάσπην και μζεύουν εις τό βάθος τον υδράργυρον, ο όποιός ως βαρύς έμεινε κάτω.

Κατ' αυτόν τον τρόπον έχουν υδράργυρον ο όποιός περιέχει χρυσόν εν διαλύσει.

Εκβάλλουν τον χρυσόν όπως εκβάλλουν τό εις

τό ύδωρ διαλελυμένον άλας εξατμίζουν δηλαδή τον υδράργυρον δια της θερμότητος και ο χρυσός μένει εις τό βάθος του δοχείου.

Αλλ' επειδη ο υδράργυρος είνε άκριβός και οι άτμοί του είνε δηλητηριώδης, τον εξατμίζουν εις έπιτηδες μέρος, εν ειδος διύλιστηριου (λαμπρίου), μέσα εις τό όποϊον συμπυκνοῦνται πάλιν οι άτμοί αύτοι, και ο υδράργυρος επανερχόμενος εις την πρώτην του κατάστασιν χρησιμεύει και πάλιν εις τό ίδιον έργον.

Από τον άέρα, την ύγρασίαν, τό ψύχος και την θερμότητα, οι βράχοι και αι πέτραι θερμόνται, θρυμκτιζονται. Ολα δε αυτά τά θρύμματα παρασύρονται υπό των βροχών εις τίς κοιλάδας.

Αν μερικοί από τους βράχους ταῦτους περιέχον χρυσόν, θά τον επανεύρωμεν εις τό χώμα εκεί όπου ο ποταμός, τό ρυάκιον, ο χειμάρρος έτρεχεν άλλοτε. Το χώμα έκείνο είνε μεταλλεύον χρυσοῦ.

Οι μεταλλωρύχοι σηκόνουν τάς μεγάλας πέτρας και τά χαλκία, έπειτα πλύνουν την άμμον, όπως κάμνουν και τον άλεσμένον βράχον η μεταχειρίζονται υδράργυρον διὰ να διαλύσουν τά ψήγματα του χρυσού.

Ο χρυσός εύρίσκεται η εις λεπτοτάτην κόνιν, η εις ψήγματα πλατέα όμοια με τρίμουςας (πούλιες) η μεγαλειτέρα τεμάχια, αλλά τά τελευταία ταῦτα είνε σπάνια.

Ο χρυσός όπως τον εξαγωγή από τά χρυτορυχεία δέν είνε καθάρός. Είνε μίγμα περιέχον και όλίγον άργυρον, ενίοτε δε και χαλκόν. Αλλά ξεχωρίζουν εύκόλως τον καθάρον χρυσόν με διάφορα όξέα τά όποϊα διαλύουν τον άργυρον η και τον χαλκόν χωρίς να βλάπτουν τον χρυσόν.

Ο καθάρός χρυσός έχει λαμπρόν κίτρινον χρώμα τό όποϊον κλίνει όλίγον προς τό κόκκινον, είνε πολύ μαλακός και κατεργάζεται εύκόλως.

Τον κάμνουν έλάσματα, χρυσόφυλλα τόσον λεπτά ώστε άπαιτούνται περισσότερα από εικοσι δια να αποτελέσουν τό πάχος ενός φύλλου χαρτου όμοίου προς τά φύλλα των βιβλίων σας.

Αλλ' ο καθάρός χρυσός έννεκα της μεγάλης μαλακότητος δέν είμπορεί να χρησιμεύση εις κατασκευήν νομισμάτων και κοσμημάτων, θά έξόνετο εύκολα, θά έλούγιετο και θά κατεστρέφετο ταχέως.

Δια τουτο προσθέτουν όλίγον άργυρον η χαλκόν και κάμνουν μίγμα στερεώτερον. Τα χρυσά νομίσματα περιέχουν έννά μέρη καθάρου χρυσού και εν μέρος χαλκού. Τα κοσμήματα περιέχουν όλιγότερον καθάρον χρυσόν. Δια τό ζωηρόν και ώραιον χρώμα του χρυσού, τό όποϊον ο άνήρ σχεδόν δέν μεταβάλλει, μξ άρέσουν πολύ τά χρυσά κοσμήματα και δια τουτο είνε εις μεγάλην χήρην. Αλλ' επειδη ο χρυσός στοιχίζει άκριβά, έσκέφθησαν να θέσουν λεπτόν στρώμα χρυσοῦ επί άλλων έφθηνότερων ουσίων, ήτοι μετάλλων, ζύλων, μαρμάρων κτλ. τά όποια φαίνονται ως χρυσά εν ώ είνε μόνον έπί χ ρ υ σ α .

Ο άργυρος έρχεται δεύτερος μετά τον χρυσόν. Εϋρίσκεται δε συνήθως ήνωμένος με τό θείον και με άλλας ουσίας εις βόλους γής περιέχοντες χαλκόν η μόλυβδον.

Αφ' ου διαλύσουν τους βόλους ταῦτους και λαγαρίσουν τό μέταλλον τό όποϊον περιέχουν, ξεχωρίζουν τον άργυρον. Αλλ' ενίοτε ένγκακάονται οι μεταλλωρύχοι να τρίβουν και να κάμνουν κόνιν τους βράχους, οι όποιοι περιέχουν άργυρον και να μεταχειρίζονται υδράργυρον διὰ να εξαγωγή τό μέταλλον.

Ο καθάρός άργυρος έχει αστραπτερόν λευκόν χρώμα. Γίνεται εύκόλως λεπτότατα φύλλα και λεπτα κλωτταί όπως ο χρυσός, επίσης και ο άργυρος είνε πολύ μαλακός δια την συνήθη χήρην, και τον αναμιγνύουσι με όλίγον χαλκόν τά αρ. υβ. δε νομίσματα περιέχουν εν δεκατον χαλκού.

Ο άργυρος άμα έντεθῆ εις τον άέρα και ιδίως εις ακάθαρτον άέρα λαμβάνει χρώμα κινούσ κλίνον προς τό μέλαν, και δια τουτο τά εξ αυτού κοσμήματα δέν εκτιμώνται τόσον πολύ. Επαργυρόνουν τά μέταλλα δια του ίδιου τρόπου με τον όποϊον και τά επχρυσόνοῦν. Τώρα μάλιστα επαργυρόνουν και τους καθρέπτας αντί να τους κασιτερόνουν όπως άλλοτε.

Ο άργυρος χρησιμεύει και εις τους φωτογράφους, οίτινες μεταχειρίζονται δια τάς φωτογραφίας εν ειδος διαλύσεως άργύρου τό όποϊον μαυρίζει εις τό φως.

Πλοῦσια μεταλλεία άργύρου εύρίσκονται εν Ογγαρία, Σαξωνία και Νορβηγία, αλλά τά του Μεξικου, του Περου και των Ηνωμένων Πολιτειών παράγουν άκόμη περισσότερον άργυρον.

ΦΙΛΙΠΠΙΣΤΗΜΟΝ

ΙΝΔΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

"Ανθρωπός τις παρατήρει με προσοχήν εις τὸν Γάγγην ποταμόν, χωρὶς νὰ τον ταράτῃ διόλου ὁ κρότος τῶν αμαξίων, τὰ ὁποῖα διήρχοντο ἀπὸ τὸν δρόμον.

— Νὰ ἕνας ἀνθρώπος (ἔλεγον οἱ ἀμαξιάδες) ποὺ περιμένει νὰ πετάξουν τὰ φάρια ἀπὸ τὸν ποταμὸν εἰς τὸ στόμα του ἔτοιμα καὶ ψημένα.

Καὶ ἐξηκολούθουν τὸν δρόμον των γελῶντες. Ἄλλὰ δὲν θὰ ἐγέλων ἂν εἴξευραν τί σκέψιν εἶχεν ἐντὸς τῆς κεφαλῆς του Κοχοῦρ ὁ στρατιώτης; τὰ κύματα τοῦ ποταμοῦ κατέβαινον μὲ ὀρμὴν παφλάζοντα καὶ ἀφρίζοντα, καὶ ὁ Κοχοῦρ προσηλωμένος ἐπ' αὐτῶν ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἐσκέπτετο πῶς ἀσφαλέστερον ἠδύνατο νὰ φονεύσῃ τὸν αὐτοκράτορα.

Ἐἰς ἀρχηγός τῆς ὀρεινῆς φυλῆς εἶχε καταβῆ ἀπὸ τὰ βουνα μὲ τοὺς ὀπαδοὺς του εἰς τὴν πεδιάδα εἰς ὀλίγας ἡμέρας εἶχε νικῆσῃ τὸν στρατὸν τοῦ βασιλέως, τὸν συνέλαβεν αιχμάλωτον, καὶ ἐκυρίευσεν τὴν πρωτεύουσιν. Καὶ τώρα ἀνεκηρύχθη αὐτοκράτωρ, ἐκάθητο εἰς τὸν θρόνον τῶν Ἰνδιῶν καὶ ἐβασιλεύει. Ὁ Κοχοῦρ εἶχεν ἰδῆ τὸν βασιλέα αὐτοῦ νὰ πολεμῆ μὲ γενναϊότητα εἰς τὴν πρώτῃν γοημίην, τὸν εἶχεν ἰδῆ πίπτοντα γεμάτον ἀπὸ πληγῶν καὶ ἔπειτα ἄλυσον δαμάσκηνον νὰ περιπατῆ κατόπιν ἀπὸ τὸν νεὸν ἀρπαγα τοῦ θρόνου του. Καὶ ἀπεράσισε νὰ φονεύσῃ τὸν ἀρπαγα τούτον· αἱ ὥραι πλέον αὐτοῦ ἦσαν μετρημέναι· καὶ θὰ τον ἐβλεπε νὰ καταστραφῇ ἀκόμη ταχύτερον ἀπ' ὅτι εἶχεν ὑψωθῆ.

Ἴδου πῶς ἐσκέπτετο νὰ ἐκτελέσῃ τὸ σχέδιόν του ὁ Κοχοῦρ; θὰ ὠπλιζέτο μὲ ἕν ἐγγεῖριδιον, θὰ ἀνεμιγνύετο μετρημισμένος μὲ τὸ πλῆθος τῶν περιέργων, καὶ ὅταν ὁ αὐτοκράτωρ θὰ ἐξεκίνηει διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ναόν, θὰ ὤρμη ἐπάνω του καὶ θὰ τον ἐφόβει προσκαλὼν τὸν λαὸν εἰς ἐπαίστασιν καὶ ἐλευθερίαν. Τί ὅχι ἔλεγον ὁ γέρων τοῦ βασιλέως; ὅταν θὰ ἔτρεχε πρὸς αὐτὸν καὶ θὰ τῷ ἀπέδιδα συγχρόνως καὶ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας (διότι ἦτο φυλακισμένος εἰς σκοτεινὴν φυλακίην) καὶ τὸ στέμμα του;

Τὰ κύματα τοῦ ποταμοῦ ἐξηκολούθουν νὰ καταβαίνουν ὀλονεν ἀφρίζοντα καὶ παφλάζοντα. Ἄλλ' ὁ Κοχοῦρ εἶχεν ἴδῃ ἀρκετὰ σκεφθῆ. Ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν ὄχθην καὶ διευθύνθη εἰς τὴν πόλιν.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἡ κυ.ιωτέρα ὁδὸς ἦτο κατατολισμένη μὲ ἄνθη καὶ γεμάτη ἀπὸ πλῆθος. Ἐπαράταξεν ὁ μὶξ νεῖξ νικῆ τοῦ νεοῦ αὐτοκράτορος καὶ οἱ ἔτρεχον νὰ ἴδουν τὴν θριαμβευτικὴν κερὰν τῶν νικητῶν· ὁ Κοχοῦρ περιμένει μὲ ἀγωνίαν καὶ συγκίνησιν, ἀλλ' εἶχε σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπὸν του καὶ ἦτο ἔτοιμος. Ἄλλ' ἐξαφνα με-

γάλον οὐρλιασμα ἀκούεται εἰς τὸ βάθος τῆς ὁδοῦ, τὸ ὁποῖον ὁμοιάζει μὲ βρυχηθμὸν ἀγρίων κυμάτων.

— Ὁ ἐλέφας! ὁ ἐλέφας!

Φωνάζει τὸ πλῆθος φεύγον· καὶ τότε φαίνεται εἰς πελώριος ἐλέφας ὅστις ἐμπνέει τρόμον καὶ μὲ τὴν φωνὴν του καὶ μὲ τὴν θεάν του. Τὸ πλῆθος σκορπίζεται· τὸ δὲ μαῦρον θηρίον πλησιάζει ὀλονεν κινῶν τὴν προβοσκίδα του, ἐκβάλλον φεβερὶς κραυγῶν. Ἐν παιδίον εἶνε ἀκλῆν εἰς τὸ μέσον· φοβισμένον, τρομασμένον δὲν εἴξευρε ποῦ νὰ φύγῃ, πῶς νὰ σωθῆ ἀπὸ τὸν τρόμον μὲ τὸν ὁποῖον τρέχει γλυστρά· καὶ πίπτει ὁ ἐλέφας δύο βήματα μόνον ἀπέχει· μετὰ ἕν λεπτόν ὁ βαρὺς ποὺς τοῦ ἐλέφαντος θὰ λυώτῃ τὸ σωματάκι τοῦ παιδίου. Οἱ ἐκεῖ εὐρισκόμενοι φωνάζουν ὡσαν τρελλοὶ ἀπὸ φρίκην· κανεὶς ἔμως δὲν κινεῖται! Ἄλλ' εἰς ἀνθρώπος ὀρμητικὸς ἀστραπῆ, φθάνει πρὸ τοῦ ἐλεφαντος, ἀρπάζει τὸ παιδίον καὶ φεύγει. Ἐσωθήσαν καὶ οἱ δύο!

Τὸ πλῆθος περικακλῶνει αὐτὸν· καὶ ἦτο ἀπερίγρητος ἡ ἐκπληξίς του ὅτε ἀνεγνώρισεν ὅτε ὁ γενναῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἦτο ὁ ἴδιος αὐτοκράτωρ. Διὰ νὰ ἰδῆ ἕκ τοῦ πληθῆος τί ἐσκέπτετο ὁ λαὸς δι' αὐτόν, εἶχεν ἔλθῃ κρυφίως εἰς τὴν πόλιν καὶ μετρημισμένος ἦκουε τί ἔλεγον περὶ αὐτοῦ οἱ ὑπῆκοοί του, οἵτινες ἐπερίμενον νὰ τον ἴδουν ἐν δόξῃ καὶ λαμπρότητι.

Ὁ Κοχοῦρ ἐπλησίασεν, ἔπεσον εἰς τὰ γόνατα καὶ εἶπε:

— Μεγαλειότατε, πρὸ ὀλίγων στιγμῶν ἀκόμη ἠθέλα νὰ σε φονεύσω, διότι ἐπλήγωσες καὶ ἔπιασες ἀιχμάλωτον τὸν ἀληθινὸν μου βασιλέα καὶ τοῦ ἥρασες τὸν θρόνον ὅπως του ἀήρασες καὶ τὴν ἐλευθερίαν. Ἄλλὰ νὰ σώξῃ κανεὶς τὴν ζωὴν τοῦ ἀλλοῦ εἶνε καλλίτερα ἀπὸ τὸ νὰ τὴν ἀφαιρῆ. Εἶσαι καλλίτερός μου. Σκέτωσέ με, εἶνε δίκαιο· ν' ἀποθάνω.

— Καὶ διατί, ἀπήνησεν ὁ αὐτοκράτωρ, πρέπει νὰ σε σκοτώσω; Ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἔχει τὸ θάρρος νὰ ἐξακολογήσῃ τὸν σκοπὸν του μὲ τόσην γενναϊότητα ἀξίζει ὄχι τιμωρίαν ἀλλὰ ἀνταμοιβήν. Σε διορίζω σωματοφύλακά μου καὶ ὑπηρετεῖ με μὲ τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὴν ἀγάπην τὴν ὁποίαν ἔχεις εἰς τὸν ἄλλοτε βασιλέα σου.

Ὁ Κοχοῦρ εὖρεν ἔπειτα εὐκαιρίαν νὰ σώσῃ εἰς τὸ παιδίον τῆς μάχης τὴν ζωὴν τοῦ αὐτοκράτορος ὁ ὁποῖος τῷ εἶχε χαρίσῃ τὴν ζωὴν· ὑπάρχει δὲ ἔκτοτε ἡ ἐξῆς προφητεία εἰς τὰ Ἰνδίας: «Καλλίτερα νὰ δίδῃς τὴν ζωὴν παρὰ νὰ τὴν ἀφαιρήσῃ». Δηλαδή: καλλίτερα νὰ σώξῃς παρὰ νὰ φονεύσῃς.

Η ΑΥΣΤΗΡΑ ΜΗΤΕΡΟΥΛΑ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

«Πήγαινε τιμωρία, Λιλή!... ἔλα νὰ σε βάλω στὴ φυλακὴ καὶ νὰ μείνης ἕως τὸ μεσημέρι...» Ἀ! θὰ σε μάθω ἐγὼ νὰ κάμνης αἰωνίως ἀταξίες!...

— Σωσώ, μὲ ποτὸν τα ἔχεις; ἐρώτᾷ ὁ πάππος.

— Δὲν εἶνε τίποτε, παπποῦ, μὴν ἀνησυχῆς, βάζω τιμωρία τὴν Λιλή!

— Ἀ!... καὶ τί ἔκαμες;

— Δὲν ἠσυχάζει, παπποῦ, κάμνει ὄλον ἀταξίες! χύνει κρασί εἰς τὸ καινούργιο τῆς φόρεμα· ἀκουμπᾷ τοὺς ἀγκωνάς τῆς εἰς τὸ τραπέζι, βουτᾷ τὰ χέρια τῆς μέσα εἰς τὸ πιάτο, λερώνεται μὲ τὰ κουφέτα!...

— Ἀλήθεια! Ἡ Λιλή τα κάμνει ὄλον αὐτά; Περιέργον! πῶς ὁμοιάζει τῆς μαμάς τῆς!...

— Ὡ! δὲν εἶσαι εὐγενής, παπποῦ!

— Πῶς δὲν εἶμαι εὐγενής! Μῆπως ἐγὼ σε βάζω τιμωρία ὅπως σὺ τὴν κούκλα σου; Προχθὲς ἐτραβοῦσες τὴν οὐρά τῆς γάτας, ἡ ὁποία ἐφώναζε ἀπὸ τὸν πόνο καὶ ὅταν ἐμβῆκα, σ' εὔρηκα νὰ κτυπᾷ εἰς τὰ χέρια τὴν κούκλα σου καὶ νὰ λέγῃς ὅτι αὕτη ἐτραβοῦσε τὴν οὐρά τῆς γάτας· καὶ ὁμοίως, ἐγὼ, δὲν σ' ἐτιμώρησα, ἐνῶ σου ἔπρεπε... Σήμερον πάλιν τὸ πρωτὶ ἀφήκες τὴν παραμάναν νὰ ζητῆ τόσην ὠραν τὸν λαίμοδέτην τῆς, τὸν ὁποῖον σὺ εἶχες κάμῃ ζωντὴν τῆς κούκλας σου, καὶ ὅταν ἐμαθεῖς ὅτι το ἀνεκάλυψαν, ἐριψες πάλιν ὄλον τὸ βάρος εἰς τὴν δυστυχημένην τὴν Λιλή, καὶ τὴν ἐδεῖρες ἀπὸ τὴν ἀγανάκτησιν σου καὶ τὴν εἰπες κλέπτριαν!

Τώρα τὴν βάζεις τιμωρίαν ἐπειδὴ τῆς ἔχυσες κρασί στὸ φόρεμά τῆς, καὶ τῆς ἐλέρωσες τὸ πρόσωπον μὲ τὰ χέρια σου τὰ καταλερωμένα ἀπὸ κουφέτα... Ἀ! εἶσαι ἀδίκος, Σωσώ! θὰ σοῦ το εἰπῶ καθαρά, εἶσαι πολὺ αὐστηρὰ μητερούλα. Ἄν καὶ ἡμεῖς ἡμεῖθα τόσον πολὺ αὐστηροὶ εἰς ἑσὲ ὅσον σὺ εἰς τὴν κούκλαν σου, πιστεῦθ' ὅτι θὰ ἦσο πολὺ δυστυχῆς.»

Ἡ Σωσώ ἔχει καρδιά, ἐνοεῖ ὅτι ἔχει ἀδίκον· τρέχει λοιπὸν καὶ πηδᾷ εἰς τὸν λαίμον τὸν πάππου τῆς:

— Ὡ! παππούλη μου, πόσον ἔχεις δίκαιον καὶ πόσον θὰ ἦμουν δυστυχῆς ἂν ἐφέρεσο

αυστηρός εις ἐμὲ ὅπως ἐγὼ εἰς τὴν καιμένην τὴν Λιλή μου!.. Σοῦ ὑπόσχομαι ὅτι δὲν θά το ξανακάμω· δὲν θά εἶμαι πλέον τόσο αὐστηρά· δὲν θέλω νὰ γίνῃ ἡ κούκλα μου κακὴ ἀπὸ τὴν αὐστηρότητα μου, διότι ἠξοῦρω καὶ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν μου ὅτι δὲν θά εἶχα καλὴ καρδιά, ἂν μου ἐφέροντο μὲ σκληρότητα αἱ γονεῖς μου.

—Εὕγε, Σωσώ! εὕγε, κέρη μου! εἶπεν ὁ πᾶππος, ἔλα νὰ με φιλήτης· εἶπες τώρα μιάν μεγάλην ἀλήθειαν, τὰ παιδιά εἶνε πάντοτε καλὰ ὅταν τα μεταχειρίζονται μὲ ἡμερότητα.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΤΟΣ

ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΕΝ ΣΕΛΙΔΙ 25 ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ

“Ὅσοι ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν τῆς Διαπλασεως ἐπιθυμοῦσι νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὸν διαγωνισμόν τούτου εὐρίσκουσιν ἐν σελίδι 25 δώδεκα εἰκονογραφίαις αἱ ὅποιαι θά τοῖς χρησιμεύσωσιν ὡς θέμα πρὸς σύνθεσιν διηγήματος. —Οἱ ὄροι τοῦ διαγωνισμοῦ εἶνε οἱ ἐξῆς:

Α'. Τὸ διῆγημα πρέπει νὰ γραφῆ εἰς τὴν συνήθη γλῶσσιν τῆς Διαπλασεως καὶ νὰ μὴ περιέχῃ περισσότερας ἀπὸ 800 λέξεις. —**Β'.** Νά μας ἀποσταλῆ ἐγκαιρῶς, ὥστε νὰ φθάσῃ εἰς τὸ Γραφεῖόν μας μέχρι τῆς 10^{ης} τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου τὸ πολὺ. —**Γ'.** Οἱ διαγωνιζόμενοι πρέπει κάτωθεν τῆς ὑπογραφῆς των νὰ σημειώσωσι καὶ τὴν ἡλικίαν των, διότι: —**Δ'.** Μόνον οἱ μὴ ἐισελθόντες ἀκόμη εἰς τὸ 16^{ον} ἔτος τῆς ἡλικίας των δύνανται νὰ λαβῶσι μέρος εἰς τὸν διαγωνισμόν. —**Ε'.** Τὸ καλλίτερον διῆγημα θά δημοσιευθῇ εἰς τὴν Διαπλάσιν μὲ τὸ ὄνομα ἢ τὸ ψευδώνυμον, καὶ μὲ τὴν ἡλικίαν τοῦ γράψαντος αὐτό· συγχρόνως δὲ θά δημοσιευθῇ καὶ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ, ἂν μὴ ἀποσταλῇ τὴν φωτογραφίαν του, καὶ θά λάβῃ ὡς βραβεῖον τρεῖς τόμους τῆς Διαπλασεως κατ' ἐκλογὴν του ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδεδομένων. — Εἰς τὸν γράψαντα τὸ διῆγημα τὸ ὅποιον θά κριθῆ ἄξιον τοῦ δευτέρου βραβεῖου θά δωρηθῶσι τρεῖς τόμοι τῆς Βιβλιοθηκῆς τῆς Διαπλασεως κατ' ἐκλογὴν του. — Δύο ἄλλα διηγήματα, τὰ σχετικῶς καλλίτερα μετὰ τὰ δύο πρῶτα, θά ἐπαινεθῶσι. — Ὡς τύχαι δ' εὐρήμου μναίας εἶσα θά κριθῶσιν ἄξια αὐτῆς.

ΤΑΜΕΙΟΝ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΑΠΟΡΩΝ ΕΠΙΜΕΛΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ

Πρὸ πολλοῦ οἱ συνδρομηταὶ τῆς Διαπλασεως εἶχον παύσει ἀτέλλοντες συνεισφοράς διὰ τὸ «Ταμεῖον ὑπὲρ τῶν ἀπόρων ἐπιμελῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν» ἐσχάτως ὅμως τινες συνεισέφεραν τὸν ὅσον των καὶ πάλιν, ἄλλοι δὲ τινες μᾶς ἔγραψαν ὅτι ἐπιθυμοῦσι καὶ αὐτοὶ νὰ συνεισφέρωσι καὶ μὴ ἐρωτῶσιν ἂν θά ἀνοίξωμεν καὶ ἐφέτος κατάλογον συνεισφερῶν ὑπὲρ τῶν ἀπόρων διὰ νὰ στείλωσι καὶ αὐτοί. Ἡ Διαπλασις μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως παρεκτιρεῖ ὅτι οἱ μικροὶ τῆς φιλῆ ἐμπνέονται πάντοτε ἀπὸ φιλάνθρωπα αἰσθήματα καὶ μετὰ χαρᾶς δημοσιεύει σήμερον τὸ πρῶτον δελτίον των μέχρι τοῦδε συνεισφερῶν τοῦ ἔτους τούτου.

Χάριν των νέων συνδρομητῶν τῆς Διαπλασεως σημειοῦμεν τὰ ἐξῆς ὀλίγα διὰ νὰ μάθωσι καὶ αὐτοὶ τίς εἶνε ὁ σκοπὸς τοῦ Ταμεῖου τούτου.

Τὸ «Ταμεῖον ὑπὲρ τῶν ἀπόρων ἐπιμελῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν» ἰδρύθη τὸ ἔτος 1883, καὶ σκοπὸς αὐτοῦ εἶνε νὰ ἀπονέμηται ἡ Διαπλασις τῶν Παιδῶν ὡς βραβεῖον εἰς ἐκείνους ἐκ των ἀριστευόντων κατὰ τὰς ἐξετάσεις μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῶν Δημοτικῶν καὶ Ἑλληνικῶν σχολείων ὅσοι ἐνεκα τῆς μεγάλης πενίας των γονέων των δὲν εἴμποροῦν νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταί.

Οἱ θέλοντες ἐκ των συνδρομητῶν τῆς Διαπλασεως νὰ συντελέσωσι πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον στέλλουν τὴν συνεισφορὰν των ἐντὸς ἐπιστολῆς των ἐλευθέρας ταχυδρομικῶν τελῶν, διευθυνομένης πρὸς τὸν διευθυντὴν τῆς Διαπλασεως τῶν Παιδῶν κ. Ν. Π. Παπαδόπουλον Ὑδραῖον εἰς Ἀθήνας.

Ἐντὸς τῆς ἐπιστολῆς δὲν εἶνε δυνατόν βεβαίως νὰ ἐγκλεισθῶσι μετὰλλινα νομίσματα, ἀλλὰ οἱ θέλοντες νὰ συνεισφέρωσιν εἴμποροῦν νὰ στέλλωσι τὴν μικρὰν εἴτε μεγάλην συνεισφορὰν των εἰς χαρτονομίσματα ἢ εἰς γραμματόσημα ἐλληνικά, ἢ ὅποιουδήποτε ἄλλου κράτους.

Κατάλογος των συνεισφερῶν δημοσιεύεται διὰ τῆς

Διαπλασεως ἀνελθῶς δὲ τοῦ συλλεγομένου ποσοῦ στέλλονται κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους τόμοι τῆς Διαπλασεως εἰς διάφορα σχολεία τῆς ἐλευθέρας καὶ δούλης Ἑλλάδος πρὸς τὸν σκοπὸν τὸν ὅσιον ἀνωτέρω ἐξέθεσαμεν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1883, 1884 καὶ 1885 αἱ συνεισφοραὶ ἀνήλθον ἐν συνόλῳ εἰς φράγκα 494, 65 ἀντὶ των ὅποιων ἐστάλησαν 245 τόμοι τῆς Διαπλασεως τῶν Παιδῶν. Εἰς διάφορα ἐκπαιδευτήρια κατὰ τὰς δημοσιουθεσίας ἐν κερῶν λογοδοσίας τῆς Διευθύνσεως τῆς Διαπλασεως τῶν Παιδῶν. Ὡστε εἰς τὸ διάστημα αὐτό, χάρις εἰς τὰ φιλάνθρωπα αἰσθήματα των μικρῶν μας φίλων, διακόσια τεσσαράκοντα πέντε παιδιά, ἐπιμελῆ ἀλλὰ πτωχὰ, ἔλαβον τὴν Διαπλάσιν ὡς βραβεῖον τῆς ἐπιμελείας των, καὶ ἀνέγνωσαν καὶ αὐτὰ τὰς ὀρχίας ιστορίας τῆς αἰ ὅποιαι τόσο εὐχαριστοῦν καὶ διδάσκουν τοὺς συνδρομητάς μας. Ἐῖθε καὶ ἐφέτος νὰ γίνωσιν αἱ αὐτῶν οἱ συνδρομηταὶ τῆς Διαπλασεως παρομοίως εὐτυχίας εἰς ἄλλα πάλιν πτωχὰ παιδιά.

Μέχρι τοῦδε συνεισέφεραν ἐφέτους οἱ ἐξῆς:

ΠΡΩΤΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1886

Νικόλαος Γεωργιάδης, Κωνσταντόπλεως	φρ. 1,50
Παναγιωτίσσα Π. Σπεράντζα, Τενέδου	» 1,—
« Χωρική », Πειραιῶς	» 1,—
Αἰγύπτιος Βασιλεὺς, Κερκύρας	» 1,—
Ν. Κ. Βαρναβάκης, Θεσσαλονίκης	» 2,—
Μικροῦλα Τραυλά, Ἀθηνῶν	» 2,50
Ἐλευθερία Βαλασσοπούλου, »	» 1,25
Ἀριστογείτων Διοσκουρίδης »	» 3,60
Ἐλένη Σ. Παπαδάκη »	» 1,—
Πέτρος Λεγοθέτης »	» 1,75
Χριστίνα Μανουσίου, Σύρου	» 1,—

Ἐν ὅλῳ φρ. 17,60

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ δεκαεπτάτης Παῦλος παρήγγειλεν εἰς τὸν μικρὸν ἀδελφόν του Τάκην, ὁ ὅποιος ἐξυπνᾷ πολὺ πρῶτα, νὰ τον ἐκπνήσῃ εἰς τὰς 12 ὥρας τῆς πρωῆς.

Ὁ Τάκης ἅμα ἐξυπνῆσεν ἤκουσε τὸ ὠρολόγιον νὰ σημαίνῃ πέντε, τρέχει λοιπὸν εἰς τὴν κλίνην τοῦ ἀδελφοῦ του, τὸν ἐξυπνᾷ καὶ τὸ λέγει:

— Κοιμήσου ἡσυχῶς, Παῦλε, ἔχεις ἀκόμη μιάν ὥραν, διότι τώρα μέλις ἐσήμερον πέντε.

Ἐπίσημη ἐκ τοῦ Ἑρμούδοι: Ἀρχαίου.

Ὁ μικρὸς Κοστάκης βλέπει κύριον τινα κλείοντα τὸν πύλον του ὁ ὅποιος εἶνε ἐξ ἐκείνων οἱ ὅποιοι κλείουν καὶ γίνονται ὡς πιάτο. Πηλαίει λοιπὸν καὶ κωλύει τὸν ὕψυλλον πύλον τοῦ θείου του καὶ τον πιέζει πολλὴν ὥραν, ἕπειτα

ὑπάγει καὶ λέγει τοῦ θείου του, δεικνύων εἰς αὐτὸν τὸν κατεστραμμένον πύλον κίλον:

— Τὴ καπέλλα εἶν' αὐτὸ που ἔχεις, θεε! δύο ὥρες τώρα το ζουλά καὶ δὲν μπορῶ νὰ το κλείσω καλά.

Ἐπίσημη ἐκ τοῦ Ρόδου τῆς Ἑρμουδοίαις.

Ὁ Κομφιοκερλάκης εἰσέρχεται εἰς τὴν παντοπωλείον:
— Πόσο ἔχει ἡ ζάχαρη, μπακάλη; ἐρωτᾷ.

— Μία καὶ σαράντα λιανικῶς καὶ μία καὶ εἴκοσι χονδρικῶς.

Καὶ ὁ Κομφιοκερλάκης:
— Τότε δώσε μου καλλίτερα μὰ δεκάρα χονδρικῶς.
Ἐπίσημη ἐκ τῆς Χρυσουδοίαις "Ἑρμ.".

ΤΟ ΔΡΑΠΑΚΙ ΟΑΗΓΕΙ ΤΗΝ ΚΑΜΠΛΟΠΑΡΑΛΙΝ

Η ΚΑΜΠΛΟΠΑΡΑΛΙΝ ΟΑΗΓΕΙ ΤΟ ΔΡΑΠΑΚΙ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

15. Μεταγραμματισμός.

Είμαι όφείλιμον, τερπνόν, ή όχληρόν, ή βλαδερόν. Μ' έμε σπουδάζουν μερικά, άλλοι περνούν τόν καιρόν. Άν όμως μεταβάλλη τις τό τριάν μου συστατικών, Οά μεταβάλλη και έμε εις όργανόν τι μουσικόν.

Έστάλη υπό τής Ροδωδάκης.

16. Μεταγραμματισμός.

Είμαι ποταμός' έν τούτοις, άν μ' αλλάξω ένα γράμμα, Είς τούς πόλους θά με εύρης, άναγνώστα, έν τώ άμα.

Έστάλη υπό τού Μέλανος, Άετού.

17. Λεξιγράφος.

Οί άρχαιοί εις τας μάχας έν μεγάλη χρήσει μ' είχαν Καί τόν θάνατον πολλάκις εις αυτούς έγω παρεΐχον

Άν με άποσεφάλισης

Φεύγε με μήν άρρωστήσης

Έστάλη υπό τού Άτρωχίτου Ναύτου.

18. Λένιγμα.

Εύρίσκομαι στόν ουράνν και εις τήν γήν έπίσης Καί στο νερό και στο βουνό μ' εύρίσκεις άν θαλήσης.

Έστάλη υπό Παπαγιώτου Ίπποκράτους.

19. Λένιγμα.

Στή φυλακή γεννήθηκα, δέν έξρω με ποιόν τρόπο.

Οί άνθρωποι με βγάδουν από τή φυλακή μου

Άλλά με φυλακώνουνε και πάλι' εις άλλον τόπο.

Έγ' όμως κι' άπ' τή φυλακή αύτάνα τή φυλή μου.

Έστάλη υπό τού Κατίθα νή σήκτι.

20. Λένιγμα.

Μ' άρέσει νά κοιμόμαι στήν οικίαν σας,

Και στήν καρδιά σας μία κατοικία.

Γεμίζω αίωνίως τήν κοιλίαν σας

Και τούς ανθρώπους όλους διαιτώ,

Χωρίς έμει ή πλάσις εύδης χάνεται,

Ή θάλασσα στεριεύει και ό ποταμοί.

Τί λοιπόν είμαι; δέν κατακαμβάνετε;

Χωρίς έμει δέν γίνεται ούτε γραμμή!

Έστάλη υπό τού Ζηλιάρη

21. Πρόβλημα.

Άνδρες γυναίκες ένδεκα και ή κουλούρας δέκα

Ό κάθε άνδρας τρώει δύο, μισή κάθε γυναίκα.

Έστάλη υπό τής Αούλης.

22. Πρόβλημα.

Έν παιδίον έχει 50 μήλα διά νά τα πωλήσ, έν άλλο παιδίον έχει 30, και έν άλλο 10. Όταν τ' ές τα έδωσαν τοίς παρήγγειλαν νά μοζέυσουν από τήν πώλησιν ίσον ποσόν χρημάτων έκαστος, χωρίς νά πωλή ή εις άκριώτερα τά μήλα του από τόν άλλον και χωρίς νά τα άνακατάσσουν.

— Πόσον πρέπει νά τα πωλήσουν διά νά συμμορφωθού έν με τήν παραγγέλιαν τού κυρίου των;

Έστάλη υπό εις τού Νερεληχέρτου

23. Πάζιον.

Λάβα δώδεκα σίπρια και σχημάτισον δι' α' των τέσσαρα ένένα με λατινικούς χαρακτήρας' έπειτα γράψε 7 με τ' έδια σίπρια.

Έστάλη υπό τού Αρχιμάδου.

24. Πάζιον. Συμπληρώσατε τά κάτωθι τετράγωνα δι' αριθμών ούτως ώστε καθένας και όριζοντίως νά εύρισκεται άθροισμα 80. [Ή επανάληψις των αύτων αριθμών εις διάφορα τετράγωνα έπιτερέπεται.]

Table with 4 columns and 4 rows. The top-left cell contains '20' and the center cell contains '15'.

Έστάλη υπό τού Μαυρού Γάτου.

25. Λογοπαίγγιον. Ποία είναι αύτά τά τρία σύμφωνα τής ελληνικής γλώσσης τά όποία έξαιρετικώς άποτελαύσι μόνα των συλλαβών;

Έστάλη υπό τού Ζηζιού.

26. Άπροσοδέκτητον. Πόσα άκριώως βήματα εινε άπό Κορίνθου μέχρι Ταινάρου;

Έστάλη υπό τού Καταλαβαρδίου.

27. Άκροστιχίς. Τά αρχικά γράμματα των ζητούμενων έξ λέξεων άποτελαύσι τό όνομα στρατηγού τής αρχαίας Ελλάδος.

1. Όρος τής χαλκιδικής χερσονήσου. 2. Άνθος. 3. Βασίλισσα άποθανούσα. 4. Θηρίον. 5. Μέρος τού σώματος των ζώων. 6. Βασιλικόν έμβλημα.

Έστάλη υπό τού Άρετου.

28. Διπλή άκροστιχίς. Τά αρχικά γράμματα των ζητούμενων τεσσάρων λέξεων άπαιτελαύσι τό όνομα θεού τής μυθολογίας, τά δε τελικά τό όνομα ήπειρου.

1. Θεά των αρχαίων Έλλήνων. 2. Ποταμός τής Ευρώπης. 3. Έπίρρημα. 4. Όρος τής Αραβίας.

Έστάλη υπό Χ. Ν. Άγκριστοπούλου

Από τούς μανθάνοντας τήν γαλλικήν.

29. Charade.

Chez les dames, mon un est tamenot couvert; Mon second aux vaisseaux tantôt nuit, tantôt sert. Mon antier est demeuré assez mélancolique Y être renfermé me sembler peu comique.

ΛΥΣΕΙΣ

- 1. Άρτεμισία (Άρτεμις, Ία).—2. Κορέα, Ρέα.—3. Κίων, Ίων.—4. Θάλασσα, Άλας.—5. Δίμος, Μάτος.—6. Θυμός, Θυμός.—7. Όνειρον.—8. Τό κρήμμον, τό όποϊον ύποιοι τό κόπτι: διαρύει.—9. Ήτος 66 έτών και 8 μηνών.—10. Ό Άλέξανδρος (άλλ' έξ άνδρός).—11. Μίαν σκάλα άρκεϊ νά ήτο δυο έπερευ μεγάλη. 12—ΚΑΙΣΑΡ. (1 Κάϊρον. 2. Άλλος. 3. Ίον. 4. Σύρος. 5. Άνά. 6. Ρήνας). 13.—ΦΙΘΑΛΗΘΕΙΑ. (1 Φοίνιξ. 2. Ίσπανία. 3. Αάθραξ. 4. Άγγιλινα. 5. Αευκάνθεμον. 6. Ήλιος. 7. Θεμέλιον. 8. Έκδόριον. 9. Ίρις. 10. Άγκιστρον).—14. Mon nom.

ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΗΝ ΣΕΙΡΑΝ ΤΟΥ ΕΠΩΝΥΜΟΥ

- Άγράμπελη, 5. Χ. Ν. Άναγνωστοπούλος, 5. Άρης, 6. Άτρωχίτου Ναύτης, 7. Βαχίς, 7. Γεώργιος Καστριώτης, 9. Γνωσασδέτης, 10. Γροία Άρς, 11. Διαβολάνθρωπος, 10. Έαρινή Νύξ, 8. Έλληνική Σημζία, 7. Έρωδός Φιττακός, 8. Ζεύς ό Νερεληχέρτης, 6. Ζηλιάρης, 12. Ζιζάνιον, 13. Ήλιογέννητη, 10. Β. Ήρακλής, 3. Μ. Ήρακλείδης, 2. Π. Ίπποκράτης, 6. Καταλαβαρδίου, 14. 15' και 11. γ'. Κόρη τής Ρούμιλης, 12. Κοτόπουλον, 11. Σ. Δ. Κριζώτης, 1. Λαθύρινθος τής Κρήτης, 4. Λαδομάκος Ποντικός, 19. Θεοδώρα Π. Λαμπικη, 4. Λευκόπελος Νύμφη των Δασών, 10. Μαύρος Γάτος, 14. Μεγάλη Άρκτος, 7. Μέλας Άετός, 7. Μικρός Έθελοντής, Μικρός Ήρας, 8. Μικρός Λαμβούκος, 12. Μικρούλα Τραλαλά, 14. Παληκάρη τής Φακής, 12. Πενταίος, 8. Πουλί χωρίς πτερά, 7. Ρήγας Φεραίος, 12. Ροδωδάκης, 7. Αικατερινή Κ. Σκοπέτου, 4. Τηλέμαχος, 6. Τόμυρις, 5. Τρόπαιον τού Μιλτιάδου, Τσάτσα Γελασιή, 11. Φιλέλλην Φαβιέρος, 6. Ώκύπους Άχιλλεύς, 10.